

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Bruselj, 11. julija AA. Zbornica je sprejela z 82 proti 72 glasovom zakonski načrt, ki uvaja v Belgiji sežiganje mrličev. Osem poslancev se je vzdržalo glasovanja.

Jugoslavija in Hooverov načrt

Senzacionalen članek beograjskega „Vremena“, ki dokazuje, da je Hooverov načrt v sedanjih oblikah za nas nesprejemljiv

Beograd, 11. julija, r. Pod naslovom »Ali more Jugoslavija pristati na Hooverov predlog in na kršitev načela Youngovega načrta« objavljiva današnje »Vreme« obširen uvodnik, v katerem naglašava med drugim:

Hooverov predlog resno ogroža interese malih držav v okviru antante. Zadnje dni je postalo jasno, da te države, med katerimi je tudi naša, ki bodo s striktnim izvajanjem Hooverovega predloga najhujše prizadete, ne žele dati večjih žrtev, kakor pa jih prenesajo njihovi osnovni interesi. Morda se bo to tolažilo kot nesoglasje med malimi in velikimi zavezniki, toda zadeva in sedanjih časi so preresni, da bi se moglo zaradi ideala tega soglasja iti preko vse pravičnosti. Za 17. t. m. je sklicana v London konferenca, ki naj prouči tehnično izvedbo Hooverovega predloga. Med vprašanji, ki so na dnevnem redu, je najvažnejše vprašanje garancijskega fonda in vprašanje stvarnih reparacijskih dajatev. Trenutno še ni znano, katere države bodo pozvane na to konferenco, in Jugoslavija sme z vso pravico pričakovati, da ne bo izločena pri reševanju tako važnih vprašanj. Z nimerem bi se ne moglo upravičiti izoliranje tako prizadete države, kakor je Jugoslavija, najmanj pa v vprašanji, ki tako globoko posega v naše finančne interese. Poleg in po Belgiji Hooverov načrt najhujše zadene Jugoslavijo. Gre za 900 milijonov dinarjev, ki bi se izražali v našem proračunu kot ogromen deficit kljub temu, da bi bili za dobro moratorija oproščeni plačevanja vojnih dolgov. Naš državni proračun brez ogromnih žrtev ne more prenesti tako velike izgube, niti bi ne moglo naše finance tako ogromne izgube nadoknaditi z večjo gospodarsko aktivnostjo s pomočjo

novih posojil, ki se v zelo nizki odmeri predvidevajo kot nadomestilo v garancijskem fondu.

Z mnogih strani se stalno naglašava, da bo načelo Youngovega načrta ostalo nedotaknjeno. Mi tega dosedaj še ne vidimo. Verjetno je to šele naloga londonske konference podpisnikov Youngovega načrta. Pred koncem te konference se ne more reči, da ostane Youngov načrt nedotaknjen. Če pa se to zgodi, potem nastane drugo vprašanje: Kaj je prav za prav s tem garancijskim fondom, ki je pri celem problemu za nas najvažnejši. Problem garancijskega fonda pa se ne more reševati in rešiti brez našega sodelovanja v naši odsotnosti in na našo škodo. Grčija, ki je mnogo manj zainteresirana kakor Jugoslavija, je energično izjavila, da ne sprejme Hooverovega predloga. Koliko več razlogov in koliko več pravice imamo potem mi reči »ne!« V interesu miru in v Evropi se od nas že od l. 1920 dalje stalno zahtevajo vedno nove in vedno večje žrtev. Vedno se tolažijo to v interesu mednarodnega sodelovanja in miru, kar je doslej tudi bilo. Zaradi tega smo mi dosedaj vedno pristali na žrtve, čeravno smo pri tem sami krvaveli. Naša država je vselej in povsod manifestirala svojo miroljubnost. Hooverov načrt pa zahteva od nas nove ogromne in nenadomestljive žrtve in zaradi tega ga Jugoslavija v sedanjih oblikah ne more sprejeti iz enostavnega razloga, ker bi sprejem tega predloga, če ne že ravno izrazil katastrofo, vendar resno ogrožal naše finance in s tem spravil državo v položaj, ki bi na raznih straneh in na razne načine spravil v nevarnost naše interese. Iz vseh teh razlogov nam nihče ne more in ne sme zameriti, če bomo primorani Hooverov predlog odkloniti in zahtevati, da se naše pravice naposled izpolnjujejo in spoštujejo.

Stalinova politika

Boris Bažanov, dolgoletni osebni tajnik kavkaškega mogočnika, podaja v svoji knjigi o Stalinu mestoma gotovo tendenciozno, ne pobarvano karakterizacijo tega moža, ki se je znal v kratkih letih po Leninovi smrti povzpeti na najvišje mesto komunistične strankarske diktature v Rusiji. »Deszert« Bažanov ima morda dovolj vzroka, da neusmiljeno trga svojega bivšega šefa, vendar pa mu čitatelj skoraj mora verjeti, da temelji Stalinov zakonitni politični uspeh na njegovi izredni sposobnosti molčati in poslušati na posvetovanjih, na koncu pa podati izčrpano poročilo, v katerem so iznesene vse pametne misli predgovornikov.

Ta večji politični elektricizem, to idejno kompilatorstvo je premeten Kavkazec odlično uporabljal pri svojem boju zoper Tročkega in zoper desničarje. Politični javnosti ni ostalo skrito, da je Stalin najprej z desničarskimi argumenti in z Burharinovo blesteco zgornostjo pobil Tročkega, po popolnem uspehu pa kar čez noč prevzel levčarski načrt industrializacije in potisnil v ozadje svoje pomagalice Tudi njegov zadnji govor, ki je v evropskem in ameriškem tisku vzbudil tako veliko pozornost, je popolnoma v skladu z dosedanjim Stalinovo taktiko. Pol leta je diktator molčal in zbiral glasove, ki so govorili o temeljnih napakah sedanjega gospodarskega ustroja in sedaj je nenkrat nastopil kot edini zdravnik, ki ve, česa je treba bolniku, in ki ima tudi dovolj sile, da prodre s svojim rešilnim receptom.

Njegova izjava o potrebi novih osnov v delu in v vodstvu državnih tovarn ni prav za prav nič novega in daleko pretirana je primera z Leninovim proglasom, ki je uvedel po dobi vojnega komunizma »novo ekonomsko politiko«. V Stalinovi izjavi manjka one prostodušne velikopotebnosti, s katero je proglasil Lenin lastno zmoto in odkrival novo pota. Stalin pač odkriva zmoto, ali on jo obeka drugim, da sam lahko nastopa kot popeljivalec.

Enako gesto smo videli tudi takoj ob začetku kolektivizacije, ko so vladni organi po navodilih stranke prenapeli strune ter spravili v nevarnost rusko kmetijsko gospodarstvo. Dasi se je delo organov vršilo na izrecen ukaz stranke, katere vsemočnejši šef je Stalin, je vendar Stalin gorečete brezobzirno deavuiral, češ da ne ravna po danih smernicah. Tudi v sedanjem primeru se vrši ista igra.

Ponos boljševizma so bili rešili direktorji, novi voditelji sovjetske industrije, nič manj pa se ni boljševizem ponašal s tem, da je inteligenco popolnoma podredil oblasti delavcev ter jo napravil le za nekako brezposelno drugovrstno pomočnico nesolanih voditeljev. To je napravila stranka in stranka je Stalin. Pri izvajanju petletke pa se je pokazalo, da zahteva petletka tako velikih žrtev v denarju in materialu, da enakih boljševizem v bodoče ne prenese več. Znano je, da soveti kupujejo v Nemčiji v Angliji in v Ameriki za svoje tovarne ravno najnovejše, namodernejše in najdražje stroje. Zanje pa nimajo izvečnega delavstva, ki bi streglo strojem, zato se ti pokvarijo po tako kratki dobi, ko še niso odslužili čisto niti 20 odst. svoje vrednosti.

Glasovi za nujno odpravo tega zla, ki so zahtevali, da pridejo k dragocenim strojem izvečnjaki ljudje v vodstvu tovarn pa strokovno usposobljena inteligenca, so se čuli že vse zadnje leto. Ne samo to. Via fakti je državna uprava že izvajala večjo diferenciacijo delavskih mezd ki itak že tudi poprej niso bile popolnoma izenačene, in v večjem obsegu nameščala na odgovornih mestih domače strokovnjake. Stalin je tej smeri dal samo svojo sankcijo, usvojivši, kakor že tolikokrat, tuje misli. Povedal je samo med boljševizmi voditelji že splošno znano rečenico ter nastopil na ta način prav počeni kot rešitelj državnega gospodarstva sovetov.

Beograjski proces

Beograd, 11. julija, p. Pred državnim sodiščem je bil danes v nadaljevanju procesa proti frankovskim teroristom zaslišan Ivan Rosić, morilec Andrije Berića. Tudi danes je vztrajal pri svojem zagovoru, da je izvršil ta umor docela iz osebnega maščevanja, niti da ni pripadal nikakršni tajni organizaciji, niti ni imel z ostalimi obtoženci nikakršnih zvez. Le nekateri izmed njih pozna še iz prejšnjih časov.

Za njim je bil zaslišan seljak Terihaj, ki prav tako zanika vsako krivdo. Priznava le, da se je večkrat sestajal z Levakovićem, da pa se na teh sestankih nikdar ni govorilo o politiki. Samo enkrat so govorili o shodu Karla Kovačevića. Takrat je Levaković dejal, da bi bilo treba vprizoriti kako demonstracijo proti Kovačeviću. O kakem umoru ali drugem terorističnem dejanju sploh nikdar ni bilo nikakega govora. Na vprašanje predsednika je priznal, da ga je Levaković izpraševal o tem, ali imajo seljaki orožje. V ostalem pa pravi, da osebo pozna Kovačevića in da je z njim dober prijatelj.

Po kratkem procesu sta bila soočena Levaković in Terihaj. Dočim je Levaković priznal, da so na sestankih govorili o terorističnih akcijah in da je celo on sam predlagal umor Karla Kovačevića, je Terihaj vztrajal pri svojem zagovoru in zatiral, da so vse obremenitve proti njemu neresnične.

Zadnji je bil danes zaslišan Ivan Šaup, po poklicu trgovec. Tudi on pravi, da o vsem tem, kar nasteva obtožnica, ničesar ne ve. Obtožence pozna le kot svoje stalne odjemalce. Večkrat so prihajali k njemu na pogovore, vendar pa nikdar niso govorili o politiki. Nekoč ga je Levaković povabil naj pride v Lipik. Temu vabilu se je odzval in tam mu je Levaković prigovarjal, naj potuje žnjim v inozemstvo ter naj si izposluje potni list za Češkoslovaško ali pa za Avstrijo. Ker pa ni imel nikakega povišja za potovanje v inozemstvo, na to tudi ni pristal. Ni mu znano, ali je res Levaković dal Nožariču revolver. Tudi vsa ostala vprašanja predsednika obtoženec zanika z izjavo, da mu o vsem tem ni ničesar znano.

Pred zaključkom razprave je zagovornik Rosića predlagal, naj se kot priča zasliši tudi Karlo Kovačević. Državni pravdnik se je temu protivil, narkar je tudi sodišče ta predlog odklonilo. S tem je bila današnja razprava zaključena. Nadaljevala se bo v ponedeljek dopoldne.

Zgodovinska odgovornost Nemčije

London, 11. julija, č. Vodilnemu londonskemu listu »Times« je poslal bivši angleški zun. minister Sir Austen Chamberlain obširno pismo, v katerem govori o »krizi zaupanja« v Evropi. V svojem pismu pravi med drugim: Ta kriza zaupanja je izzvana od političnih nemirov, ki jih je zakrivila Nemčija. Hitlerjev pokret, parada stahlhelmovcev, način, kako je hotela Nemčija ustvariti carinsko unijo z Avstrijo — vse to je moralo naposled pokopati zaupanje.

Chamberlain se vprašuje, ali je mnogo, če se zahteva, da Nemčija za pomoč, ki jo dobi s Hooverovim načrtom, ne odgovarja samo z besedami, marveč tudi z dejanji. Ali je mnogo, če se zahteva od Nemčije, naj v bodoče ne ovira dela iskrenih borec za mir in zblizanje med narodit? V interesu mednarodnega pomirjenja je, da Nemčija v svoji lastni sredi zatne zlonamerne agitacije. Če bo Nemčija izvedla tako notranjo politiko, potem bo Hooverov načrt rodil blagodejne uspehe in z zaupanjem bo lahko ves svet gledal v bodočnost. Ako pa bo Nemčija še nadalje vztrajala na dosedanjih poti vznemirjenja, potem se bodo nad njo zmrli črni oblaki, ki morajo priveriti stransko nevihto.

Važna mednarodna železniška konferenca

Beograd, 11. julija, A.A. Mednarodna železniška komisija v Bruslju je povabila vse članke komisije na zasedanje, ki bo 25. julija t. l. Na dnevnem redu bo razen drugih važnih vprašanj tudi vprašanje železniške eksploatacije in vprašanje velikega kongresa v Kairu v januarju 1933. V imenu naše države pojde v Bruselj generalni direktor državnih železnic inž. Šreplovič.

Predlogi naše železniške uprave se dele v tri skupine, vsaka teh skupin pa obsega več predmetov.

Prva skupina: Proge in gradnje: 1. Varjenje tračnic na odprtih progah, v predorih in na postajah. 2. Spolzkost tračnic. 3. Impregniranje pragov. 4. Gornji ustroj v predorih glede na pline. 5. Ventilacija dolgih predorov. 6. Racionalizacija nadzorstva nad progami.

Druga skupina: Vozni park: 1. Ukrepi, ki jih je treba storiti za ohranitev voznega parka, zlasti lokomotiv. 2. Racionalizacija porabe premoga, posebno glede na različne kakovosti. 3. Racionalizacija kurjenja vagonov. 4. Vporaba sredstev zoper trenje (antifricija).

Tretja skupina: Eksploatacija. 1. Uvedba enotnih serij tovornih vagonov pri vseh železniških upravah. 2. Uvedba enotnih označb vagonov in pritliklin v mednarodnem prometu.

Socijalno vrenje na Španskem

Pariz, 9. julija.

Španska vlada stoji po trimesečnem trupalnem delu še vedno ravno tam, kjer je začela onega dne, ko je na »El Escorialu« zaplapolala republikanska zastava. Ni se ji posrečilo rešiti še nobenega velikih problemov, pred katere jo je postavil uspeh revolucije. Versko in šolsko, vojaško in upravno vprašanje je ostalo še vedno nerešeno. Tudi najvažnejšega teh problemov, ureditev agrar. razmer, se je vlada upala samo plahe načeti. Ta nemoč, oziroma neodločnost španske vlade je pa ustvarila nevarno socialno ozračje, čegar izbruhe smo pred kratkim videli na deželi v izgreduh proti cerkvi in ki se sedaj pojavlja v močnem stavkovnem gibanju po celi Španiji.

Nezadovoljstvo med kmetijskimi masami niti in podpihuje agitacija proti veleposelstvom. Stvar je v toliko lažja, ker živi španski kmet še danes v skoro srednjeveških razmerah, ko sta nad njim neomejeno gospodovala plemiči in cerkev. V Španiji ima še danes 11.000 plemenitavov in 200 tisoč duhovnikov in redovnikov 24.000.000 hektarov zemlje, ki leži po večini neobdelana ali pa jo oddajajo v zakup za oduške cene. Skoro štirje milijoni kmetov pa imajo komaj 12 milijonov hektarjev zemlje, da ne zaostajajo niti za najskromnejše življenje njihove družine. Zato ima Španija zelo mnogostopenjsko agrarno proletarijat. Cenijo ga na kake tri milijone poljedelskih delavcev, kojih mezd še vedno zaostajajo za predvojnimi, dasi ravno so potrebe vseh slojev med tem časom znatno poskočile. Ni čuda, da se glavni pokret vrši proti »mrtvi roki« cerkve, katere bogastvo izvira iz časov dareljivosti habsburskih in burbonskih vladarjev. Ljudstvo je dobro čutilo gospodarsko moč cerkve, spoznalo pa je tudi, da sta konservativnost in vsemočnost cerkve glavna vzroka, da je Španija tako daleč zaostala za drugimi evropskimi narodi. V španski zgodovini vidimo čisto, kako se ljudska nevoľja obrača proti cerkvi, zlasti pa proti glavnim lastnikom cerkvenih latifundij, proti samostanom in redovnikom obeh spolov. Že leta 1834. so se vršili hudi pogromi proti menihom, pri čemer je bilo osem samostanov porušeni in okoli 80 redovnikov ubitih. Marsikomu po gotovo v spominu »krvavi tedne julija 1909., ko so množice porušile 36 cerkev. Enako je bilo ob zadnjih nemirih, ki jih je vlada sicer z vsemi sredstvi zadušila, vendar pa je nerazpoloženje med narodom še vedno veliko, zlasti ker ga zna spretna propaganda izrabiti k hujškanjem »mrtvega prebivalstva na nove nemire.

Istočasno z agrarno revolucionarnim pokretom postajajo tudi delavske mase po mestih od dne do dne radikalnejše. Direktno komunistične nevarnosti sicer še ni, zato pa postaja anarhistično sindikalno gibanje, kateremu je Španija od nekdaj bila zibelka, zelo nevarno. Pred šestdesetimi leti, ko se je socializem začel vveljavljati v politiki, so v Španiji mnogo bolj prodirale ideje Bakunina, kakor pa Marxove teorije. Barcelona, središče španske industrije je postala ognjišče anarhističnega sindikalizma. Socijalistična stranka, ki ima svoj sedež v Madridu, se je širila samo po Kastiliji in severozapadni Španiji, ni pa mogla nikdar dobro pogrniti v Katalonijo; v Andaluziji se kastilski socializem in katalonski sindikalizem še danes borita za premoč. Dočim je socijalistična stranka skušala organizatoričnim in političnim potom doseči izboljšanje delavskega položaja, je sindikalizem zavračal vsako legalno pot ter propovedoval direktne akcije, ki naj bi s terorističnimi sredstvi hitreje dosegle isti cilj. Leta 1902. je prvič izbruhnila generalna stavka in do danes je sindikalizem zadržal anarhistično lice. L. 1910 je bila po francoskem vzorcu ustanovljena del. strokovna zveza, ki je stopila takoj odkrito v borbo proti socijalistični stranki.

L. 1919 je sindikalistična anarhija dosegla svoj vrhunec in umori gospodarjev in delavcev nasprotnih organizacij so bili na dnevnem redu. Sindikati so tedaj imeli svoje udarne čete, tako zvane »pistoleros«, ki so bile v strah in trepet Barcelone. Ker državna zaščita ni nudila dovolj varnosti, so gospodarji najeli in vzdrževali svoje »pistoleros« in borba bi trajala do uničenja, da ni Primo de Rivera z energičnimi sredstvi zatrl anarhistične akcije. Tekom šest let Riverove vlade so anarhistični sindikati mnogo izgubili na svoji moči in nadržnosti, kakor pa kažejo zadnji dogodki, so pod republikanskim režimom že zopet nevarno zrasti. Sabotaža in atentati so na dnevnem redu, da vlada resno razmišlja, ali ne bi kazalo proglasiti nad vse Španijo obsedno stanje.

Kakor po vsem tem izgleda, španska republika še vedno ni prestala svoje kritične dobe in vorašanje je, če se bo mogla s demokratičnimi in parlamentarnimi metodami izveči iz anarhije, ki ji grozi.

Spomenik osvobođenja izpod turškega jarma

V Beogradu bodo pri »Čukur-česmi«, kjer je l. 1862. padel otrok kot zadnja žrtev turškega nasilja, postavili spomenik

Beograd, 10. julija.

Prosim vas, za božjo voljo, nikar ne mislite, da sem tudi šel med tiste, ki vam prerivajo Prešernov spomenik izpred Spitalskega mostu na vse mogoče kraje Ljubljane, od Vodmata do Črne vasi, od Slepaga Janeza do Plankarja, pa celo na »šance« na Grad in med kanale v Ljubljano. Ne, bog ne daj! Pač pa naj vam povem, da sem v prerivanju Prešernovega spomenika po Ljubljani končno vendarle našel drobček podobnosti med drugače ko noč in dan se razlikujočima prestolnicama naše trojedine kraljevine, prvo in tretjo, Beogradom in Ljubljano. Tudi v Beogradu se namreč dolgo časa nismo mogli odločiti, kam s »spomenikom«. Seveda pa ni šlo za Prešerna, ki bo pač še dolgo čakal spomenika v naši prvi prestolnici, temveč za spomenik otročiču, čigar smrt je bila povod, da je v naših sedanjih Beograščanov dedih zavrela kri in so poglani Turki iz zadnjega njihovega zavetišča, ki so ga tedaj še imeli v Beogradu, iz trdnjave, in je bila tako tedanja drugače že popolnoma samostojna srbska kneževina očiče na zadnjega ostanka turškega in krvoločnega gospodstva.

Bilo je to 3. junija leta 1862. Beograd tedaj seveda še ni imel po hišah speljanega vodovoda, temveč je zaimel vodo pri javnih vodnjakih, ki so bili v precejšnji številki porazmešeni po mestu. Tak vodnjak, znan pod imenom »Čukur-česma« (turški »čukur«-jama, »česma«-vodnjak; torej »vodnjak v jami«, ker se je moralo po par stopnicah do vode), se je nahajal na dunavski strani, neke tam doli pod onernim gledališčem. Pa je prišel z vrčem k vodnjaku no vodo mihati, komaj tri pedit visok srbski fantič. Takoj za njim pa ošeben, samonašen Turk, ki je kar zbesnel, ker se mu fantič ni takoj umaknil, planil nad otroka in ga razsekal z jataganom. Ljudstvo je kar onemelo od

groze, toda potem je zavrelo v njem. Zabliskali so se jatagani in handžari, začele so pokati puške in oglasili so se končno tudi topovi. Splošen naskok na trdnjavo, in sledilo je potem, kakor poje naša narodna pesem o »Belem gradu«, malo izpremenjeno:

...Srbi bombe mečejo,
se Turki iz grada vlečejo...
Tej nedolžni, zadnji žrtvi turške krvoločnosti so postavili sedaj spomenik v smislu zadružbine že zdavnaj pokojnega narodnega dobrotnika Tome Vangjela. Toda ko se je hotel določiti prostor za spomenik, ki ga je izdelal znani umetnik Sima Roksandić, se nikakor ni moglo dognati, kje prav je bila ona »Čukur-česma«, ki je izginila že pred davnimi leti pod preobnovo starega Beograda. Pa se je začelo prerekanje po beograjskih listih in so se, kakor nekdanj v stari Grški »hepta poleise« za rojstni kraj Homerov, skoraj vse ulice, ki gredo navzdol na dunavsko stran, trgale za čast, da je nekdanj stala v njih znamenita »Čukur-česma«. Mestna občina se je že odločila za prostor pred novo dorčolsko cerkvijo, čisto na dnu Pozorišne ulice, na vogalu Dušanove, toda oglašalo se je vedno več glasov, ki so dokazovali, da je vodnjak stal drugje. Končno pa se je po dolgotrajnem prekanju po beograjskih listih vendarle točno ugotovilo kraj, kjer je stala »Čukur-česma« — našli so v zemlji tudi cevi vodovoda, ki jo je napajal — in tako se postavi spomenik na vogalu Jevremove in Dobračine ulice, tam, kjer je nasilna smrt srbskega otročiča dvignila narod na petstoletnega turškega trnoga, da ga je vrzel iz svoje prestolnice. Dogodek res vreden spomina in spomenika!

Beograd je tako našel pravi prostor za spomenik svoje bojne slave: kdaj ga najde Ljubljana za svojega Prešerna? V tem si pač Beograd in Ljubljana zopet nista — podobna!

Po ljudskem štetju v Mariboru

Maribor, 11. julija.

Ob priliki zaključnih statistik ljudskega štetja v Mariboru je zanimiv prečled primerjav prejšnjih ljudskih štetij, ki naibeliše dokazuje, kako leno se razvijala naš siovenski Maribor po osvobođenju. Prvo statistiko o stanju prebivalstva v Mariboru imamo iz leta 1450. ko je štel 185 hiš s 1256 prebivalci. Leta 1528 je bilo že 210 hiš. Število prebivalstva pa se je skrólo zaradi kužnih bolezni na 1050. Leta 1813 je bilo 243 hiš in 2099 prebivalcev, sedem let pozneje je porastlo število prebivalcev že na 2822. V prihodnjih desetletjih pa je pričelo število prebivalstva rapidno naraščati. 1850 je bilo že 4168 prebivalcev. 30 let pozneje pa 12.828, ki so prebivali v 661 stavbah. Prva točna statistika na podlagi ljudskega štetja pa izvira šele iz leta 1890. ko je bilo 19.989 prebivalcev v 867 hišah. Pred vojno je štel leta 1910 Maribor 27.994 prebivalcev v 1269 hišah. Po vojni se je pričel Maribor rapidno razvijati ter je štel pri prvem ljudskem štetju v Jugoslaviji že 30.737 duš v 1530 poslojnih, dočim štetje danes 33.921 prebivalcev v 2764 hišah.

Vznooredno s porastom prebivalstva v Mariboru je napredovala tudi okolica. Posebno se je povečalo število prebivalstva v Studencih in Teznu, kjer je skoro dvakrat tako veliko, kot pri zadnjem štetju, saj štele danes Krčevina 2158 prebivalcev, Koški 2253, Pobrežje 3965. Tezno 1689, Radvanje 2006 in Studenci sami pa kar 4335 prebivalcev.

Anglija : ČSR 4:1

Hecht je izvojeval častno točko — Anglija pojde v finale.

Praga, 11. julija g. Tretji dan finala za Davisov pokal v evropskem pasu med Anglijo in Češkoslovaško je prinesel zmago Češkoslovačka Hechta nad Angležem Austonom in tudi edino točko v dvoboju. Hecht je zmagal pičlo v treh setih s 6:2, 7:5, 6:4, 6.000 gledalcev je priredilo zmagovalcu več minut dolge ovacije. V drugem singlu v zadnji igri je porazil Anglež Perry Češkoslovačka Menzla s 7:5, 6:3, 7:5. Boj je bil trd, toda končno je zmagala večja rutina in boljša igra Angleža ob mreži. S tem je Anglija zmagala nad Češkoslovaško s 4:1 (in ne, kakor smo pomotoma izračunali včeraj, s 3:2) ter se s tem kvalificirala za finalista v evropskem pasu, ki bo nastopil proti Ameriki v Parizu.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 11. julija p. »Službene Novine« objavljajo odlok ministra za socialno politiko, s katerim sta imenovana za uradniška pripravnika pri državni bolnici za duševne bolezni v Ljubljani Leopold Lavš in Dragotin Anžlovar.

Mlada tatca zasačena pri svojem poslu

Novo mesto, 11. julija.

V Dolenji Strazi gospodari na svojem posestvu in gostilni Petre Alojz, ki se poleg tega bavi tudi s trgovino. V svojo službo je vzel že pred časom brhko sosedovo Nežiko, ki se je na njegovem domu hitro udomčila in imela v hiši splošno zaupanje. Zadnje čase pa je pričel gospodar opažati, da mu iz trgovine izmanjkujejo razni predmeti, ni pa v svojem zaupanju, ki ga je imel do uslužbenec, niti posumil v krivdo katerega med njimi.

Ko pa je pred dnevi prišla v zgodnjih jutranjih urah trgovčeva žena Josipina iz spalne sobe v trgovino, je na začudenje našla v njej služkinjo. Takoj je odhitela k svoemu možu g. Petretu in mu povedala, da je služkinja Nežika v trgovini pravkar nabirala razno špecerijsko blago. G. Petre je nepošteno dekle vzel v roke, naj mu pojasni, kako je prišla v zaprtro trgovino. Nežika pa je z jokavim glasom izpovedala, da si je dala napraviti od trgovine ključ na ta način, da je gospodarjevega vtisnila v milo in si po tem modelu dala napraviti nov ključ pri nekem novomeškem ključavničarju. Prosila ga je, naj ji tatvino oprosti, češ, da hoče povrniti vsu nastalo škodo.

G. Petre je mlado tatco prijavil orožnikom, sam pa pregleduje v trgovini inventar, da na ta način dožene, koliko blaga je nepoštena Nežika odnesla iz trgovine. Ugotovljeno je, da je blago jemala še dalje časa in ga je spravljala v domači zapušeni svinjak. Pa tudi drugam je odnašala pokradene predmete.

Zmaga mariborskega Rapida v Gradcu

Gradec, 11. julija s. Danes je gostovalo v Gradcu nogometno moštvo mariborskega Rapida ter zasluženoma zmagalo nad Grazer Parkklubom s 7:3 (2:3). Za Rapida so scortali: Heller, Schmidt, Seiffert, Hulinke, Vinko in Vidovč.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno stalno, poloblačno z visokimi oblaki, temperatura zmrna. — Situacija včerajšnjega dne: Barometrska depresija gro preko Severne Evrope, dočim Južno Evropo pokriva anticiklon s slabim barometriskim minimumom ob morju. Barometriski pritisk je v severnih krajih padel za 0.1 do 0.5, dočim je v ostalih pokrajinah porasel za 0.1 do 2 mm. Temperature so ostale večinoma nespremenjene, le v Primorju so porasle za 1 do 4 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Temperatura se bo še dvignila. Dopoldne pretežno jasno, popoldne morda nevihta.

Zapustil nas je za vedno v nezimerni boli v soboto ob 8. uri zvečer naš predobri požrtvovalni tata, stari tata, gospod

Ivan Gantar

upokojeni nadučitelj

po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v visoki starosti 88 let.

Pogreb se bo vršil iz Zvonarske ulice 11. Dan se bo objavil v ponedeljkovih listih.

Ljubljana, dne 11. julija 1931.

Zalujoče rodbine: Gantar, Reitz, Jerman in Sitar.

Naši kraji in ljudje

Pomen in uspeh strelskih družin

Strelski sport se kakor v drugih krajih naše države razvija tudi pri nas. Strelske družine so ustanovljene že v mnogih krajih, ne samo v Ljubljani in drugih mestih, marveč tudi zunaj na vaseh.

Ljubljanska družina pa je vendarle zavržala najbolj močna in se člani intenzivno vadijo v streljanju, za kar imajo tudi prav lepo priliko, kajti na razpolago imajo voja-

Ker so se nekaj časa pritoževali lovec zoper ustanavljanje podeželskih strelskih družin, se je oglasil v našem lovskem mesečniku »Lovec«, član SLD, ki je v pametnih besedah obrazložil lovec, da strelske družine lovstvu niso popolnoma nič v kvar.

Med drugim piše »Lovec«: Strelska družina je viteška organizacija pod najvišjim pokroviteljstvom ter je njeno glavno načelo vzga-

sko strelšče pod Golovcem. Člani — strelci so dosegli v svojem sportu prav lepe uspehe pri raznih strelskih tekmah. Na prvi sliki vidimo 15 odlikovancev, ki so dobili v priznanje za lep uspeh pri tekmah svetinje s dekretom.

Ze tekoni prihodnjih tednov bodo ustanovljene nove strelske družine na Brezovici pri Ljubljani, v Preserju in na Rakeku.

Po kongresu naših izseljencev

Organizacija izseljencev je zelo zadovoljna s sprejemom rojakov iz Amerike — Priprave za izlet v Ameriko

Zagreb, 10. julija

Organizacija izseljencev v Zagrebu je kot iniciator izseljenskega kongresa z njegovim izidom zelo zadovoljna. Najprej se ni nihče nadejal, da bo v tej težki krizi, ki se je razširila sedaj tudi na Ameriko, došlo v staro domovino toliko rojakov iz Severne in Južne Amerike. Nadalje se tudi ni pričakovalo tako veličasten sprejem, kakršnega so bili izseljenci deležni od Jesenic do Beograda. Že pri prihodu v našo državo, na Jesenicah, je nastal presrečen kontakt med domačim prebivalstvom in izseljenci in se je ta kontakt širil in večal vse do konca kongresa.

Slovenija je s svojim velikim organizacijskim darom prekosila sama sebe. Sprejema na Jesenicah in v Ljubljani ostane nepozabljena vsem izseljencem. V Zagrebu je bil glavni del kongresa, pa tudi zasedanja v Ljubljani in v Beogradu so bila na višini in v popolnem skladu z velikimi cilji kongresa. Posebno srečan je bil del kongresa v Ljubljani, kjer je poleg predstavnikov mesta, banke, uprave, društev in organizacij počastil kongres s svojim prisostvovanjem in sodelovanjem tudi sam ameriški poslanik g. Prince. V Zagrebu so našim rojakom privrele solze, ko so se zbrali v zgodovinski hrvatski zbornici, da bi razpravljali o lepši bodočnosti našega naroda sploh, o izseljeniški pa še posebej. V Beogradu pa je bil zaključni kongres na najsvečaniji način s tem, da so bile sprejete važne resolucije, ki bodo imele nedolgovne posledice za naše izseljence in tudi za vso našo državo.

Krona kongresa pa je bil v Beogradu svečani sprejem kongresistov na dvoru od samega kralja. Sprejem je bil ganljiv. Kongresisti so v velikem krogu stali pred

svojim kraljem in njegovim spremstvom, katero so tvorili ministri socialne politike dr. Kostrenčič, upravnik dvora in drugi generali ter dr. Araničnik. Izseljenci, 75 po številu iz raznih krajev Severne in Južne Amerike, so se tu zbrali pod vodstvom izseljeniške organizacije. Po pozdravnem govoru izseljenškega voditelja prof. Delića je Nj. Vel. kralj odgovoril vsakega posameznika, razgovarjal pa se je z njimi tudi pozneje, ko so bili gostje pri intimni zakuski na dvoru, med katero je svirala godba gardijskega polka.

Velike zasluge za tako lep potek kongresa imajo odbori za sprejem v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Vsi ti odbori so storili vse, kar je bilo mogoče. Posebne zasluge ima tudi Trgovsko-obrtna zbornica v Zagrebu po inicijativni svojega generalnega tajnika dr. Cuvaja. V vseh krajih so bili kongresisti gosti občinskih uprav, v Ljubljani in Zagrebu pa tudi banovine in Trgovsko-obrtno zbornice. Najtežja tehnična dela za kongres so izvršili tajniki organizacije, in sicer v Ljubljani g. Kravos, v Zagrebu g. Travica, v Beogradu pa gg. general Colović in major Milojković.

Organizacija izseljencev urejuje sedaj ves material kongresa in pridejo v tisk vsi njegovi referati. Ustanovi pa se tudi poseben urad, ki bo permanentno deloval in dovršil vse priprave za bodoči kongres. Pred tem kongresom pa bo skušala organizacija organizirati izlet domoljubov k našim rojakom v Ameriko zaradi boljšega kontakta. Za ta izlet je že sedaj veliko zanimanje, ker bodo izletniki deležni doma in v Ameriki mnogih ugodnosti in ker bo s tem ustrezno onim, ki iščejo trgovske zveze z Ameriko, ki želijo obiskati rojake in končno vsem, ki se zanimajo za ameriški svet.

Vse glasbene točke igra železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane pod vodstvom kapelnika g. H. Svetla.

Četrtna vožnja po železnicah
Z odlokom M. S. br. 15465 je odobrena četrtna vozna cena za vse udeležence proslave z vseh postaj v državi za vse vlake in razrede razen ekspresnih vlakov. Četrtna vožnja v Velike Lašče in nazaj velja od 22. do vključno 30. julija. Legitimacije oddaja Odbor za proslavitev stoletnice rojstva Franceta Levstika v Velikih Laščah. Cena legitimaciji je 2 Din.

Z legitimacijo kupi vsak udeleženec na vstopni postaji polovični vozni listek za Velike Lašče. Legitimacijo da vsak udeleženec proslave žigosati na veseličnem prostoru. Z žigosano legitimacijo in polovičnim voznim listkom se more vsak udeleženec vračati do 30. julija na svoj dom. Legitimacije naročate kratko: »Odbor proslave Levstika« — Velike Lašče. Vsak, ki naroča legitimacije, naj priloži za vsako legitimacijo po 2 Din. Kdor naroči manj kot 5 legitimacij, naj pošlje mesto denarja znamke.

Prihode in odhode vlakov javimo pravčasno.

Letos poteče sto let, kar je bil rojen France Levstik, nesporno eden najjačjih in največjih pojavov mlade slovenske kulture. To stoletnico bo zato proslavila vsa Slovenija. Največji bošča proslavi v Ljubljani in v Velikih Laščah, Levstikovem rojstnem kraju. Ljubljanska poslava bo je-

seni, proslava v Velikih Laščah pa že čez 14 dni, dne 25. in 26. t. m. Ni dvoma, da bo ta proslava zbrala v divnih Velikih Laščah ogromne množice ljudi iz Slovenije in tudi iz ostalih pokrajin države, posebno še, ker je prometno ministrstvo dovolilo za udeležence proslave četrtno vožnjo po železnicah.

Pred praznikom belokrajinskih gasilcev

Gradac, 11. julija.

Gradac v Beli Krajini se pripravlja na veliko slavo, ki bo 2. avgusta. Od leta 1889, že obstoji tamkajšnje gasilsko društvo, ki je bilo ustanovljeno v težkih razmerah na deželi, a se je vedno krepko držalo, napredovalo od leta do leta in požrtvovalno služilo svojemu smotru. Od ustanovitve sem je društvo interveniralo pri 40 večjih požarih in v vsakem primeru preprečilo razširitev besnega elementa in tako obvarovalo prebivalstvo presilnih požarnih katastrof. Gradac, prelepi kraj v mični Beli Krajini, leže med vinskimi gorami, je znal vedno ceniti požrtvovalnost gasilcev in je prebivalstvo rado pristopalo k društvu ter ga podpiralo. Pred par leti si je društvo nabavilo najmodernejše orodje, motorno brizgalno, obtem pa si postavilo nov res lep gasilni dom. Ko je bilo doseženo to, se je društvo v svoj ponos zamislilo krasen prapor, ki je bil izvršen v zavodu za umetnostno obrt v Ljubljani. Prapor je res umetniško delo in lepo vezen. Gračani so si pridobili za priliko blagoslovitve novega prapora najvišjega kuma Nj. Vel. kralja in je pripravljali odbor baš te dni dobil od maršala dvora obvestilo, da je Nj. Vel. kralj blagovolil sprejeti kumstvo zastave.

To je pač najvišje priznanje za delavnost naših vrljih Belokrajincev, ki nikoli niso klonili duhom, ostali tudi v najhujših dneh dobri Jugoslovenci in vrlji Sokoli ter najpožrtvovalnejši pripadniki jugoslovenske ideje.

Oblečemo Vas

elegantno od nog do glave

za mal denar

zelo ugodno. — Tudi na obroke!

A. PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Kranjska sokolska župa v Trzinu

Sokoli in velika množica med govorom br. Živkovića

Elitni Kino Matica

SAMO ŠE DANES PREMIERA

razkošne operete iz galantne dobe francoskega kralja Ludovika XV. in njegove lepe ter vsemogočne kurtizane

Markiza Pompadur

Anny Ahlers

in sloviti komorni pevec iz Berlina

Walter Jahnkuhn

Krasno petje! Ljubljani roman na takratnem francoskem dvoru.

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

Globoko znižane letne cene!

Telefon 2124.

Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mamici Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za prajje vedno samo Radion, ker

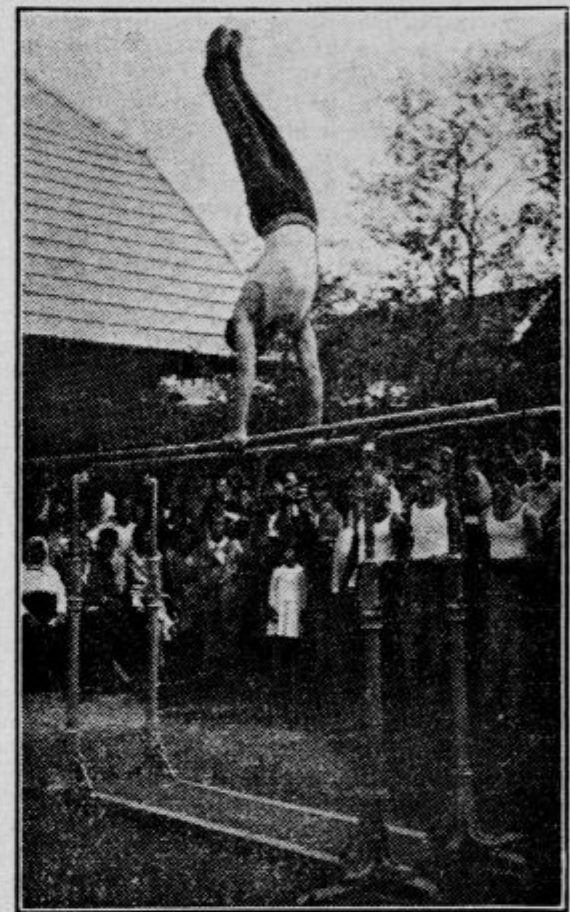
SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Prvi javni telovadni nastop šentviškega Sokola

St. Vid pri Stični, 10. julija.

Mlado sokolsko društvo St. Vid pri Stični je imelo minulo nedeljo svoj prvi javni telovadni nastop, ki je vse posetnice pridelitve v resnici presenetil.

Odkar obstoja SKJ so društveni člani pridno delali in kakor je pokazala telovadba, je bilo to delo sistematično in bi bilo v čast vsakemu bratskemu društvu.

Pri javnem telovadnem nastopu so sodelovali tudi bratje iz Grosulja, St. Lovrenca in naraščajniki iz Ljubljane ter so imeli že dopolne pod vodstvom br. Rusa iz Višnje gore skušnje skupaj z domačini.

Popoldne pred nastopom so odkorakali vsi oddelki v spredu na postajo, kjer je ob prihodu dolenskega vlaka pozdravil starosta dr. Jenko došlega zastopnika vlade sreskega načelnika g. Podboja iz Litije ter župnega delegata dr. Fuxa iz Ljubljane.

Pri telovadbi so prvi nastopili naraščajniki, za njimi oddelki ženske dece pod vodstvom sestre Anice Šiške. Moška deca je izvajala pod vodstvom načelnika Kastelca proste vaje in razne igre. Šestnajst članov sosednega bratskega društva v St. Lovrencu je izvajalo proste vaje, ki so se odlikovale z lepim kritjem in skladnostjo izvajanja, čeprav goji društvo telovadbo komaj poldrugi mesec. Pri otrodn telovadbi sta nastopili dve vrsti na drugo in braditi ter so se nekateri člani odlikovali z lepimi, vzorno izvedenimi vajami.

Po odmoru so nastopile domače članice, ki so pod vodstvom načelnice sestre Johane Travno izvajale praške vaje. Ponovno je nastopila ženska deca skupno z višnjegorsko z lepo pevsko točko »Peričice«, nastop pa so zaključile proste vaje članov.

Po telovadbi je govoril sreski načelnik g. Podboj in se zahvalil vsem, ki so žrtvovali čas in delo za idejo Sokolstva in za dosežene uspehe. Vso pohvalo zaslužijo domače učiteljice, ki so kljub počitnicam pripravljale telovadne oddelke za javni na-

stop in si s tem dale najlepše spricevalo izvenšolskega delovanja. Vse navzoče pa je prav navdušil govor župnega zastopnika dr. Fuxa, ki je zbranim govoril o pomenu in cilju Sokolstva in sokolske vzgoje ter bodril k vztrajnosti, napredku in šentviškemu Sokolu želel še lepše uspehe.

Stedila je animirana zabava, ki je v gmotnem oziru društvu precej podprla.

Okoliškim društvom je nedeljski nastop šentviškega Sokola lahko za vzgled, kaj premore vztrajnost in sokolska požrtvovalnost tudi v takih krajih, ki do zadnjih časov ideji Sokolstva niso bili nič kaj naklonjeni. — Zdravo!

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spricevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tajinstvena smrt mladeniča

Kočevje, 11. julija.

V noči od srede na četrtek je v neposredni bližini Kočevja nenadno preminul obče priljubljeni g. Eric Scherjan, po poklicu mehanik za fina dela, uslužben pri premogokopu, kjer ima tudi njegov oče ugledno mesto višjega uradnika.

Brez znakov duševne depresije se je 25letni mladenič izgubil v sredo na večer proti Klinji vasi, kjer ga je v jutro naslednjega dne našel mrtvega neki pekovski vajenec. Truplo je ležalo med praproto v neposredni bližini vasi. Nedaleč od mrtvega so našli tudi samokres zastarele vrste. En naboj je bil izstreljen, dočim je bilo ostalih pet nabojev nedotakanih. Vajenec je identiteto nesrečnika spoznal le s težavo, ker je imel mrtvec obraz okrvavljen.

Pokojni mladenič je bil izredno dobre in mirne narave. Sovražnikov, ki bi mu stregli po življenju, kolikor je znan, ni imel. Ker g. Scherjan napram nikomur ni govoril niti najmanj o kakih samomorilnih namelih in tudi ni zapustil kakršnekoli pisane besede, je tragičen konec mladega mehanika prav zagoneten. Tudi ni znano, da bi bil imel pokojnik orožje. Pri mrtvecu so našli vse reči nedotaknjene. Roparski umor je tedaj izključen. Sodi se, da je bil mladenič napaden iz osebnega maščevanja po tem ali onem skritem nasprotniku. Še prejšnjega dne je bil mehanik v pogovoru s svojimi stanovskimi tovariši zelo živahen in zgovoren in ni nikomur niti na misel prišlo, da bi utegnil storiti Fric kaj usodepolnega.

Edina krogla ga je zadela pod srcem na levi strani prsi in mu prebila desno stran pljuč. Očividno je mladenič po kratkem trpljenju hitro umrl.

Pokop mladeniča se je vršil ob veliki udeležbi domačega prebivalstva. Dobrega sina in pridnega obrtnika ohranimo v blagem spominu, preostalih naše sožalje!

Desetletnica organizacije dimnikarskih pomočnikov

Ljubljana, 11. julija.

Organizacija dimnikarskih pomočnikov v Ljubljani proslavlja te dni svojo desetletnico. Organizacija je bila ustanovljena 17. julija 1921. V organizaciji so vključeni vsi ljubljanski dimnikarski pomočniki. Ustanovili so si jo, da si zaščitijo svoje pravice in se v njej izobražujejo. Organizacija je v tem letu pristopila v članstvo Narodno strokovno zvezo.

Prejšnjo soboto so se člani organizacije zbrali na skupni večerji v salonu gostilne »Pri Mraku«. Na ta večer so povabljeni tudi mojetre in predstojstvo Narodno strokovno zvezo. Od mojestrov so se odzvali gg. Lipnik, Vrbovec, Deisinger in Fricovka. S strani NSZ sta pa prisostvovala predsednik g. Rudolf Juvan in tajnik g. Kravos, ki je

orisal delo organizacije v zadnjih desetih letih in izrekel svoje zadovoljstvo, da se je organizacija dimnikarskih pomočnikov ravno za svojo desetletnico priklopila nacionalnemu delavskemu pokretu, kar bo organizaciji gotovo v velik uspeh. Organizaciji in odboru je iskreno čestital. Ravno tako je čestital odboru predsednik NSZ g. Juvan.

Presenečenje je bilo, ko se je pred vrati salona zaorila lepa slovenska pesem, katero so ubrano zapeli pevci Prostovoljnega gasilnega društva. Po petju se je v salonu oglasila deputacija gasilcev pod vodstvom g. Ferda Vrabca, čestitala dimnikarjem k 10letnici ter izročila predsedniku organizacije g. Francu Juhu krasen šopek. Med prepajevanjem lepih narodnih pesmic in napitnicami se je zaključil lep večer.

Levstikove svečanosti v Velikih Laščah

Lepa proslava v rojstnem kraju velikega slovenskega kulturnega delavca

Sporod svečanosti

25. julija ob pol 9. uri zvečer slavnostna akademija v sokolski dvorani. Na akademiji poje Levstikove uglasbene pesmi Slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane (Štibernik, Jug, brata Petrovič, Sulc). O Levstiku predava prof. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane. Dalje nastopijo šolska deca s spremljevanjem klavirja, bariton g. Tone Petrovič in tenor g. Milan Jug, ki vsi pojejo Levstikove pesmi, ter recitirajo in deklamirajo akademiki in šolska deca.

26. julija ob 9. dopoldne: Sprejem gostov na kolodvoru. S kolodvoru povorka skozi trg na Levstikov rojstni dom v Spodnje Retje. Pri Levstikovi rojstni hiši pojejo šolski otroci in moški zbor Glasbene Maticice iz Ljubljane, govori pa pisatelj Vladimir Levstik.

26. julija ob 14. popoldne v Velikih Laščah pri Levstikovem spomeniku: pozdrav predsednika, nastop moškega zbora Glasbene Maticice in slavnostni govor pesnika Otona Župančiča. Odkrije se bronasti profilni relief Levstikove glave na spomeniku.

Po kulturnem delu proslave velika narodna veselica.

Zavarovanje oseb, zaposlenih pri kmetijskih strojih

Kmetijske zadruge in lastniki raznih kmetijskih strojev, predvsem mlatilnic pošiljajo okroglo pismo na zavarovanje delavcev, v katerih odklanjajo zavarovanje oseb, zaposlenih pri strojih, ako te osebe niso v neposrednem službenem razmerju z lastnikom mlatilnice. Lastniki mlatilnic se pri tem sklicujejo na razsodbo države sveta od 14. novembra 1930 v tožbi, ki jo je vložila Hranilnica in posojilnica v Cerkljah ob Krki.

Tudi na kmetih nesreča ne počiva. Znan je, da se zlasti pri kmetijskih strojih, predvsem pri mlatilnicah, pripeti mnogo hudih nezgod. Prizadeti so izročeni največji bedi, ker so to po večini socialno slabi ljudje (hlapi, dekle, mali kmetje). Ker ima zdeva zelo važen socialen značaj smatram za dolžnost, da podam k njej nekaj pojasnil.

Delavstvo na kmetih načelno ni podvrženo zavarovanju. To dejstvo opozorja beg iz vasi v mesto. Vendar pa je že bivši avstrijski zakon imel izjemo v tem, da je ustvaril zavezanost zavarovanja za primer nesreče pri strojih. To izjemo je narekovala nujna potreba; zahtevala so jo kmetijske organizacije, ker so videli, da so kmetje zaradi nezgod pri strojih izpostavljeni sodnim odškodninam, ki so jim tožbam; marsikateri razsodba je posameznega kmeta za trajno uničila. Jugoslovanski zakon je to izjemo sprejel tudi v svoje določbe, da tako zadosti nujni socialni in gospodarski potrebi tako kmetov in kmetijskih združenj kakor tudi delavstva ali sploh oseb, zaposlenih pri strojih.

Tozadevna določba zakona pravi: »Dokler se ne izvede zavarovanje kmetijskih delavcev s posebnim statutom, se morajo pri kmetijskih podjetjih, ki uporabljajo parne kotle ali naprave, gnanje z elementarno silo ali z živalsko silo, po predpisih tega zakona zavarovati oni delavci, ki jim preti nevarnost od kotla ali pogona.« Ker je izvajanje zavarovanja strogo po predpisih zakona neprimerno za kmetijske razmere, je ministrstvo socialne politike s posebno odredbo dopustilo pavšalno zavarovanje oseb, zaposlenih pri strojih, in sicer na ta način, da je uvedeno namesto individualnega zavarovanja kolektivno zavarovanje vseh pri strojih zaposlenih oseb. Taka odredba je neobhodno potrebna, ker kmetije nimajo časa in pogosto tudi ne potrebne sposobnosti, da bi vsako posamezno osebo individualno prijavljali in odjavljali. Ta ureditelj zavarovanja je za kmetijske razmere najprimernejša, ker bo vsaka drugačnja ureditev povzročala neprijetnosti. Paziti je pri tem samo na to, da je pavšalna zavarovalnina primeren nizka. To je bila. Najmanjši prispevek je znašal 1.30 Din, največji pri 8 delovnih mesecih pa 184.20. Ti zneski razbremenjujejo lastnika mlatilnice od vsake druge nadaljevalne odgovornosti, pri tem pa vendarle zagotove pomoč onim, ki bi se ponesrečili. Zneski so razmeroma tako nizki, da bi se zaradi njih zlasti zadruge kot socialne ustanove ne smele izogibati zavarovanju.

Iz gornjega citata zakona je predvsem jasno razvidno, da se morajo zavarovati kmetijski delavci (odnosno osebe), zaposleni pri strojih. Napačno je naziranje državnega sveta, da »po predpisu § 6. zakona o zavarovanju kmetijskih delavcev, h katerim spadajo tudi delavci pri mlativih, niso podvrženi zavarovanju.« Po zakonu so vsi delavci, »katerim preti nevarnost od stroja (od kotla ali pogona), podvrženi zavarovanju«.

nju, in sicer kolektivno, ker je individualno zavarovanje na kmetih neizvedljivo. Spor more biti samo v tem, kdo je dolžan prijavljati mlativo, odnosno, kdo je dolžan plačevati zavarovalne prispevke; ali lastnik stroja ali lastnik žita. Ker je zavarovan stroj, odnosno, ker se zavarovanje nanaša na nevarnost, ki preti od stroja, je jasno, da mora te dolžnosti izpolnjevati lastnik stroja, kar je tudi zopet samo v interesu kmetov samih. Kako naj se kmet, lastnik žita, peča še z zavarovalnimi predpisi, ako da lastniku stroja že delo in zaslužek!

Razsodba državnega sveta, na katero se sedaj sklicujejo zadruge in lastniki mlatilnic, velja samo za konkreten primer (za Hranilnico in posojilnico v Cerkljah) in samo za konkretno mlativo, ne velja pa za druge lastnike mlatilnic in tudi ne za druge primere mlativ.

Ako je bila zadeva zavarovanja pri kmetijskih strojih do sedaj morda nejasno urejena, in na tej nejasnosti sloni razsodba državnega sveta, je pa ta nejasnost odstranjena z naredbo ministra za socialno politiko in narodno zdravje s dne 15. oktobra 1930, št. 28.174, ki ima moč zakona, ker je izdana na podlagi pooblastila iz § 30. zakona o zavarovanju. Velja od 1. januarja 1931. Po § 8. te naredbe ima dolžnosti iz zavarovanja pri kmetijskih strojih izpolnjevati izključno lastnik stroja. Najmanjša premija znaša 10 Din letno od stroja, in to ne glede na število zaposlenih oseb. Omenjena uredba ureja zavarovanje za vse vrste kmetijskih strojev, in sicer: pri kmetijskih strojih na motorni pogon znaša premija 1.30 Din na delovni dan in stroj, pri sejalnih strojih 0.30 Din, pri strojih za košnjo 2.60 do 3.90 Din. Pri mlatilnicah je premija odvisna od konjskih sil stroja, tako da znaša premija do 8 HP 5.20 Din na dan in stroj, od 3 do 5 HP 9.10 dinarja itd. Pri mlatilnicah na živalski pogon od 2.80 do 8.40 Din na dan in stroj ne glede na število zaposlenih oseb. Najmanj pa znaša letna premija 10 Din, kar v večini primerov ustreza našim prilikam. Profesionalisti morajo biti individualno zavarovani.

Z označenimi premijami ima urad kritično zdravljeno ponesrečenec in pa vse nezgode rente.

Naša vas ima nebroj norešenih socialnih problemov. To pomeni za malo kmetijsko ljudstvo veliko škodo. Tudi zavarovanje je zelo pereča reč. Če se hoče rešiti vsaj največja del, to je zavarovanje pri strojih, na način, ki je ob danih prilikah edino mogoče, bi morali oni, ki so odgovorni za socialno in gospodarsko življenje v naših vaseh, ovire odstranjati in jih ne ustvarjati ali večati. Zavarovanje oseb pri kmetijskih strojih je visoko pasivno. Finančni razlogi ne silijo zavarovalne institucije k temu, da mora vztrajati na izvajanju zavarovanja oseb na kmetih. Samo važni socialni razlogi zahtevajo to zavarovanje. Nezgode pri strojih so navadno hude; v l. 1927. je znašal povprečni odstotek delanemožnosti 57.85 odst., v letu 1930. pa 65 %, a normalno okoli 40 %. Na dajatelj je urad izplačeval ponesrečenemu denarne podpore, rente, proteze, oskrbnino v bolnicah in izplačuje tudi več vdovskih in otroških rent. Kdo naj prevzame preskrbo podobnih primerov? Občine in zadruge? Proti preskrbi teh oseb pa gotovo nihte ni.

Stališče lastnikov mlatilnic ni nikjer v zakonu utemeljeno, posebno pa ni utemeljeno v socialnih potrebah podeželja. To je treba stalno imeti pred očmi.

Dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD.

Amerikanska podjetnost v našem stavbnem gibanju

Delovanje arhitekta Savića — Nove zgradbe v Beogradu in Sarajevu

Beograd, 10. julija. »Jutro« je že pred par tedni poročalo o veliki podjetnosti ameriškega arhitekta, srbskega leskovskega rojaka Steve Savića in njegovih namelih, da osreči našo domovino s svojimi ameriški nebotičniki, kakor jih je »Jutro« prikazalo svojim bralcem tudi v sliki. No, in res: arhitekt Savić ni prišel zaman v svojo domovino s svojimi načrti, oprtimi na trdno podlago ameriškega milijonskega dolarskega stavbnega konzorcija, in ameriški nebotičniki v Jugoslaviji so že takorekoč gotova stvar. Sklenjeno je že; samo zgraditi jih je še treba, kar pa pojde, kakor zatrjuje arhitekt Savić, prav hitro s pravo ameriško naglico. In to ameriško stavbno gibanje se ne omejuje samo na Beograd, temveč gre precej na široko po vsej naši državi.

Kar se tiče Beograda, je arhitekt Savić sklenil pogodbo za zgradbo 25nadstropnega nebotičnika na zemljišču znane Kolarčeve zadružbine. Sedanje poslopje s Kolarčevega restavracijo, glavno pošto in kinematografom na vrtu izgine, na njegovem mestu pa zraste palača, ki bo za celih 18 nadstropij nadkrijevala sedaj najvišjo stavbo v Beogradu, v bližini Kolarca, na prostoru opernemu gledališču stoječo srednadstropno palačo zavarovalnice »Riunione Adriatica«. In ne samo to. Na pred kratkim kupljenem zemljišču za »manjšo« in oficirskim domom, ob Nemanjini ulici, zgradi mestna občina svoj občinski dom in je tudi izvršitev te stavbe prevzel arhitekt Savić. Po trditvah točneje poučenih strokovnjakov dobi tako naša prestolnica občinski dom, najmoderneje zgrajen in urejen, kakor ga nima nobeno drugo mesto v Evropi.

Arhitekt Savić se tudi zelo zanima za tujski promet in vse, kar je z njim v zvezi, zlasti pa za nastanitev tujcev po najmodernejših zahtevah in potrebah. V ta namen se je v vsem našem Primorju, od Sušaka do Dubrovnika pogajal za zgradbo hotelov in sklenil tako pogodbo, po kateri bo kot član hotelske kreditne zadruge s sedežem v Crikvenici in družbi s to zadruge zgradil 12 hotelov. Crikvenica dobi velik hotel za 15 milijonov dinarjev, bančno palačo in šolo za hotelsko osebje. Nove hotele dobe še Rab, Šibenik in Trogir in vsak bo stal po 8 milijonov. V Splitu in Dubrovniku se zgradi hotel kakor v Crikvenici, a za Sušak je namenjen hotel. Čigar zgradba bo stala 20 milijonov dinarjev. V načrtu so še trije hoteli, za katere pa krajši še niso končno veljavno določeni. S temi novimi stavbami se tujskemu prometu na našem Jadranu odne nova možnost razvoja in napredka.

V Sarajevu je arhitekt Savić s tamonjšo vakufsko upravo (upravo muslimanskega cerkvenega imetja) sklenil pogodbo za zgradbo več stavb za skupno ceno okoli dveh milijonov dolarjev. V Karlovcu

pa zgradi trdnj Lederer moderno tovarno za lesne izdelke.

V celoti je arhitekt Savić sklenil za približno 52 milijonov dolarjev stavbnih pogodb in se sedaj vrača v Ameriko, v Chicago, da uredi tamkaj vse potrebno za delno premostitev svoje stavbne pisarne v Jugoslavijo. V mesecu septembru se vrne v Jugoslavijo in se takoj nato prične dela za izvršitev sklenjenih stavbnih pogodb. Kakor zatrjuje arhitekt Savić, bodo vsa ta dela končana še pred potekom enega leta.

Prav po ameriško!

Vprašanje elektrifikacije Kočevske rešeno

Kočevje, 11. julija.

Za sredo zvečer je bila napovedana seja mestne občine, za katero je vladalo vse splošno zanimanje ne samo v mestu samem, temveč po vsej Kočevski, ribniški in velikolaški kotlini. Na sporedu je bilo namreč končno vprašanje elektrifikacije mesta Kočevja, ki naj bi se priključilo ali kranjskim deželnim elektrarnam — projektu banske uprave o elektrificiranju dravske banovine ali pa že obstoječi elektrarni, ki jo je v nedavnem času zgradila trboveljska premogokopna družba v namenu, da elektrificira odhod celo Dolenjsko.

Malo sejo dvorano je napopolno radevedno občinstvo do zadnjega kotička. Na županovi desnici smo prvič po sedmih mesecih zopet opazili podžupana v osebi g. inž. Franca Stiglicja, katerega je mestni župan g. dr. Kostanjevec uvodoma zelo tople pozdravil. Nato je prešel župan takoj na prvo točko dnevnega reda: elektrifikacija mesta Kočevja in pozval obč. odbornike, odvetnika g. dr. Lavriča, da poda točen referat o stanju glede pogajanj in ponudbo s strani TPD in KDE. Referent je nato v poudarjenem referatu podal izčrpano sliko o tem za vsa kočevska srez tako važnem vprašanju.

Najprej je prečital ponudbo TPD. Iz te ponudbe se vidi, da hoče Trboveljska skleniti z mestno občino dolgoročno pogodbo, ki bi vezala mestno občino na pripravo slehernemu drugemu ponudniku. Nadalje je prečital tudi ponudbo s strani banovine. Ta ponudba je za mestno občino mnogo ugodnejša, ker daje občini prestežje roke, a tudi cenejšo električno strujo. Banovina bi se zavezala, da do zadnjega oktobra prihodnjega leta izpelje daljnovod iz Grosuplje preko Vel. Laše in Ribnice v Kočevje, od tu pa naslednje leto še naprej do Kolpe. S tem momentom je rešeno vprašanje elektrifikacije tega dela Dolenjske, ki je bilo odprto že vse zadnje desetletje. Za elektrifikacijo tega predela bo rešeno prebivalstvo, ker bo dobilo poceni najboljšo loč, obenem pa bo dano tudi

KOLINSKA
TVORNICA
ČIKORIJE
REDILNA KAVA
Okusna in zdrava je
KOLINSKA KAVA!

industriji z nizko ceno električne struje možnost, da se tu razširi. Trboveljska ni stavila v svoji ponudbi nobene konvencionalne globe za primer obustavitve obratovanja v elektrarni, dočim bi imela ob priključitvi k banovinskemu elektrifikacijskemu načrtu mestna občina v mestu za vsak slučaj še posebno rezervno postajo z že obstoječimi dinamo stroji. Električni tok, ki ga ponuja banovina, bi bil sorazmerno skoraj 1 Din cenejši pri kilovatni uri, kakor tok, ki bi ga dajala trboveljska družba iz kočevske elektrarne. Ob koncu svojega poročila je stavil referent odboru take predlog:

Občinski odbor sprejme ponudbo za dobavo toka, preureditev električnega omrežja in vodovoda, kakor jo je stavila banska uprava, da kranjsko deželne elektrarne preuredi omrežje ter modernizirajo vodovodno napravo tekom letošnjega leta ter dobavi trofazni tok najkasneje do konca oktobra 1932. pod pogoj, kakor jih vsebuje ta ponudba.

Po debati je župan g. dr. Kostanjevec predlagal, da se glasuje javno. Pri volitvah je bilo živahno in pokazalo se je med odborniki veliko zanimanje za izid volitev. Ob tej veliki napetosti so glasovali za trboveljsko družbo dr. Ivan Sajovic, Erker in Verderber, Josip Domig ter svetnik Ganselmayer, proti pa dr. Lavrič, Betriani, Peterlin, inž. Stiglic in Rom. Ker je bila podana enakost glasov, je župan g. dr. Kostanjevec izjavil, da se zaveda velike odgovornosti z ozirom na narodno-gospodarski položaj in da zato odločno glasuje za predlog g. dr. Lavriča, da sprejme mestna občina banovinsko ponudbo.

S tem je bila ustvarjena podlaga elektrifikacije kočevske, kostelske, ribniške ter velikolaške kotline. Kočevska bo torej v najkrajšem času elektrificirana pod najugodnejšimi pogoji.

Gasilsko slavlje v Jablanski dolini

Jablanka, 10. julija.

Kako je prežeta Jablanska dolina pri Smartnem z gasilsko idejo je ponovno pokazala zadnja nedelja, ko je praznovalo gasilsko društvo blagoslovitev nove motorne brigade. Šele pred tremi leti so se odecipili na pobudo župnega tajnika g. Peterca od matičnega društva v Litiji, in se osamosvojili, pa so lani že dogradili gasilski dom, ki je eden najlepših v vsej župi. Jablanci so si nabavili novo motorno pri domačih Strojnih tovarnah v Ljubljani. Za majhno dolino je bilo posvečenje brigade velik praznik, kateremu so prisostvovali gasilci skoro iz vseh župnih edinic. Najbolj so bili zastopani Litijanci, Smarčani in Kostrevnjani, ki so prišli na litijski kolodvor čakati zagorske in druge goste. Za zagorsko rudarsko godbo, ki jo je vodil kapelnik g. Godina in 3 praporci, je krenila povorka v prijetno Jablansko dolino.

Jablanci so prav iskreno pozdravili pri vhodu v vas drage goste. Smarški dekan g. Gornik je nato blagoslovil motor, nakar je imel na zbrane gasilce iskren nagovor župni načelnik g. Franc Lajovic starejši iz Litije.

Do solz je ganil vse navzoče govor mlademu kmetu, ki je izrekla veselje najmlajšega sveta iz tihe Jablanske doline. Ob koncu svojega simpatičnega nastopa je poklonila kumilci g. Kobalovi iz Gradiških Laz krasen šopek cvetja. Slavnost je zaključila državna himna, nakar se je razvila prijetna zabava, ki so se udeležili številni okoličani, zlasti Smarčani in Litijanci. V prijetnem razpoloženju je potekala gasilska prireditev, pozornost je vzbujalo tudi moštvo iz Sv. Križa z načelnikom g. Raplom, ki je bil pred nedavnim pri gašenju ognja močno poškodovan na nogah in hotel zamuditi naše gasilske slovesnosti.

Vrtilim in podjetnim jablanskim gasilcem, ki imajo v osebi načelnika g. Brice vzornega vodnika, k lepemu dnevu naše priznanje.

Brivske britve
MEM DE LUXE
z dolgim prerezom
Angelski protzvod.
Uporabljajo se pri Gillette-aparatih za britje. 9216/a

KMETIJSKI VESTNIK

Strniščno korenje in apneni dušik

Pelzel, 7. julija. Po vojni se je po naši občini zelo razširila navada gnojenja setev v zgodnji pomladi z apnenim dušikom. Posebno slabo prezimel ječmeni so bili deležni v obilni meri apnenega dušika.

Uspehi takega dodatnega gnojenja so bili za žitni pridelek prav hvalevredni in razveseljivi. Le nekaj drugega smo začeli opaziti: strniščno korenje je bilo vsako leto slabo. Kdor ni trosil apnenega dušika po ječmenu, je imel lep korenji pridelek. Čim več je kdo dal apnenega dušika na ječmen, tem slabše korenje je imel. V skrajnih primerih so bili kmetje celo primorani podorati preredko korenje ali posejati vmes repno seme in so tako prišli ob zdravo in tečno korenje, s katerim so računali, da jim pomaga pri vzreji svinj.

Krivi da slabo korenje, ki so jo soglasno valili na apneni dušik, pa ni bila dokazana, temveč je bila kmetška domneva le verjetna. Letos je pa posestnik O. v Ločici pri Polzeli nehoti doprinesel očitno dokaz za krivdo apnenega dušika na slabem pridelku korenja. Posestnik O. je pameten mož in se je hotel prepričati, kakšna razlika je med postopanim in nepostopanim ječmenom, ker je videl, da je imel v dobrih ječmenovih letih tudi sed, ki ni rabil apnenega dušika, prav lep pridelek. Da se torej prepriča o koristnosti apnenega dušika, je izpustil pri pomladnem gnojenju z dušikom več metrov širok pas preko cele njive in ga ni pognojil. Vesol je ogledoval rast ječmena vse leto in je videl, da je bila pogojena njiva dosti lepša od nepogojeneje pasu. Ko je ječmen dozorel, je bila nele glava večja in gostejša na pogojeni večini njive, temveč je bil tudi klas za polovico daljši. Zanjice pa so na tem delu njive le s težavo našle kakšno zakrmeno korenje rastlinice; ko so prišle do negnojeneje pasu, je bilo tam korenje, kakor je sicer navada, kar za malo lo pod visoko.

Slučajen poizkus je sedaj nesporno dogal škodljivost apnenega dušika za strniščno korenje. Seme korenja sejemo najrajši tanek sneg okrog pusta, apneni dušik pa trosimo v zgodnji pomladi. Ker seme korenja pozno skali, je verjetno, da je apneni dušik še tedne po trošnji tako jodek, da osmoli korenjevo kal, ki prido iz semena.

Nastane vprašanje, kako odpomoči temu neprijetnemu pojavu, ki se gotovo tudi drugod dogaja, kjer trosijo na ječmen apneni dušik. Opustiti vsako umetno gnojilo, bi bilo neupametno in škodljivo. Vzeti namesto apnenega dušika čilski soliter nam tudi ne kaže, ker imamo apneni dušik doma, čilski soliter moramo pa uvažati in ker je za naše naplavinne apneni dušik dosti boljše gnojilo od čilskega solitra. Sodimo, da bo treba urediti vso zadevo tako, da se prepreči škodljivi vpliv apnenega dušika na mlade klase korenja. Mora da tovarna premalo olji apneni dušik, da je prejedek. Morda bi kazalo seme že pri setvi ječmena plitko zavleči ali celo na pomlad prevleči pognojeno njivo, da se bolj razdeli umetni gnoj po zemlji. Prav hvaležni bi bili, če bi nam mogel kakšen kmetijski strokovnjak pomagati z nasvetom, kako bi se za drugo leto ubranili zopetne poškodbe korenja po apnenem dušiku, ne da bi opustili to za naše talne razmere tako učinkovito umetno gnojilo.

Ravnanje z vinom poleti

Če bi človek šel sedaj v poletnem času skozi naše vinske gorice in zidanice, zlasti na katerih krajih po Dolenjskem in tudi drugod, ne bi verjel, kolikšne množine vina se v tem času polkvarijo. Seveda prizadeti vinogradniki o tem molče in izkušajo zakriti to svojo sramoto. Ali nevoščljivost naših ljudi prinese to prej ali slej na dan. Resnica je, da se dela pri nas še vedno tako škoda zlasti po zavreli.

Splošno je znano, da je velika toplota škodljiva vinu, posebno navadnim žilkim vinom. Zato ni čudno, da obolijo vina prav poleti. Najhuja bolezen v tem pogledu je zavrelka, ki uniči v vinu ne samo alkohol, temveč tudi vse žlahtne kisline in druge spojine in ga izpremeni v smrdljivo tekočino. Zavrelko imenujemo to bolezen zaradi tega, ker vino pri tem sumi. Njeno uničevalno delo se prične v podu od spodaj navzgor. Tudi cik je sicer nevarna in neozdravljiva vinska bolezen, ali mnogo manj opasna, ker izpremeni v vinu pri visoki toploti le alkohol v ocetno kislino. Gorje pa vinski kleti, kjer se je ta bolezen razpela.

Naj bo ta ali ona bolezen, kvarjenje vin preprečimo sedaj poleti v prvi vrsti s tem, da skrbimo za hladne kleti. Predvsem moramo vrata in tudi okna na kletih imeti vedno dobro zaprta. Tudi, kadar v kleti delamo, moramo imeti klet zaprto. V letošnjem letu se ni bati vlage in slabega zraka v kleti; če pa že ni drugače, zračimo klet ponoči. Še bolje napravi tisti, ki namesti na kleti dvojna okna ali dvojna vrata. Če tega ne zmore, pa naj vsaj s slamo zadel okna in vrata in s tem prepreči dohod toplote v klet. Kdor ne more storiti tega v zidanih in nima priprave, ne kleti, stori najbolje, da spravi vino na dom v hladne domače kleti.

Nadalje se mora paziti, da se sodi vedno polni. V toplih kletih je izsuševanje vina mnogo večje, zaradi česar se mora vsak teden zalivati, da se ne napravi na vrhu vina kan ali ne cikle.

Če sodi ponekod pušajo, jih moramo temeljito obrisati in zamazati, ker se navadno izceeno vino kaj rado skisa in se tu napravi prava zatega najraznovrstnejših opasnih bolezni.

Paziti moramo tudi na voh in na čepa. Nikar ne ovtajamo zamaške s cunjjo. To je vir vsega zla, ker se v mokri cunji naselejo glivice, ki potem okužijo vino v sodu. Če so zamaški kisi, jih je oprati v vroči vodi, da se glivice zamorijo. Dobro je tudi, da se v kleti tu in tam zažge nekoliko žvepla, s čimer se zamori plesen. Istočasno moramo tudi zažveplati vse prazne sode, in to ponoviti vsaj vsak drug mesec in jih istočasno obrisati s cunjjo. Za primer, da se vino kvari ali je nagujen h kvarjenju, potem je priidejati takemu vinu kaj ljubejšega metabisulfitu. To sredstvo zadržuje potem razvoj bolezni in jih včasih popolnoma prepreči.

Dokler ima vino čist okus in lepo barvo, ga pustimo pri miru. Letos je namreč vse

polno vina, ki pokipeva sedaj in je nekoliko motno, ker je v jeseni slabo pokipele in vsebuje še sladkorja. Tako vino se bo namreč samo od sebe lepo očistilo in popravilo. Seveda ga bo treba potem pretočiti.

Vinogradništvo bodo reševale vinarske zadruge

Letošnje toplo in po večini sušno zgodnje poletje je z naglim skokom nadomestilo vse, kar je pomladi zaočalo. Neverjetno se vidi človeku, ko opazuje sedaj razvoj vinograda, da je kaj takega v tako kratkem času mogoče. Prve dni junija meseca niso bili vinogradi v najboljšem stanju. Menjajoče se vreme je omogočilo razvoj bolezni, zlasti peronosporo, sušno vreme pozneje pa je razmah bolezni zadržalo.

Da pa so vinogradi ponekod v slabem stanju, so krivi vinogradniki sami, ker niso pravočasno in pravilno škropili. Mnogo je takih, ki niti pravilnemu okopavanju ne posvečajo prevelike pozornosti. Krivda je tudi v tem, da varčujejo mnogi pri glijci in je niso pravočasno narodili. To se bo seveda maščevalo. V naprej se lahko še prerokuje, da bodo ti slabo obdelani vinogradi postopno popolnoma obnemogli.

Marsikdo bo rekel, da je prav tako, češ, da je vina že itak preveč. Če pa pomislimo, da so glabe lege, kjer se uspeva iz vrstna vinska trta, ne dajo uporabiti za druge kulture, potem je jasno, da dosežemo z opuščanjem takih vinogradov obubožanje dotičnih krajev. Mnogo takih slabih leg se sploh ne da uporabiti za druge kulture (n. pr. za sadonosiške ali polja), ker je zemlja preslabla in lega preusna. Seveda, če se opusti trta na nizkih in polnožnih legah z boljšo zemljo in se posadi tam sadno dreve ali se začne gojiti druge kulture, je v redu.

Lepo je bilo včas, ko je vinogradnik za svoj vinski pridelek jeseni ali pozimi prejel za gotovo precejšen izkupidek, s katerim je kril potem vse izdatke svoje družine. Sedaj leži vinski pridelek po zidanicah in se kvari, odnosno potratno uporablja ali pa proda za slepo ceno. Upanje na doseglo izboljšanje vinske kupnje je seveda prav majhno.

Hude čase preživlja naše vinogradništvo, ki so prav za prav posledica splošne gospodarske krize. Našim vinogradnikom pripravljamo, da se poprimejo svojih stanskih organizacij in gojijo misel skupnosti in skupnega delovanja. Dandanes ne pomeni posameznik nič, pa četudi si domišlja, da je neodvisen. Če hočemo naše vinogradništvo spraviti do primerne rentabilnosti, je neobhodno potrebno, da se osnujejo pri nas vinarske zadruge. Ne čakamo toliko na podpore, ampak združimo se in zberimo vsaj najpotrebnejši kapital med seboj! Posnemajmo naše južne brate, ki nam v tem pogledu vsakomur prednjačijo!

Vrtovi in cvetje ob železniški progi

Ljubljana, 7. julija.

Nekaj posebnega in značilnega za našo lepo Slovenijo so vrtovi, polni najlepšega, pisanege cvetja. Cvetlice ljubijo slovenska dekleta, ki kaj rade goje naše slovenske cvetlice, velike rdeče nagelne. Srečni so fantje, če jim dekleta poklonijo šopek cvetlic: saj so jim z rdečim nagelnom in rožmarinom razodele ljubezen.

Če se voziš v vlaku med tujimi potniki, prihajajočimi iz inozemstva, boš lahko opazil, da so naši vrtovi zasloveli preko naše državne meje in slišal boš v mnogih primerih tudi primerno hvalo našim vrtovom. Po ljubezni do cvetja pa lahko sodiš tudi človeka. Vprava zaradi tega je prav umestno, da so pričele vrtovom in sploh cvetju posvečati veliko pozornost tudi naše železniške postaje. Načelniki postaj tekmujejo medsebojno, kdo da bo imel lepše urejen vrt in več cvetja na železniškem posloplju.

Lep vrt je na postaji Jesenice, kjer vidimo prav sedaj najrazličnejše vrtnice v polnem cvetju. Potnikom pa vsakokrat, poleti in jeseni, obise oči na pisanim vrtu pri postaji Kranj, ki ga je že pred leti zasadi in uredil dolgoletni načelnik tamonjšne postaje, inšpektor Kokalj. Vrt na kranjski postaji sedaj goji vzorno načelnik inšpektor Soklič. Lepo okrašene so tudi ostale postaje. Najlepši in najbogatejši pa je vrt inšpektorja načelnika Zemlje na gorenjskem kolodvoru, v Šiški. Le žal, da je vrt nekoliko skrit. V precej obsežnem vrtu je okoli 80 najlepših vrtnic, in kakih 50 plezalk, ki so prav sedaj polne bahatega cvetja. Grede so kar zakrite s raznim drugim cvetjem, med katerim so sedaj najbolj vidne dva metra visoke, modro cvetoče ostrožnice.

Nekaj posebnega na omenjenem vrtu pa je alpska skupina, sredi katere vidimo v miniaturi, točno posnet, Aljažev stolp. Med skalami je nasajen dišeči jeglič, ki je krasil skupino v majniku, jedenov jezik in še več drugih gozdnih in planinskih žilic. Vprava sedaj pa obdajajo stolp bela zvezdice panik in rdeče čašice sleza.

Bogato okrašeno s cvetjem pa je tudi postajno poslopje, kjer rastejo iz okusnih kosaric, visetih na stebrih, najrazličnejše cvetlice. Na gorenjskem kolodvoru je prav lep vrt zasadi tudi sedanjí načelnik kurilnice in s tem zakril ne posebno razveseljivo sliko, v okolici kurilnice.

Toliko glede postaj. Prav kvarljivo pa učinkujejo na potnike, posebno tujece nekateri deli v predmestju, mimo katerih vozijo vlaki. In to v vseh delih mesta. Prav posebno se to običi, če se pelješ po progi proti Rakeku ali Vrhniki. Poleg lepih vrtov na cvetju sloveče »Rožne doline«, kjer posestniki vi in pridne gospodinje tekmujejo, kdo ima okusnejše okrašeno, pa vidimo zamazana dvorišča, kjer so za hišo nakopičeni vsi gospodarski nedostaki in je včas razstavljena cela »stara krama«. Največjo reklamo pa delajo razna odprta, ali le s par deskami pokrita gnojlišča in na grdi kanali.

Na zunaj, na ulico tega ne opaziš, zato skrbi tudi oko postavbe, za dvorišča pa je le malo brige in to kljub temu, da se v mnogih primerih vidi iz vlakov uprav v vožjo. En tak slab primer je v stanju uničiti vse trud drugih. Pogled z vlakov, odnosno z železnice je važnejši kot tisti iz vseh cest in ulic. Čednost in prijetnost domov priča tujcem o kulturi narod

Začetki planinarstva v Južni Srbiji

Kačanik, 10. julija.
Planinarstvo v Južni Srbiji je še slabo razvito in posejajo Vardarci visoko gorovje samo po nujni potrebi, ko na Djurdjev dan ali malo pozneje zenejo živino na planinske pašnike in jo pred sv. Dimitrijem vračajo v dolino. Stalni gostje planin so samo pastirji, sirarji in lovci. Na vrhovih Solunske glave, Ljubotena, Turčina, Karaba in drugih gora se le redko kdaj znajdejo planinci-sportniki. Kratko rečeno, bo preteklo še dolgo časa, predno se bo planinarstvo v južnih krajih razvilo tako, kakor je razvito v slovenskih planinah.

Prestolnica cara Dušana je obdana raz-

zven na jugovzhodu, kjer preide skopska

ravna v Kumanovo polje, od višjih in niž-

jih gora, od katerih sta najmarkantnejša

na zapadu 2480 m visoki Ljuboten in na

jugu 2530 metrov visoka Solunska glava.

Za manjše ture priuče v postev Skopska crna gora s položnimi hribi, Vodne in okolica sela Matke, za visoke ture pa Sarplanina in masiv Solunske glave. Do Solunske glave je precej naporna tura, ki jo more turist napraviti peš ali na konju že iz Skoplja, oziroma od postaje Zelenikovo in je to najmanj 14 do 16 ur hoda. Mnogo bolj prikladna je Sarplanina. Z avtobusom se turist lahko popelje do Tetova ali do Gostivarja, od koder so lepi planinski izleti na vse strani.

Najbolj priročna je tura na Ljuboten. Z jutranjim vlakom se turist pripelje v 34 km od Skoplja oddaljeni Kačanik. V treh urah je od Kačanika na Sopotniških bačilah, pol ure pozneje pri Beli vodi, kjer se začne prava hoja na vrh, kamor se prispe v dobrih treh urah. Tura ni nevarna in je podobna oni na Golico. Z Ljubotena je lep razgled tja do albanskih gora, do

crnogorskih planin in na vzhodu v Bolgarijo do Sofije. Sicer pa, pridite slovenski planinci sami, da se razgledate z Ljubotena po zibelki jugoslovenstva, junaški Južni Srbiji.

Lani avgusta je bil na Ljubotenu moj, takrat 4 in pol leta stari sinko Boro, gotovo dosedaj najmlajši posetnik te gore, letos 5. julija pa sem Ljuboten obiskal in družbi navdušenih turistov gospodov inž. Kranjca, gozdarskega inž. Hemma iz Maribora, zvestih čuvarjev državnih gozdov Hudomalja iz Trbovelj, Mije Tica, prekmurskega rojaka in carinika Božinovića iz Pirota. Evo nas na sliki.

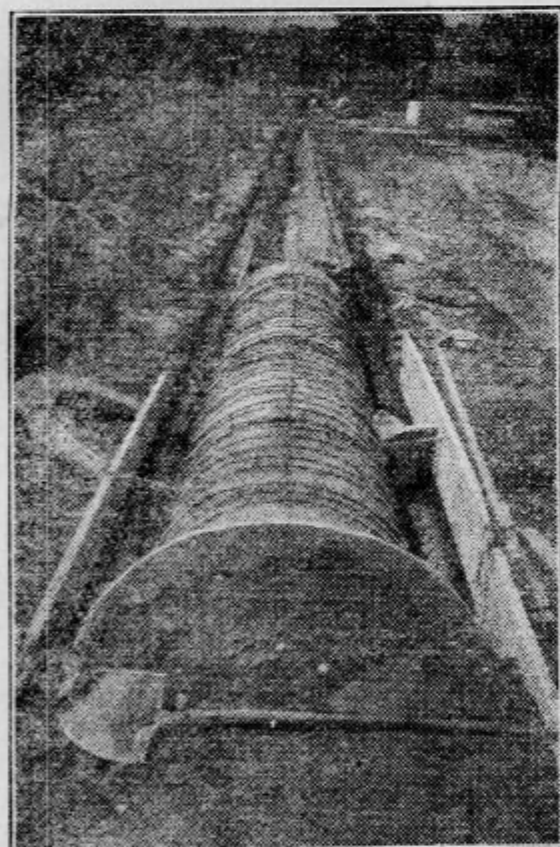
Upamo, da se bo sčasoma za planinarstvo navdušilo mnogo Vardarcev in da bo tudi Skopljanec opustil dosedanje parolo: Hribe od spodaj, cerkve od zuma, gostilne pa od znotraj. Anton Kappus.

Kanalizacija Rožne doline

Ljubljana, 11. julija.

Rožna dolina je prav za prav vas, ki spada pod viško občino, s svojim napredkom in naglim razvojem se pa lahko meri tudi z Ljubljano. Tipična delavska četrt je; razvila se je na močvirnih tleh, kjer ni bilo prej ne hiš in ne cest in zdaj že tvori lepo ljubljansko predmestje, se vedno bolj zliiva z mestom in gotovo ni več daleč čas, ko bo kooptirano k mestni občini.

Velika pridobitev bo za Rožno dolino kanalizacija, ki jo bo v kratkem dobila, s čimer bodo izpolnjeni vsi pogoji za nadaljnji razvoj. Teren se bo zaradi tega znatno osušil, močvirje bo izginilo, kar ne bo velikega pomena le glede novih gradenj, temveč tudi za higijski napredek.

Betoniranje velikega kanala

Glavni zbiralni kanal bo izveljan iz Rožne doline pod železniškim prelazom v Gliniški ulici, od tu pa k Gradaščici, nakar bo izpeljan ob nji do Ljubljane. Od Tržaške ceste do Gradaščice je že izkopan jarek za ta kanal ter je cev tudi že skoraj po vsej dolžini zbetonirana. Jarek ni globok, ker bo svet precej nasut ter pada od Tržaške ceste proti Gradaščici, delo je tudi zaradi tega mnogo bolj napredovalo. Kanal beto-

Spodnji del kanala v prvem betonskem stanju. Slikovitost pogleda vzdolž po jarku.

nirajo seveda na licu mesta, kakor nam kaže slika, in sicer v dveh delih, naprej zbetonirajo dno in steni, nato pa pokrijejo odprtino z majhnimi železobetonskimi obokom. Kanal je visok 1,80 m, širok pa 90 cm, kakor so pač veliki glavni zbiralni kanali.

Spodnji del kanalizacije ob Gradaščici do Ljubljane bodo izpeljali ob enem z regulacijskimi deli Gradaščice. Vsa dela bodo jeseni že končana.

Čitajte ilustrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Tako morate jemati kopeli na zraku in solncu!

Pred solnčenjem, toda ne na mokrem telesu, vdrgnite svoje telo dvrsto z

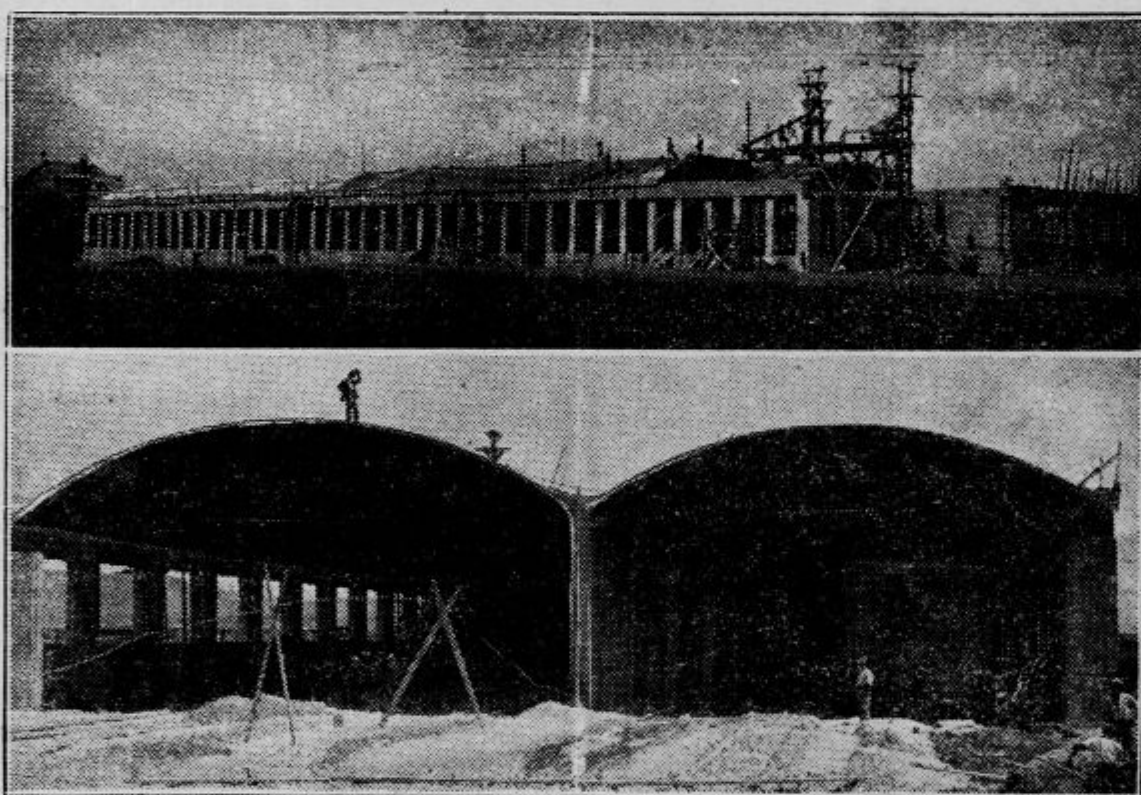

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

olje za kožo in masažo

Oboje vsebuje — edino svoje vrste — Eucerit sestavino za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje napravi polt zagorelo tudi pri oblačnem nebu. Nivea-creme vas ohlaja ob vročini. Nivea-olje vas brani pri neugodnem vremenu pred mrazom in s tem tudi pred prehladom, tako da zamorete tudi za dobo neprijetnih poletnih dni svoje telo izpostavljati svetlobi, zraku in vodi. Nivea-creme: Din 5.— do Din 22.—, Nivea-olje Din 23.— do Din 35.— — Izdeluje Jugosl. P. Belersdorf & Comp. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Velika nova remiza

Zgoraj: Pogled na remizo od ljubljanske strani. Spodaj: je remiza proti cesti z obema velikima železobetonskima strehami.

V zvezi z razširjenjem tramvajskega omrežja grade tudi veliko remizo v Zgorajši Šiški, 700 m od mestne meje. Stara remiza je namreč premajhna, da bi mogla vzeti pod streho še nove vozove, ki jih je prišlo zaenkrat 10, ter bo njih število še vedno raslo sporedno z izvajanjem velikega programa za razširjenje tramvajskega omrežja v mestu in s podaljšanjem prog v okoliške kraje. Pri stari remizi ni prostora, da bi jo mogli razširiti in tudi bi bilo razširjenje brez pomena, ker je potrebna neprimerno večja in moderna remiza, z velikimi delavnicami, skladišči in z drugimi tozadebnimi prostori.

Zato so se odločili za gradbo remize izven mesta, kjer je dovolj prostora. Remiza bo namreč zgrajena za 50 tramvajskih vozov ter se bo lahko po potrebi še razširila za 20 vozov; zato je pa bilo treba zgraditi ogromno poslopje. Remiza je dolga 102 m in 34 m široka. Vzdolž jo v notranjosti deli srednji zid v dva glavna dela, v shrambo za vozove, v drugem delu so pa delavnice

in skladišča. Ogromno poslopje pokriva dva železobetonska oboka, ki ležita skupno na srednjem nosilnem zidu in obeh zunanjih; prav tako, kakor se deli poslopje na dva krila, ima tudi vsako krilo svojo streho, železobetonski obok. Poslopja ne morejo namreč pokriti le z enim obokom, ki bi segal čez vso njegovo širino, ker bi bila razpetina oboka prevelika. Saj se sedaj znaša razpetina oboka nad levim krilom 18 metrov.

Remizo so pričeli graditi aprila, zgrajena bi pa morala biti že 15. junija. Delo se je nekoliko zavleklo, kar je razumljivo pri tako ogromni gradbi. Streho so pričeli betonirati 20. junija, ter bo te dni poslopje pod streho. Ob cesti so tudi postavili moderno upravno poslopje, enonadstropno hišo, v kateri je tudi stanovanje ravnatelja cestne železnice. Vsa gradbena dela ima v rokah stavbno podjetje inž. Iv. Tavčar. Delo je dobro organizirano ter zlasti naglo napreduje, ker grade z raznimi modernimi tehničnimi pripomočki.

Sokolski praznik v Borovnici

Po izvršenih vsestranskih pripravah je v soboto 4. t. m. zvečer priredil Borovniški Sokol kumici s. Košutovi podoknico. Povorka z upravnim odborom na čelu in z vsemi člani in članicami je z baklami in lampijoni krenila izpred Sokolskega doma pred hišo kumice. Br. starosta je pozdravil kumico, ki se je zahvalila. Pevski zbor pa je pod vodstvom šolskega nadzornika br. Lampreta zapel nekaj primernih skladb.

V nedeljo ob lepem popoldanskem vremenu se je izvršilo razvite krasno izdelanega prapora. G. bana dr. Marušiča je zastopal prosvetni šef g. dr. Lončar, sokolsko župo br. podstarosta M. Krapež, občino Borovnico odborščina deputacija z županom, gasilci so bili navzoči korporativno in v kroju. Častno je bilo zastopano tudi sokolstvo sosednih društev.

Ob 15. se je ustavil sprevod pred Sokolskim domom, kjer je bilo že zbrano veliko občinstva. Br. starosta Drašler je pozdravil zastopnike in zbrane Sokole in

prijatelje sokolstva. Prosvetni šef dr. Lončar je čestital v imenu g. bana k slavju in v lepih besedah slavil delo Sokola. Župni podstarosta br. Krapež se je spominjal težkih časov Borovniškega Sokola in želel, da se zbere pod novo zastavo cela Borovniška kotlina.

Kumica s. Košutova je med aplavzom in vzklikanjem vseh navzočih razvila prapor in privezala nanj trak rekoč: »Vihraj in vodi nas Sokole, naš narod v dobrobit Sokolu, domovini, našemu junaškemu kralju in njegovemu domu. Zdravo!« Nato je skupno z br. starosto izročila prapor praporščaku br. Sokliču. Prvi žebelj je pribil g. dr. Lončar za g. bana s krasnim geslom, nato vsi darovalci, vsak s svojim geslom. Po izvršenem pobratimstvu novega prapora s starimi je odšla povorka na telovadnico na senčnat vrt s. Hele Švigeljeve. Javni nastop (proste vaje, vaje na drogu in bradlji) je potekel tako vzorno, da je treba čestitati br. načelniku Švigelju in s. načelnici M. Košutovi. Kljub prikritemu in odkritemu rovarjenju nasprotnikov se Sokol v Borovnici razvija in nadejuje z delom za narod in domovino.

Tudi ob vročih dneh
negovani lasje!

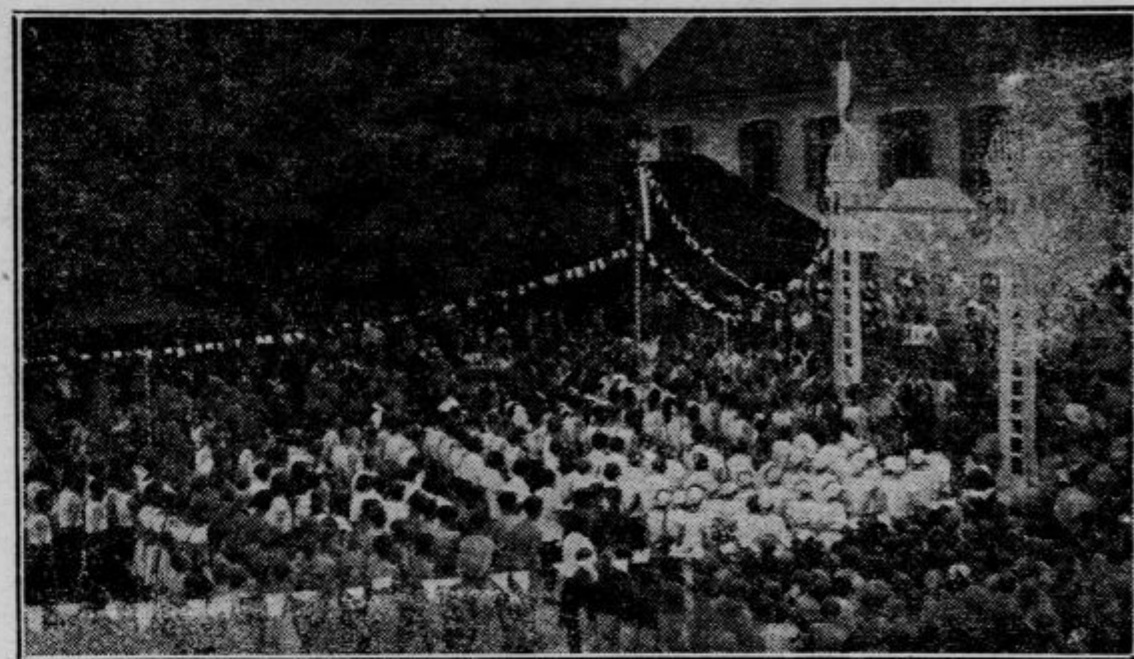

Za to je potreben Elida Sham-poo. Čisti, da nobena reč ne tako ... dela lase mehke kakor svila in človeka čudovito osveži!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Dravinjsko sokolsko okrožje v Konjicah

na zletu 21. junija. Pri nastopu vseh oddelkov na zletišču govori br. starešina dr. Mejak

Spodnjesavinjsko poletno pismo

Otvoritev vodovoda na Vranskem. — Popravljena državna cesta. — Obcestno drevje in mejaši. — Pomoč hmeljarjem. — Tujski promet.

Št. Peter, 11. julija.

Kar pri Vranski začnimo! Preteklo nedeljo je imel ta naš mični trg prav lepo slavnost. Blagoslovili in otvorili so nov vodovod. Cerkveni obred je izvršil povsod priljubljeni domači g. župnik, duhovni svetnik dr. Mörtl. Pomen vodovoda za narodovo zdravje je orisal g. sreski načelnik dr. Hubad iz Celja. Država je dala za graditev vodovoda tako znatno subvencijo, da stane občino vodovod le okrog 200.000 Din. Gotovo bo vodovod znatno pospešil razvoj tujskega prometa, ki se posebno zadnja leta v idiličnem trgu prav lepo upeljuje. Vsa čast naprednemu vranskemu trškemu zastopstvu.

Zaznamovati moramo z veseljem tudi žudež, ki se je izvršil zadnje tedne na državnih, velikih cestih. Po vsej dolini so ceste, ki je bila že v zelo slabem stanju, spet do dobra posuli, da je naravnost užitek voziti se po njih med zelenjem našega sadnega dreverja. Za ceste je že spet nagradenih tisoče metrov gramoz, kar nam daje upanje, da se nikoli več ne vrne cestna mizerija, kakor smo jo objokovali in kleli zadnja leta.

Kljub zanemarjenosti obcestnega drevja — suhe drevesne mlčice in osemdeset odstotne invalide bi lahko privoščila cestna uprava cestarjem, da bi ne sramotili naše sadjereje — se je obesilo precej sadja na vejah, za kar gre vso hvala dobri zemlji kmetov mejašev. Dobro bi bilo in pravično, da bi se tudi pri licitaciji sadja ozirali na te skrbne rednike javnega sadovnjaka in da bi imeli prednost pri licitaciji mejaši. Sporedno z licitacijsko komisijo bi naj šla še komisija sreskega kmetijskega odbora, da bi ocenila škodo, ki jo povzročajo obcestni nasadi kmetom. Naj se že vendar enkrat neha stara praksa, ki prepušča zdražiteljno sadja. Neredko se namreč dogaja, da je deležen kmet mejaš od zdražiteljnih sadja poleg škode na obcestnem polju tudi obilice psokv. Državno oblastvo naj uredi odškodninske zahteve mejašev že pri licitaciji sadja; zato naj skrbni sreski kmetijski odbor, da se bodo letos upoštevale te želje mejašev.

Poljski pridelki so vsi prav zadovoljivi. Ječmen je dobro nasul in tudi pšenica, ki jo pravkar splošno žanjejo, je prav težka. Zadnji teden se pozna najbolj plitvi zemlji že občutna suša, zato želimo vremenarjem, ki napovedujejo skorajšen dež, da bi se dobro obnesle njihovih prerokov.

Tudi hmelj se je še dosti, skoraj bi rekli preveč popravil. Vsi iz srca želimo, da bi se popravile še cene po njegovem vzgledu. Vest, da se je odločila vlada dati našemu hmeljarstvu in kritic najvažnejši obveznosti davkov, obresti, obiranja itd. za 20 milijonov denarnega posojila, je razvedrila marsikateri izbrbljeni obraz. Naši hmeljarji niso le potrebni državne podpore, temveč tudi v polni meri vredni, saj so bili dolga dobra leta krepki in vzorni davkoplačevalci. Da bo tudi kupčija letos na bolj zdravi podlagi, bo skrbela Hmeljarska prodajna zadruga, ki naj

bo pobuda za nadaljnje kmetijsko zadržno delo.

Tujski promet je letos povsod znatno napredoval. Veliko je pripomogla k temu napredku zasebna gradbena podjetnost, saj imajo najrazvijenejši tuji v penzionatih kakor sta jih zgradila zadnje leto Nadina Cvenklova v St. Pavlu in Franc Privošnik v St. Petru, vso udobnost v stanovanju in prehrani. Če prištevamo k temu še neprekosljive zdravilne kopeli v Savinji in pestrost izletov na bližnje hribe, posebno naša razgledna vrhova Mrzlico in Goro Oljko, pa številne avtobusne zveze, vidimo, da je Savinjska dolina kakor ustvarjena za letovišča. —K.

Posledice lovčeve zmote

Zagorje, 11. julija.

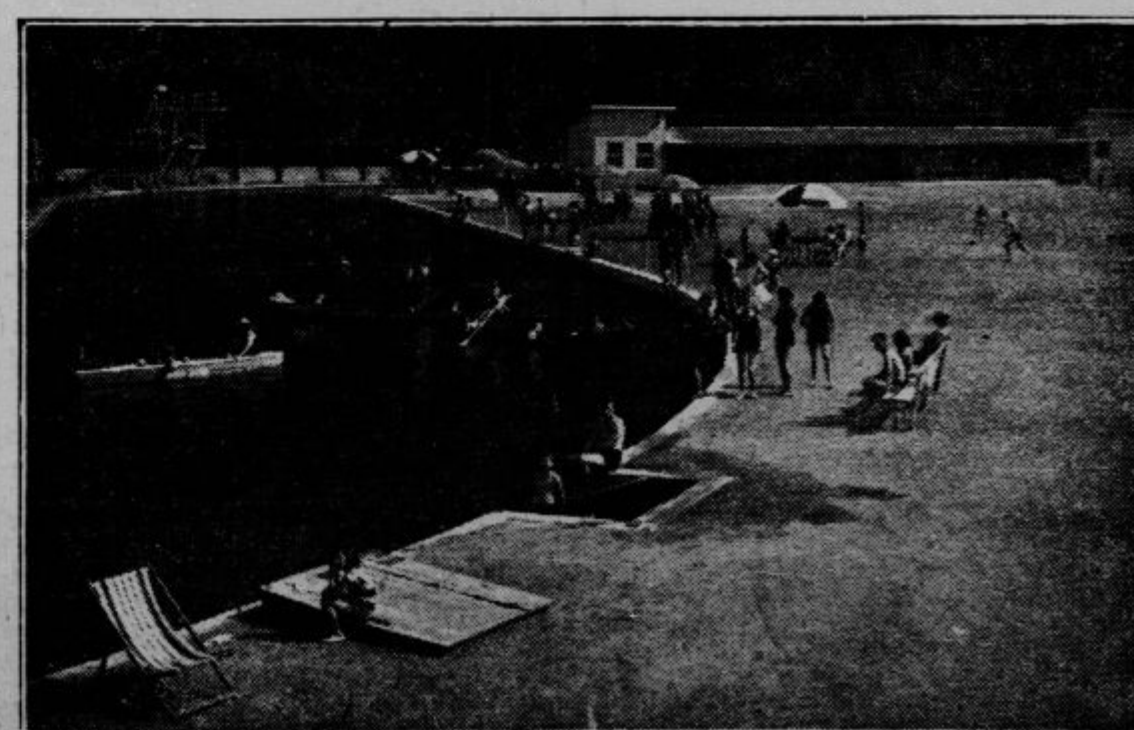
Zasavski lovci se zelo zanimajo za razplet naslednje zadeve: Neki lovec je po pomoti ali pa v lovski strasti ustrelil srno namesto srnjaka, za katerega je bil dovoljen odstrel. Posestnik Jože, stanujoč v sredini dveh lovišč je čul strel na desnem lovišču in kmalu opazil v dolini obstreljeno srno. Ranjeno srno so njegovi sinovi ujeli, ji obvezali nogo ter jo spravili v drvarnico. Jože je vedel, kdo je srno obstrelil in šel je na njegov dom, da bi mu povedal, kaj se mu je pripetilo. Lovca pa ni našel doma, ker je ta med tem hodil za krvavo sledjo in končno tudi videl, kaj se je zgodilo z njegovim plenom. Posestnika je kratkoma ovadil in drugo jutro na vse zgodaj so že prišli k Jožetu orožniki iz Vač ter zahtevali, naj dvajčino, ki pa je medtem že poginila, izroči lovcu. Ovadba proti posestniku Jožetu je šla svojo pot, obravnavala se je že pri sodišču nadaljevala pa se bo še pri sreskem načelstvu. Po sodbi vseh lovcov bo kaznovan lovec, ker je ustrelil srno v prepovedanem času. Sitnosti pa ima tudi posestnik Jože in sinovi, ki so žival ujeli, obvezali, poleg tega pa še hoteli lovca obvestiti o napačnem strelu. Lovci bi gotovo ne napravili ovadbe, če bi bil vedel, da je ustrelil srno in ne srnjaka.

Vlak je odrezal nogo otroku

Konjice, 11. julija.

Ko je v sredo konjiški vlak vozil proti postaji Draži vasi, je spal ob tračnicah na železniškem nasipu 4-letni sinček kontrolorja bolniške blagajne g. Cegnarja, čigar mati je delala na njivi, oddaljeni okrog 180 korakov. Vlakovodja otroka ni takoj opazil, ker je nasip s travo obrastel. Ko se pa je vlak na nekoliko metrov približal spečemu dečku, vlaka ni bilo mogoče ustaviti in je kolesje otroku odrezalo nogo v gležnju. Detek je namreč držal nogo na tračnici. Poškodovanega otroka so z istim vlakom peljali do Loč, kjer mu je zdravnik obvezal rano. Od tod pa so prepeljali otroka v bolnico.

Moderno kopaljšče v Kamniku

ki bo danes otvorena po izpolnjenem programu.

LEICA je prva kamera malega formata z razpornim zapiralom.

LEICA dopušta snemanje do 36 kodov posnetkov.

LEICA ne pozna dvojnega osvetljevanja negativ.

LEICA zadnja možnost najhitreje priprave za slikanje.

LEICA negativ omogočajo kopijo vsake velikosti.

LEICA-kamera dar stalne vrednosti.

Zahtevajte naše bogato ilustrirane kataloge
Proizvodi LEITZ se dobivajo v vseh boljših foto-trgovinah.

Domače vesti

* Četrto »Jutrovo« potovanje v Pariz na kolonialno razstavo je namenjeno v dne 8. do 18. avgusta, ako se tudi za to potovanje prikladi zadostno število udeležencev. Program in pogoji za avgustovo potovanje bi bili isti kakor za dosedanja tri potovanja. Vse potovanje z vožnjo Ljubljana-Pariz in nazaj v III. razredu, stanovanje in prehrana v Parizu v prvovrstnem hotelu »Charlestonu«, izleti, ogledi Pariza z avtokari, ogled kolonialne razstave, predstava v operi, vstopnine v muzeje in gradove, napitnine in drugo stanje pavšalno vsoto 3300 Din. Stroški za vizume in za razstavne legitimacije pridejo posebej na breme udeležencev. Po dosedanjem zanimanju kaže, da se interesi bodo večje v avgustu, dočim so nekateri mnemja, da bo do tedaj že glavna vročina ponehala. Vsekakor se bo potovanje v avgustu vršilo le, ako se prikladi zadostno število udeležencev, sicer bomo to potovanje odpovedali. Da vidimo, kakšno je zanimanje v javnosti za potovanje v avgustu, vabimo vse one, ki se resno interesirajo za ekskurzijo v Pariz na kolonialno razstavo v dne 8. do 18. avgusta, naj se zanesljivo prijavijo do 22. t. m. v tajništvo našega uredništva. Ljubljana, Knafljeva 5, kjer dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Zadnje potovanje v Pariz se bo potem še vršilo v dne 2. do 12. septembra pred začetkom šolskega leta.

* Iz sodne službe. Višesodni svetnik dr. Jakob Konda pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani je pridobil v službovanje stolu sedmorice, oddelek B, v Zagrebu. Dr. Konda odide že prve dni prihodnjega tedna na svoje novo službeno mesto.

* Na državnem konservatoriju v Pragi je absolvirala kompozicijo solo pri prof. J. raku g. Drago Sijanec iz Maribora. G. Sijanec je znan po svojih priredbah lužniških narodnih pesmi, ki so bile doleži v mednarodnem glasbenem življenju neznane. Dirigentski študij, ki mu posveča z rastočim uspehom glavno pažnjo, in instrumentalno solo bo zaključil naš mladi, v inozemstvu zdozi priznani glasbenik prihodnje leto na istem zavodu. Minilo leto se je udeleževal pri praškem zvočnem filmu in radiu.

* Natečaj za asistenta na zagrebski univerzi. Rektorat zagrebske univerze je razpisal natečaj za popolnitev mesta asistenta na otorinolaringološki kliniki medicinske fakultete v Zagrebu. Rok za predložitev prošnje do 1. avgusta letos.

* Angleško brodovje v Dalmaciji. Velika angleška križarica »Shophire«, ki je tedaj bila zasidrana pred splitskim pristaniščem, je v petek odplavila v Šibenik. Jutri pa prispeje v Split tri angleške križarke s pomožnimi ladnjami. Na eni teh križark se nahaja komandant sredozemske angleške flote.

* Dalmatinski skavti pridejo v Slovenjo. Po vestih iz Splita so skauti primorske župe iz Splita in Mostara v petek popoldne krenili v Zagreb, odhoder pridejo v Slovenijo, potem pa v Gorskot kotar — vsega skupaj je 82 skautov in planin. Vodi jih znani kulturni delavec profesor Galic iz Mostara.

* Zakon o državnem prometnem osobi objavila »Službeni list dravske banovine« v 40 letošnji številki.

* Pevsko društvo »Obilice« v dravski banovini. Beograjsko akademsko pevsko društvo »Obilice« je na svoji turneji po Jugoslaviji v zadnjih dneh priredilo koncerte v Osijeku, Virovitici, Bjelovaru in Sisku ter pride iz Vavrčina v bližnjih dneh v dravsko banovino, kjer bo dne 20. t. m. zaključilo turnejo s koncertom na Bledu.

* Tečaj za radio. Učitelji, ki se namenavajo udeležiti tečaja za radio izven rokotornega tečaja, ki ga priredi banska uprava, naj se zgledajo v ponedeljek 13. t. m. ob pol 18. na realki v Ljubljani, Vegova ul. Tečaj traja skozi 4 tedne in se bo vršil ob ponedeljkih.

Mar niso govorili resnico,
da so »JAJNINE« izborna jed. Kdor se je prepiral, bo vsak potrdil.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

dne 11. julija 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1-10, 7. vrsta padavin, padavine v mm. — Temperatura: Prve številke pomenijo najvišje, druge najnižje.

Ljubljana 7, 765,2, 17,0, 65, 10, 1. —
Maribor 7, 763,5, 18,9, 78, 10, 1. —
Zagreb 7, 763,6, 20,6, 65, 10, 3. —
Beograd 7, 763,3, 19,8, 60, 10, 2. —
Sarajevo 7, 764,8, 27,6, 63, 10, 0. —
Skopje 7, 763,1, 24,0, 50, NNW 4, 0. —
Kumbar 7, 760,4, 27,9, 64, NE 10, 1. —
Solit 7, 762,5, 26,0, 44, SW 4, 0. —
Rab 7, 764,0, 21,2, 33, 10, 9. —
Vis 7, 761,3, 23,1, 45, SSE 6, 4. —
Mostar 7, 761,9, 25,2, 31, NE 4, 1. —

Najvišja temperatura v Ljubljani 29,2. Maribor 25,2. Zagreb 30,8. Beograd 30,1. Sarajevo 28,5. Skopje 33,0. Kumbar 34,1. Split 33,4. Rab 33,0. Visu 32,8. Mostar 34,8. najnižja v Ljubljani 16,2. Maribor 13,4. Zagreb 18,0. Beograd 15,3. Sarajevo 12,5. Skopje 20,7. Kumbar 20,9. Split 21,2. Rab 19,3. Visu 19,6. Mostar 22,0.

Solnce vzhaja ob 4,22 zahaia ob 19,47. luna vzhaja ob 0,16, zahaja ob 16,31.

sredah in petkih od pol 18. do 19. ure. — JUJ sekcija za dravsko banovino.

* Stiri desetletniki mature na ljubljanskem učiteljskem iz leta 1891 obhajajo letos: Cvar Andrej, šolski upravitelj, Poljane nad Ortnikom; Jaklič Viktor, vodniški učitelj, Ljubljana; Juvanec Ferdo, šolski ravnatelj, Ljubljana; Malnarčič Ivan, šolski upravitelj, Ljubljana; Ravnikar Alfonz, višji poštni uradnik, Ljubljana; Seza Ivan, šolski upravitelj, Jesenice (Gorenjsko); Verbič Franc, šolski upravitelj, Slavia; Vrščaj Ivan, šolski nadzornik, Maribor; Wuzel Ferdo, šolski upravitelj, Loški potok; Zadnik Ivan, višji poštni uradnik, Ljubljana. — Od teh stanujejo razen Seze Verbiča in Vrščaja vsi v Ljubljani, oziroma okolici. — Umrla pa so: Arko Anton, učitelj v Ljubljani; Bernot Ivan, strokovni učitelj v Ljubljani; Bučar Anton, višji poštni uradnik v Ljubljani; Grajland Franc, učitelj v Kostanjevici; Perhace Karel, major v pokoj, v Trški gori (Krško); Peterlin France v Izla-kah pri Zorju.

* 30letniki mature bi imeli praznovati maturant VIII. b razreda I. državne gimnazije v Ljubljani iz leta 1901 v Ljubljani pri Celju 6. t. m. popoldne ob 5. Tako so se namreč dogovorili ob prihodnji praznovanju 25letnice v Toplicah pri Novem mestu, da se točno brez net let sestanejo v Laškem pri Celju brez kakršnegakoli obveštila. Pa pridem povedane dne popoldne v Laško in potnežljivo čakam, a ostal sem sam. Tako sem sam praznoval 30letnico na rojstniškem vrtu hotela Henke pri cvičku, si lajšal željo in žalostno srce zaradi prihodnosti dragih tovarišev sošolcev, ki so pozabili na dano besedo. Pa sem še pozabil srečo in hotel telefonirati nekemu sošolcu v Ljubljano. Čez pol ure čakanja pa sem dobil od uradnice odgovor, da ne more dobiti zveze z Ljubljano. Zato sem kar napravil konec praznovanju 30letnice in jo s težkim srcem zaozmobilil po prašni cesti nazaj proti Gornjem gradu F. K.

* Abiturienti državne gimnazije v Kranju iz leta 1906 bomo praznovali letos 25letnico mature. V Ljubljani bivaajo sošolci smo se sporazumeli, da se snidemo 2. avgusta zvečer med 19. in 20. na vrtu hotela »Union« v Ljubljani, in določili program tudi že za naslednji dan. Tovariši, ki se namenavajo udeležiti tega sestanka, prosimo, da se prijavijo najkasneje do 22. t. m. Jožetu Jenku, direktorja državnih železnice Ljubljana.

* Oranzijacija diplomiranih tehnikov vabi članstvo na širši sešatek ki bo 14. t. m. v prostorih hotela Miklič (klet) ob 20. Zadeva zelo važna.

* Pravilnik o telefonski službi v notranjem prometu kraljevine Jugoslavije se imenuje brošura, ki jo je priredil in izdal z vsemi izpremembami, dopolnili in pojasnili od 31. decembra 1921. na do konca junija 1931 dr. Joško Lebar, svetnik pri dravski direktorji pošte in telegrafa v Ljubljani. Knjižica stane 30 Din. Priročnikom!

* Poroka rojakinje v Ameriki. V Chicagu se je poročila Iunia naša žumberaka rojakinja gđ. Tonika Smiljančeva z Američanom gosp. Perdušom iz Chicaga. Bilo srečno!

* Obmejna državna zastava v Planini pri Rakeku se bo postavila 19. t. m. brez slovesnosti in veselice, zato izostane poroka, ki smo jo obnavljali v nedeljo.

* Prijava konj za dirko, ki bo v Krškem polju 15. avgusta sprejema g. Anton Gliha, posestnik in trgovec v Krškem. Čas za prijave je do 13. avgusta. Po tem roku dosele prijave ne veljajo. Prijavnina za vsakega konja znaša 20 Din. Prijave naj vsebujejo ime in bivališče posodajarja konja, opis konja, ime, starost, spol, barvo. Za konje, ki so že dirkali, naj se navede, kje in kake uspehe so dosegli.

* Novi grobovi. V Ljubljani je umrl trgovec g. Valentin Kovač. Pokreb bo v ponedeljek ob 17. iz mrtvašnice Sv. Krištofa h sv. Križu. V 77. letu starosti je preminil v Ljubljani g. Matija Jankovič. Pogreb bo danes ob pol 17. — Rodbinč g. Viktorja Kalana je umrl sinček Viktor, učenec III. razreda osnovne šole. Pokonali ga bodo v ponedeljek ob pol 17. — Pokojnikom blag spomin, žalujmo jim naša sožalje!

* Naši v Ameriki. Naši rojaki v Ameriki so bili 21. junija prijetno presenečeni. Radio v Clevelandu jim je podal lep slovenski program. Američan Ford Bond je predstavil slovensko pesem vsi ameriški javnosti. Bond je v uvodu izjavil: »Živela lepa Slovenija, raj Jugoslavije, obdan od sinjih vora, pokrit s senčnimi rožami v krogu lepih domačij. Bodi pozdravljena, krasna dežela, ki si videla že toliko tujih oblastev nad seboj, ki si se zvijala v tujem larnu, toda tvoje krasne pesmi so se ohranile nedotaknjene do današnjega dne.« Zbor Balkan Mountain Men v New Yorku pri katerem je tudi več Slovencev in Hrvatov, je nato intoniral »Bodi zdrava, domovina!« in več drugih slovenskih pesmi. Petje je bilo perfektno. — Smrtina kosa je v zadnjem času zahtevala mnogo žrtve med našimi Američani. V Ridgewoodu je preminil Josip Šuhelj, brat znanega opernega pevca Antona Šuhelja. Zadel ga je srčna kap. Zaušča ženo in tri otroke, dva brata in eno sestro. V Clevelandu je umrl Viljem Tofant, star 40 let, po rodu iz Krškega, v Ameriki je bil 19 let. Zaušča ženo in tri otroke. Istotam je umrla tudi Marija Mar-

kovičeva, doma iz Celja, stara 49 let. Zaušča moža in dve hčeri v Milwaukee, ki je umrl rojak Franc Bačun, star 64 let, doma iz Ljubneza v Savinjski dolini. V Ameriki je prišel 1902. Žena mu je umrla pred leti. V Clevelandu so nedavno pokopali rojaka Janeza Pluta, ki je bil rojen leta 1877. v Budanju vasi pri Žužemberku. Zaušča tri hčere in enega sina. V Milwaukeeu, kjer je bival 29 let, je po daljši bolezni umrl eden najstarejših naselencev Martin Sem, star 72 let, po rodu iz Ljubneza v Savinjski dolini.

* »Hotelski vodnik«. Kakor se uradno razglašja, bo društvo »Putnik« izdalo 2. izdajo »Hotelskega vodnika« na podlagi podatkov, ki jih je prejelo od hotelirjev. Ta vodnik bo veljal do 1. aprila 1932. Na prvi strani ga bo overil odsek za turizem ministrstva trgovine in industrije. Cene so določene po izjavah obrtnikov samih in so obvezne za ves čas, ko je v veljavi ta »Vodnik«, to je do 1. aprila 1932. Oni hoteli in penziji, ki bodo kršili določene cene, se v izdajo za leto 1932, ne bodo več sprejeli. V hotelih in penzijah morajo biti gostom na razpolago posebne knjige za pritožbe. Političnim oblastem prve stopnje je naročeno, da nadzirajo, da-li se hotelirji drže označenih cen.

* Borba proti komarjem. V Osijeku se je pričela akcija, da se uničijo neštevilni komarji, ki iz bližnjih močvirij v Baranji prihajajo v mesto. Od higienskega zavoda so s i Osijetaj izposodili posebne naprave, v katerih se bodo iz Trogirja v Dalmaciji prenesle neke vrste ribe, ki se v mrtvi vodi silno množijo in se preživljajo z gnezdi komarjev. Na ta način so se rešili komarjev tudi kraji v okolici Trogirja in Metkovića.

* Z eno nogo na Triglavu. Prejeli smo: Dne 9. t. m. je bil na Triglavu Tominc Franc iz Horjula, 21 let star, ki ima samo levo nogo. Hodil je z berzlo in kratko palico. Ves čas je bil dobre volje in je dejal, da še bo prišel gor. Hoja mu ni bila prav nič težavna.

* Nesreča selmarja. Od Sv. Jurija ob južni železnici nam pišejo: V tork je bil konjski sejem v Šoštanj, ki se ga je udeležil tudi splošno znani Jože Pevec od Sv. Vida pri Grobelnem. Ko se je Pevec popoldne vračal skozi Sv. Jurij ob južni železnici proti domu, so se mu konji nenadoma sloslali. Pevec je padel z voza in se močno potkolal na glavi. Prvo pomoč mu je nudil okrožni zdravnik dr. Fran Svetina, ki mu je 10 cm dolgo rano sešil in obvezal. Navzlic hudi rani se je Pevec nato še sam peljal s konji domov.

Danes v rede jo večer

* Strela ubila 90-letnega starca. V selu Stavju pri Sjenici je strela ubila 90-letnega starca Milenka Kaličana. Ob času hude nevihte je bil sam v hiši. Ob najhujši nevihti je stopil iz hiše. V tem trenutku je silno zagrmelo in strela je udarila v Milenkovo hišo ter ubila starega moža. Hiša je pogorela do tal.

* Otok utonil v vodnjaku. V selu Sromošniaki pri Našicah v savski banovini se je 7-letni Stjepan Dokič igral z otroci v varštem na dvorišču. Stjepanu je spodročilo in z obupnim krikom je padel v 12 metrov globoki vodnjak. Njegov tovarš je pohitel po Stjepanovega očeta, ki pa je prišel prepozno in je s svočega otroka mrtvega potegnil iz vodnjaka.

* Tatvina perila na Brezjah. Pred nekaj dnevi se je splazil neznan tat skozi odprto kosto gostine »Antona Gabrieličiča na Brezjah na Gorenjskem ter ukradel več namiznih ortov. V isti noči je tat obiskal še več drugih hiš. Iz Pogačnikove gostilne je odnesel 6 posteljnih ruč, pri neki drugi hiši, na si je prilastil nekaj ženskega in moškega perila. Tatvin je osumljen neznan mož, star okrog 35 let, neobrit in oblečen v modro obleko. S seboj je imel nahrbtnik. Ni pa izključeno, da so te tatvine izvršili cigani, ki so se nekaj časa potikali okrog Brezij.

* Napredovanje učiteljev v višje skupine je začasno ustavljeno, dokler ne izide zakon o sistemizaciji mest v smislu § 46. uradniškega zakona. Prošnje za imenovanje in pripraviške v uradniško skupino pa se lahko vložijo, ker se ta prestop ne smatra za napredovanje.

* Danski turisti v Jugoslaviji. V Jugoslavijo je prispela večja skupina danskih turistov, obstoječa iz uglednih zastopnikov gospodarstva in obrtništva je napredne tržave. Skupino vodi g. Pakaci, ki je ekskurzijo organiziral iz Zagreba se je danska skupina podala na hrvatsko primorje, odkoder bo nadaljevala ekskurzijo v Dalmacijo Hercegovino in Bosno. Preko Zagreba se Danci zopet vrnejo v svojo domovino.

* Jabolka iz Kalifornije. Zagrebški listi so nedavno poročali, da so jabolka importirana iz Kalifornije, zaradi lažnejšega videza prevlečena z arzenikom. V laboratoriju mestne občine so ta jabolka pregledali, a niso mogli ugotoviti arzenika. Pač na so kalifornijska jabolka v večji ali manjši meri prevlečena s parafinom.

* Naš godbenik v Londonu. Kakor nam pišejo, je naš rojak g. Slavko Skornik, koncertni moister v Berlinu, poklical kot solovolist na največje londonsko gledališče Coliseum Cestitamo!

* Zobni atele dentist - tehnik Bevo Joško Ljubljana. Gosposvetska cesta 4-L. poleg »Figovca« nasproti Kneza redno sprejema od 9. do pol 1. in od 2. do pol 6. Po dopovoru tudi izven teh ur. Telefon 32-96.

* Sanitot za razkuževanje za časa nalezljivih boleznih se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Zahtevajte le originalne steklenice!

ZAKAJ RAVNO MI
nudimo vedno svežo jedačo in pijačo.

ZATO
ker pri velikem odjemu, hitri in avtomatični postrežbi ne more biti zaostanka. Naši zendilci, zakuske, plošče, hors d'oeuvre so zadobili sloves.

SLADOLED najizbraniš arom!
Sveža sladka smetana!
Ledeno hladna ANANAS-BOVLA!
Vse v elitnem avtomatičnem buffetu

Rio družba z o. z. LJUBLJANA, Šelenburgova ulica

* Ob Bohlinskem jezeru tik za cerkvico sv. Janeza in jezera je g. Grobrotek ki je do lanskega leta imel buffet pod stano Savice, popolnoma renoviral in napravil nekaj novih sob v svoji vili »Crtomiru« in otvoril v tej vili brezalkoholno restavracijo (nension) pod imenom »Tourist« trgovino in delikatesnico Kompletni nension s sobo 75-85 Din. s krasnim razgledom čez celo jezero. Turisti imajo nepust in se dobi skupno ležišče. Turistovski potrebščine za ture, kakor razne vrste konzerve, domača šunka, salami, bohiniški sir po zelo nizki ceni itd. vedno v zalogi. Mleko, domači krav, kisel in sladko, vedno sveže. Dobilo se vse informacije za ture po Julijskih Alpah, je na tudi gorski vodnik na razpolago.

* Model »Matchlesslight 500«. To je prvi motocikel s spodaj vdelanimi ventili, ki more delovati s tako brzino, da v ničemer ne zaostaja za učinkom prvovrstnih strojev z ventili, vdelanimi na glavi. To je torej motor supersportnega učinka z nizko ceno turističnega motorja. »Matchless Light 500« je edini motocikel, ki poleg popolne konstrukcije motorja 500 cm in električne razsvetljave ne prekorači težine 102 kg. Brzina mu je na uro brez posebnega napenjanja 96 km.

* Zagrebško mestno kopališče na Savi je prineslo gostom v soboto popoldne novo presenečenje. Okrog 16. ure so se pojavile pri gostilni g. Repuša vsem znane škafte ovalmatine v nekoliko neobičajno velikih dimenzijah. Šele prav blizu se je moglo ugotoviti, da so bili to leseni sodi, v katerih se je nahajala v ledu ovalmatina, ki se je na veliko veselje radovednejših točila brezplačno. Toda ni samo brezplačno točenje ugaljo gostom, nego je bila glavni vzrok zadovoljstva kopalec odličnost hladne ovalmatine. Mnogi so izjavili, da še niso pili tako izvrstne hladne pijače in da jim še ni nobena brezalkoholna pijača in niti sladoled tako prijal, ker jim z ovalmatino ni bila utešena samo žej, nego so se kopali občutili po njej mnogo svežejši in krepkejši. Zanimanje za hladno ovalmatino je bilo toliko, da se je gostilna g. Repuša odločila, stalno jo točiti. Naše mnenje je, da je g. Repuša napravil s tem veliko uslugo kopališčnim gostom, zlasti onim, ki goje plavalni sport in na Savi marljivo trenirajo. Hladna ovalmatina ima razen izredno prijetnega okusa še prvovrstne hranilne snovi. Stalno solnjenje in hladna voda, zlasti pa sportno plavanje zahtevajo mnogo sil. Ovalmatina jih nadomešča in s tem varuje telo pred izmučenjem in oslabelejo.

* Polovična vožnja za Šibenik in nazaj od 23. t. m. do 23. avgusta. Legitimacije pri »Putniku«, Ljubljana, Dunajska 1. in pri podružnici v hotelu Miklič.

v hotelu TIVOLI

Ples, čarobna razsvetljava, nebroj balončkov, rakete, Jazz-kapela itd. Pridite gotovo vsi! — Cene običajne.

* Obleke in klobuke čisti, barva, »šiša in lika tovarna Jos. Reich.

* Vse barve laki firneži najceneje pri »Lustra«. Gosposvetska cesta 12.

* Darujte podporo našem društvu slepih. Ljubljana, Pod trancu 2-11.

* Uradniška pošlila dale Beogradska zadruga. Ljubljana, poštni predal 307.

ITO zobna pasta najboljša!

* Prave Lubasove harmonike se dobio v Ljubljani Dunajska cesta 36.

* Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah vam nud' najceneje kamnoseško kinarsko podjetje Frano Kunovar, pokopališče »Sv. Križ« Ljubljana, tel. 2787.

Iz Ljubljane

— Odhod III »Jutrovo« ekskurzije v Pariz. Sinoči ob 20,50 je odpovala iz Ljubljane tretja »Jutrova« družba v Pariz na kolonialno razstavo z gorenjskim brzovlakom v smeri Jesenice-Schwarzach-St. Veit-Innsbruck-Buchs-Curich-Basel-Pariz. Kapor dospe drevi ob 23,25.

Potovanja se udeležuje 11 gospodov in 8 dam. Pred odhodom je družbo, ki se je zbrala v vrtnem salonu kolodvorske restavracije na glavnem kolodvoru pozdravil zastopnik »Jutra« in voščil izletnikom srečno ot. Potovanje bo trajalo 92 t. m. ko se izletniki vrnejo ob 9. junij zopet v Ljubljano za časa bivanja v Parizu bo »Jutrova« družba ložirala v modernem komfortnem hotelu »Charlestonu« na Boulevardu Rochechouart 55, kapor svoji udeležnikov lahko diriziralo eventualno pošto.

— Znan delavka za slovensko vzajemnost g. Milica Duniewicz iz Češ. Budjejevic in podpredsednica tamkajšnje Českoslovaško-jugoslovske lize je dospela v Ljubljano. Gospa podpredsednica ostane še nekaj dni v Ljubljani koder jo spremljalo odborniki učiteljskega pevskega zbora s predsednikom g. Šupančičem in dirigentom g. Kumrom. Prihodni teden pa bo odšla na naše morje.

— Danes na Viču na gostilniškem vrtu pri Pavliču Sokolova javna telovadba Po nastopu zoda in ples, Tramvalska zveza (postala poleg telovadišča).

— Rolaki, Primorci! Naš edini pevski zbor pod okriljem prosvetnega društva »Tabor« nastopi prvič v nedeljo, 19. t. m. na prireditvi prosvetnega in izobraževalnega društva »Zora« v Šiški, pod vodstvom g. Venturinića. Na programu je 10 pesmi, tri deklamacije in dve recitaciji. Ob 16. bo koncert žel. glasb. društva »Sloga«. Veselilci del prireditve bo obsegal »rečolov šaljivo pošto, ples itd. Za zabavo starim in mladim je poskrbljeno. — V tako tudi za iedačo in pijačo, tako da bomo vsi zadovoljni. Začetek prireditve bo točno ob 16. Vstopnina 5 Din za osebo. Primorci, vsi za nedeljo namenavani izleti naj odpadejo in zato vsi na prireditvi v Šiško v »Reinhehaus«.

— Spomenik Tonetu Maleju. Sokol I. Tabor in odbor za postavitev spomenika br Tonetu Maleju odkritja pokopniku na njegovih gomili v Bohinjski Bistrici 19. t. m. ob 11,30 nagrobni spomenik Bratje in sestre, ki se zavedate velike žrtve dragega br. Maleja, udeležite se te žalne svečanosti. Vožnja bo polovična. Področnost sporeda sledijo.

— Dela na cestah in ulicah. Na Vrtači dovažajo na cesto debelejši gruč in kamenje, da se cestešče primerno dvigne. Na

Samo takrat potuje brez skrbi na letovanje, ako si pred odhodom nabaviš

HELLTOX

SIGURNA SMRT vsemu mrčesu!

delu je cestni valjar, ki gruč tare, ravna in gladil cesto. Tu bo kmalu modernizirana in urejena vsa cesta od Bleiweisove ceste do Ziljske ulice, ki gre vzporedno z južno železnico. Del Rimske ceste, to je od Gorupove hiše pa do Napoleonovega trga, je že utrjen in so ga za silo posuli z gramozom. V Gradšču planirajo hodnik ob Munderovih hišah, v delu pa je tudi asfalt ob dramskem gledališču. Popravljajo tudi cesto na Krakovskem nasipu, Bregu in v Gosposki ulici.

— Županstvo Vič razglašja, da bo Tržaška cesta med Glinsko ulico in viško mejo radi zgradbe zbiralnih kabinetov na tej cesti od torka 14. t. m. naprej za nedoločen čas zaprta. Promet z Viča v Ljubljano in obratno naj se vrši iz Glince po cesti preko železniškega prelaza v Rozno dolmo, iz Ljubljane pa po Erjavčevi cesti čez železniško progo po Rozno dolmo.

I. javni nastop

in velika narodna veselica

SOKOLA LJUBLJANA IV.

danes ob 17. uri

— na vojaškem strelišču —

Dolenjska cesta

— Regulacija Gradašice. Nova struga Gradašice je na zgornji strani novega mostu pri Groharjevi cesti že izkopana. Delavci so bili pridno na delu, največ pa so seveda zalegli stroji. Nova struga od Trnovega do Kozelje bo šla naravnost in sicer v dolžini okrog 300 metrov.

— Sokolsko društvo Ljubljana - Šiška priredi danes za sokolsko dečo pešizlet v Podutik. Deča se zbira ob 13. na sokolskem telovadišču, odhod ob pol 14. Starši in članstvo se vabi na ta izlet, ki se bo vršil le ob lepem vremenu.

— Člani društva nižjih mestnih nameščencev v Ljubljani se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba pokojnega člana Ivana Bajde. Pogreb bo v ponedeljek 13. t. m. ob 15. izpred hiše žalosti. Prečna ulica 2.

— Znižanje cen telatini. Mestno tržno nadzorstvo nam javlja: V ponedeljek 13. t. m. se zniža dogovorno z Zadruge mešarjev telatina: I. vrste od 22 na 20 Din; II. vrste od 16 na 15 Din za kilogram.

— Dva ponesrečena. V splošno bolnično so včeraj popoldne pripeljali 56-letno posestnico Nežo Kokoševico iz Tomačeveza. Imenovana je jutraj padla s senenega voza in dobila pri padcu hude notranje poškodbe. Enako smolo je imel 21-letni čevljarški pomočnik Viktor Kokali, doma iz Zadobrave pri D. M. v Polju. Viktor, ki je navdušen kolekar, se je podal včeraj jutraj na Ižansko cesto, kjer je treniral za tekmo, ki bo danes v Novem mestu. Pri treniranju pa je imel smolo in je na imenovani cesti treščil s kolesa na tla ter obležal s hudimi poškodbami na glavi. Preveč navdušenega sportnika so morali spraviti na zdravljenje v splošno bolnico.

— Vlom v nabiralnik. Pred nekaj dnevi je neznan storilec vlomil v nabiralnik pri kanclerji Matere Božje v grajskem gozdu in obrabl iz nje več drobiža

tvoril zgodovinski oddelek, kjer bodo razstavljene znamenite starine. Te starine bodo na razstavi tako urejene, da bo imel obiskovalec verno sliko takratnega meščanskega življenja. V poštev pridejo stare slike, noše, meščanske uniforme, celovske listine, pečati, staro orožje, mere, slike znamenitih mož, staro pohištvo itd. Ker se nahaja mnogo teh predmetov po večini v zasebnih rokah, poziva in prosi mestno načelstvo mariborsko vse one, ki bi hoteli pripomoči k res dostojnemu uspehu, da jih blagohotno prepustijo v razstavne svrhe. Odbor prevzame za vse popolno jamstvo. Vsak predmet posebej bo itak zavarovan. Ustneme in pisneme prijave se sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne na mestnem gradbenem uradu, I. nadstropje, soba št. 1 in to najpozneje do 18. t. m.

a— Obiski staršev v počitniški koloniji na Pohorju — prepovedani. Odbor društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru nas naproša za obljavo naslednjih vrst: Dosedanje izkušnje v Počitniškem domu kraljice Marije na Pohorju nas silijo prepovedati obiske staršev tekoma bivanja njihovih otrok v domu. Razlogi so zelo tehtni in vsakdo, ki je količkolik uvidel, jih bo znal upoštevati. Otroci se zelo razburjajo o priliki obiska svojih staršev. Zbudi se jim močno domotožje, katerega pred obiskom sloh niso imeli. Nadalje nastane motnja v razvoju njihove samostojnosti, discipliniranosti in volje, kar so vse izvrstne karakterne kvalitete, katere vsrkavajo mlade duše tekom tega meseca, in ki so poleg zdravstvenega faktorja bistven namen kolonije. Končno povzročajo obiski otrokom škarijene želodčke, ker se preobede sladkarij, salem etc., donešenih od staršev in izročnih otrokom brez vednosti vodstva kolonije. In najhujše je na se to, da ti obiski povzročajo pri njih otrocih, ki takih obiskov sploh ne morejo pričakovati radi skromnih razmer svojih staršev, nekaj odnosa proti svojim tovarišem, občutek manjvrednosti, zanostavljivosti in še druga občutja, ki na mlado dušo gotovo ne vplivajo blagodejno.

a— Vpisovanje v I. letnik državne trgovske akademije v Mariboru. V I. letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili najmanj 4. razred gimnazije, realne gimnazije ali realke z nižjim tečajnim izpitom. Učenci in učenke meščanskih šol z zaključnim izpitom se lahko vpišejo v I. letnik, če opravijo preje dopolnilni izpit. Vsi, ki hočejo biti sprejeti, morajo najkasneje do začetka septembra vložiti prošnjo, kateri se priloži izpisek oziroma o nižjem tečajnem izpitu oz. o končnem izpitu na meščanski šoli ter krstni list s katerim se izkaže, da učenec v šol. letu, v katerem se vpiše, dovrši 14—17 let. Učenci gimnazije (realne gimnazije ali realke) kolikovek prošnjo s kolkom od 5 Din. učenci meščanskih šol s priložbo še kolok za 20 Din za rešitev.

a— Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva v Mariboru je dnevno od 10. do 11. ure na Zrinskih trgih št. 1. I. nadstropje.

a— Merkur, društvo trg. in priv. namencev Jugoslavije, podr. Maribor — vabi člane, članice, njih sivoce na družabni izlet v Falo in Ruše z odhodom elektrarne in tovarne za dušik v nedeljo 19. t. m. Odhod z vlakom z gl. kolodvora ob 13.18. vrnitev zvečer. Udeleženci se se javijo poverniku pisno ali osebno do 17. t. m. Ob slabem vremenu se bo izlet vršil neprekinjeno prihodnjo nedeljo.

a— Popaditv pes je vzrnil v Grajski ulici 51 letnega sodarskega mojstra Otona Hvalca nad kolonom leve noge. Moral je oditi na reševalno postajo, kjer so mu rano izprali in ga obvezali.

a— Nočno lekarniško službo vrši v tednu od 12. do 18. t. m. lekarna pri Arhu (Vidmar) na Glavnem trgu.

a— Hotel Halbwild, Maribor. Sredi mesta divni brezprašen sedež vrt Unionsko pivo v sodčkih, izvrstna vina. Kuhinja z obilno in ceneno postrežbo. Prijetne sobe za tuice. Priporočila se restavratore.

a— Kinopredstave, Grajski kino: od danes dalje 100% govoreča in zvočna drama v nemškem jeziku »Ena od onih«. Union kino od danes dalje 100% govoreča in zvočna vojaška humoreska v nemškem jeziku »Otok garnizije«.

Iz Celja

a— Za slovesno otvoritev obrtnega doma v Celju, ki bo v nedeljo 19. t. m., so priprave v polnem teku. Pokroviteljstvo je prevzel ban. g. dr. Drago Marušič, ki bo najbrž osebno otvoril Obrtni dom. Poleg številnih drugih povabilencev se bodo udeležili proslave tudi obrtniki iz raznih krajev dravske banovine. Spored slavnosti je naslednji: ob 6.30 zjutraj bo obhod železniške godb po mestu, ob 7.45 bo sprejem gostov na kolodvoru in pohod pred Obrtni dom, od 8. do 9. koncert železniške godb pred Obrtnim domom. Ob 9. bo blagoslovitev in otvoritev Obrtnega doma in odkritje spominske plošče. Od 9.30 do 10.30 se bo vršil ogled razstave obrtne nadaljevalne šole v Obrtnem domu. Ob 10.30 se bo pričel tam okrogli obrtniški zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju. Ob 13. bo slavnostni obed v mali dvorani Celjskega doma, ob 16. pa se bo pričel v Obrtnem domu redni letni občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine.

a— Zdravstvena komisija v Celju in Novem Celju. V petek 10. t. m. so prispeili člani zdravstvene komisije pod vodstvom načelnika v ministrstvu za narodno zdravje in socialno politiko g. dr. Milovanovića v Celje. Komisija si je ogledala javno bolnico in novo poročnišnico, nato pa je posetila še grajsko Novo Celje pri Zalcu, ki jo banska uprava preureja v moderno bolnico za duševne bolezni.

a— Priobčitev vojne razporeda. V nedeljo 19. t. m. ob 8. zjutraj se bo vršila na Glaziji ob Ljubljanski cesti priobčitev vojne razporeda obveznikov, dajalcem živine in prevoznih sredstev. Priobčitev vojne razporeda morajo prisostvovati vsi v mestu Celju bivaajoči lastniki konj, mežgov, volov, vozov, osebnih in tovornih avtomobilov in motokilov. Vsak obveznik mora prinesiti s seboj vojaško izpravo, lastniki osebnih in tovornih avtomobilov in motokilov pa nove evidenčne številke.

a— Glasbeno društvo »Edinost« v Polulah pri Celju. Preteklo nedeljo se je vršil v Polulah občni zbor z vokalnim in instrumentalnim koncertom Glasbenega društva »Edinost« v Polulah v društvenih prostorih. V uvodu je nagovoril članstvo

DAMASCENA

ZAHTEVAJ IZRECNO
NAJBOLJŠO BRITEV
DAMASCENA GOLD.
DOBIVA SE POVSOD.

in številno občinstvo šolski upravitelj v pokolu g. Božič v navdušenem govoru, bodreč pevke in pevce, naj slede želji Nj. Vel. kralja, ki želi bratstvo in ednost našega naroda. Sledilo je poročilo tajnika in blagajnika in dopolnilna volitev dveh odborikov. V drugem delu je bilo odkritje družstvene simbolične slike, delo in dar slikarja strokovnega učitelja g. Grašerja. Slika je družstvu v lep spomin. Tretji del sporeda je obsegal koncert, katerega je vodil z večšo roko in z vso požrtvovalnostjo g. Božič. Mešani zbor šteje nad 40 pevcev in pevke, moški pa okoli 18 pevcev. Tamburaši imajo popolnoma nove instrumente, ki so pa bili to pot pomešani z godali. Mešani zbor je zapel zelo ubrano nekaj narodnih in umetnih pesmi, pri katerih je zelo ugajal sopran solo g. Makove. Gospa bi delala čast tudi na večjem koncertnem odru. Moški zbor pa se je dobro odrezal z »Ej trbačič«. Nato je sledila prosta zabava. Društvo in g. pevovodji je čestitati z željo, naj vztrajajo na tej poti v čast in ponos naše okolice. — V. K.

a— Razmere v mestnih kopališčih ob Savinji. Iz vrst kopalcev smo prešli številne pritožbe, da povzročajo avtomobili, ki vozijo mimo obeh mestnih kopališč na desnem bregu Savinje, vsak dan obilo prahu, ki se valja s ceste na kopalce v Savinji. Nujno potrebno je, da bi mestni škropilni avto vsaj dvakrat na dan škropil cesto od damškega kopališča do Gozdnice restavracije in s tem preprečil prašenje. Vgnezdila se je tudi čudna navada, da igrajo nekateri fantje v največji bližini kopalcev na levem bregu Savinje nogomet, kar bi bilo treba preprečiti. Še vedno se najdejo kopalci, ki se kljub strogi prepovedi sličejo in oblačijo kar na prostem na levem bregu Savinje pri mestnih kopališčih.

a— Obnove reške razredne loterije v podružnici »Jutra« najkasneje do ponedeljka 13. t. m. opoldne, ker bo prihodnji dan žrebanje. Srečke, ki bi ne bile obnovljene v ponedeljek dopoldne, bodo prodane drugim interesantom.

a— Izprememba posesti. Obširno zemljišče Prve jugoslovanske lesne industrije v Zavadni pri mostu čez Voglajno je te dni kupila na javni dražbi tvrdka Rakusch v Celju.

a— Prosimo pojasnila. 24. junija se je vršil v tovarni Westen v Gaberju komisijški ogled zaradi dopolnitve čistilne naprave s ponikovalnicami. Izvedenec za geologijo je takrat izjavil, da bo podal svoje mnenje v treh dneh. Sedaj so pretekli skoro trije tedni in še vedno ni znan rezultat komisijškega ogleda. Odpadne vode iz Westnove tovarne sredi tujske sezone kakor prej okužujejo Voglajno in prebivalstvo se dan za dnem vprašuje, kje je vzrok, da se zavlačuje rešitev tega važnega vprašanja.

a— S sekro je bil vsekaj v prst leve roke 54-letni Ferdinand Trobec, sluga realne gimnazije v Celju, ko je hotel s sekro izdreti žebelj iz čevlja. Trobec so večer odvali v bolnico.

a— S kolesom je povozil na Glavnem trgu pleskarski vajenec Friderik Gojnik pred Zanthanerjevo trgovino prodajalca cementnih izdelkov Ferda Rogaja. Podrli ga je na tla, tako da se je precej potolkel in da čuti notranje bolečine.

a— Vlom v mesnico. Ko je odprl v soboto zjutraj svojo mesnico v Radvanjski ulici št. 2 mesar Franc Žunko, je opazil, da so se vtihotapili vanjo ponoči tatovi. Imeli so najbrže ponarejeni ključ in odnesli s seboj za več sto dinarjev prekajene mesa, klobas in nekaj drobiža iz blagajniškega predala.

a— Redka prilika. Dokler zaloga traja, se bo prodajal »Steru«-delen po 8 Din v Trgovskem domu Stermecki. Celje. 928

a— Zobozdravnik dr. Stane Vrhovc ne ordinira od 12. do 26. t. m.

Iz Litije

a— Sokol na Vačah, ki je bil do nedavnega odsek Litije, se je zdaj osamosvojil. Dne 16. avgusta bo priredil javni letni nastop. Prosim, da društva v našem okolju to upoštevajo in nimajo ta dan drugih prireditev.

a— Informacije za »Jutro«, ki jih sporočajo prijatelji našega lista litijskemu dopisniku, naj se v juliju naslavlja na njegov naslov na uredništvo »Jutra« v Ljubljani.

Iz Škofje Loke

a— Smrt ugledne škofjelokanke. Po dolgotrajnem bolehanju in trpljenju je preminila v petek v Škofji Loki obče spoštovana in ugledna posestnica in trgovka na Mestnem trgu gđ. Katarina Hafnerjeva iz staroznane ugledne škofjeloke rodine. Pokojnino so odločali vedri duh, družabnost in dobro srce, ki je bilo za trpečega brata vselej odprto. Z večjim gospodarstvom si je ustvarila pokojnica prijazno domovanje. S smrtjo gđ. Hafnerjeve je izgubil Sokol svojo vneto podpornico in ustanovno članico. Sestri Hafnerjevi bodi ohranjen časten spomin, prizadetim pa iskreno sožalje!

a— Zemljepisne in zgodovinske znamenitosti, s katerimi je naše mesto izredno oblagodarjeno, bo razstavila Škofja Loka na tujkoprometni razstavi. K zbiranju pravih znamenitosti preteklosti vabljeno uradi, društva, korporacije in ustanove. Poleg fotografskih posnetkov, raznih spisov, knjig in diagramov bodo razstavljene orožje, cerkveni paramenti, celovske skrinjice, zastave in drugi. Dolžnost elehernega Loka je, da gre posebnemu zbiralnemu odboru na roko. Iz propagandnih ozirov je potrebno, da pošlje Loka na tujkoprometni razstavo v Ljubljano najvažnejše svoje znamenitosti. Pojasnila vsem interesantom daje trgovec g. Janko Potočnik, predsednik prometnega odbora.

a— Dve gasilski prireditvi smo imeli preteklo nedeljo 5. t. m. Prijatelji starošolskih gasilcev so se zbrali pri Fortunovcu, kjer se je razvila prav prijetna zabava. Gasilci v Godešiču pa so imeli pred Gasilnim domom javno tombolo z nad 200 dobitki. Godešičani porabijo čisti dobiček tombole za nabavo motorne brizgalne.

a— Delovanje Olepševalnega društva je spričo urodne poletne sezone v polnem razmahu. Predvsem je opaziti znaten porast obiska v javnem kopališču, ki je po svoji leži gotovo eno najzibrajših kopališč v Gorenjski. Odbor posveča temu dejstvu največjo pažnjo, da more zadostiti najrazličnejšim željam kopalcev kolikor mu to pač dopuščajo sredstva. Že letos je bilo dovršenih nekaj popravljen, na novo pa so postavljene dire za solnčenje. Danes bo ob vodi koncert zdržen z malo družabno zabavo, na kar posetnike osobito opozarjamo. Še za to sezono sta določena neka revija in nagradno tekmovalstvo, o katerem pa ne moremo izdati več kakor to, da ga bodo v prvi vrsti deležne največje obiskovalke in obiskovalci.

a— Nogometna tekma. Prijatelje nogometa vabimo na današnjo tekmo na letnem telovadišču Sokola. Domači SK »Sokol« bo igral proti SK »Borcu« z Jesenice. Ker sta obe enajstori prilično enako močni, se obeta prav zanimiva igra.

a— O karambolu v Selški dolini so pred kratkim poročali listi. Avtobusni prevoznik g. Anton Ješe, ki uživa zaradi previde in vestne vožnje obče zaupanje, daje resnici na ljubo naslednje pojasnile: Njegov avtobus je vozil pravilno po desni strani, ko sta z nasprotni strani na nekem ovinku pridrevla po levi strani dva motokilista. Cesta je bila namreč posuta s kamenjem, ki sta se mu tuja vozača izognila v svojo nesrečo. Karambol je bil hud. Motokilce se je docela razbil, dočim sta odnesla neprevidna vozača le lažje poškodbe. Krivda na karambolu torej ne zadene g. Ješeta.

Z Jesenic

a— Sokol priredi 2. avgusta ob 15. pred domom javno tombolo. Glavni dobitki so: kompletna zakonska spalnica, nov in prvovrsten šivalni stroj, moško kolo, zaboj sladkorja in nekaj manjših dobitkov v skupni vrednosti 30.000 Din. Dne 9. avgusta pa priredi Sokol na letnem večerlišču svoj običajni javni nastop z zelo pestrim sporedom.

a— Letovanje jeseniške dece. Šolski upravitelj g. Leon Fibrovec je povedel minili ponedeljek 14 otrok na 14dnevne počitnice v bohinske planine. Za tri revne in slabotne otroke je dal Rdeči križ 200 Din a ostali otroci so sami prispevali po 50 Din za dobo vseh 14 dni, kar je izredno poceni. Zeleti bi bilo, da bi g. Fibrovec podvel slično akcijo v večjem obsegu, ker je v veliko korist mladine, da se v dobi šolskih počitnic duševno odpočije in navzgor solnce in svežega zraka.

a— Nogomet. Danes ob 16. bo na sokolskem igrišču v Kurji vasi nogometna tekma, pri kateri nastopi prva garnitura

Ministrski predsednik na počitnicah

Kakor smo poročali, se je mudil ministrski predsednik general Živković dalje časa v Bosni, kjer se je nastanil v Banji Vručici pri Tesliću. Zdravilišče je znano daleč na okrog in leži v idiličnem miru, tako da je za odih kakor ustvarjeno. Seveda

Ministrski predsednik je na letovišču običajno v civilni obleki.

Iz življenja na deželi

MEDVODE. Dela na gradnji našega vodovoda prav uspešno napredujejo. Vodovodna zadruga s predsednikom g. Sešekom na čelu je imela srečno roko, da bo sedaj akcijo izvedla do konca. Medvode bodo zajemale domo izpod goriškega hriba v Polhovgrajskih Dolomiti. Poskrbljeno je, da vode ne bo zmanjkalo. Medvodečane sta podprla banska uprava in posebno higijsni zavod, ki gre Vodovodni zadrugi v vsakem oziru na roko. Le tako je tudi mogoče, da bo dovršeno delo, katerega stroški znašajo po proračunu 719.000 Din brez vseh teh specialnih del napeljav, ki bodo izdatke povišali za preko 150.000 Din. Delavci so tačas zaposleni s kopanjem jarkov za stranske cevi tostran železniške proge, dočim je glavni vod že gotov. Z vodovodom so storile Medvode lep korak naprej.

POLSKN. Te dni je prišla na dan zanimiva tatvina, ki se je primerila pri nas že prejšnji mesec. Takrat je pripeljal Humarjev hlapec s. Save voz trgovskega blaga. Vračal se je že pod noč, med potjo pa je opazil, kako mu je sunil z voza do mačin O. vrečo blaga. O. je odnesel vrečo na svoj dom; ko pa je zvedel, da so pri Humarjevih opazili tatvino, je O. nagovoril hlapec, naj trdi, da je takrat vzel z voza le vrečo svinja, ki jo je hlapec pripeljal zanj iz doline. Te dni pa sta prišla hlapec in sosed O. nekaj navzkriž, sosednik je hlapec pretepel in osuval, užlani hlapec pa je odšel zaradi poškodb, ki mu jih je prizadejal sosed, k zdravniku, nato je stopil še k ožornikom. Zadeva bo zdaj prišla pred sodišče.

RAJHENBURG. Prav lepo vreme imamo zadnje čase. Sedaj žanimo in ne bo dolge, ko se bodo ozlasili mlatiči. Kopalna sezona je tudi na višku in je vse živo ob Savi. poseben ob nedeljah. Češnje so pri nas lepo obrodile. Sladek sad na je zahteval letos več nezdov. Te dni je obiral češnje Preškar Martin na Malem kamnu. Padel je z drevesa in dobil hude poškodbe. Stanje po-

a— Bratstva« proti prvi garnituri »Javornika« z Rakeka.

Iz Novega mesta

a— Na ustanovnem občnem zboru Živnoredskega selekcijskega društva za novomeski sodni okraj, ki se je vršil v nedeljo 5. t. m. na kmetijski šoli na Grmu pod vodstvom kmetijskega referenta g. spoda Franca Malaska, je bil izvoljen naslednji odbor: načelnik posestnik Ivan Zefran iz Gotne vasi, namestnik Zagore Fran iz Smolenje vasi, tajnik Malasek Franc, odbornik inž. Absec Matija, blagajničar župan Sali Alojz iz Češče vasi in odbornik Nardin Janez iz Sel pri Toplicah. Zborni odbor, ki je bilo po dolenjskih živnoredjih dobro obiskano, je pozdravil načelnik kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Anton Podgornik, ki je zborovalcem želel mnogo uspehov. K društvu je pripadalo 60 članov svoj vstop. Živnoredci, pristopite vsi k društvu!

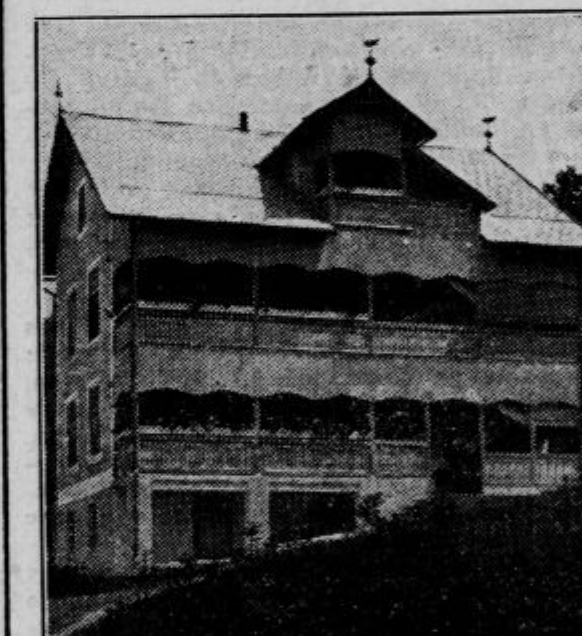
a— Predavanje akademskega slikarja Božidarja Jakca, ki se je vršilo v sredo in četrtek zvečer v Sokolskem domu pod okriljem prosvetnega oddelka Sokola, je imelo ogromen odziv. Predavanje je imelo naslov »Ameriški vtisi« in je bilo spremljano s filmskimi posnetki lastne izdelave. Občinstvo je mladega umetnika za njegova izvajanja bummo aklamiralo.

Iz Trbovelj

a— Hazenski sport. SK Trbovlje namestava uvesti v svojem klubu tudi hazenski sport. Ljubitelji hazene naj pridejo na razgovor v torek 14. t. m. ob 9. v klub.

si general Živković, o katerem gre glas, da sploh ne zna res počivati, pravega oddiha ni dosti privoščil. Tudi na teh počitnicah je redno opravljal svoje posle kot predsednik vlade in notranji minister, poleg tega pa neprestano obiskoval bližnjo in daljno okolico, inspiciral urade in se pri prebivalstvu samem informiral o njegovih željah in potrebah.

Pred dnevi se je ministrski predsednik zopet vrnil v Beograd. Ali bo šel še nazaj v Banjo Vručico, kakor zatrjujejo iz Teslića, ali pa bo nadaljnji del svojih počitnic prebil kje drugje, za enkrat še ni znano.

Predsednikova vila v Banji Vručici.

nesrečnica je baie vedno slabše. — Tudi pri nas se je začelo živahno zanimanje za sport, posebno na bližnjem Senovem. V nedeljo 19. t. m. bo igralo »Senovo« proti »Krškemu« na igrišču na Krškem polju. Umetnost bi bilo, da bi se sportniki s Senovega in Rajhenburga strnili v enoten klub.

RUSE. Gledališki oder bralnega društva pripravljala za nedeljo 19. t. m. v režiji Sorinka krasno štiridejansko Kosmovo dramo »Morje«. To bo v tej sezoni zadnja in ob enem poslovlina predstava našega dolgoletnega in marljivega člana ruskega odra g. Ljudevita Verka, ki odhaja od nas na novo službeno mesto. V zadoščenje nesebičnemu in požrtvovalnemu kulturnemu delavcu moramo napolniti dvorano do zadnjega prostora. Igra bo dobro našudirana. — Ljudska knjižnica bo v dobi počitnice odprta vso drugo nedeljo, jeseni pa bo zopet poslovala vsako nedeljo. — V proslavo materinskega dne je priredil Sokol ljubko igrico s petjem, deklamacijami in rajanjem sokolske dece. Deca se je dobro odrezala. — Juljske počitnice je uvedel Sokol za vso telovadbo.

SOVODENJ. Sokol je priredil s šolsko mladino lepo vidovdansko svečanost v Sokolskem domu. V imenu domačega Sokola in šole je pozdravil prisotne upravitelj g. Tušar Ivan. Sledile so izbrane deklamacije mladine, prekinjene s pevskimi točkami, ki jih je mladina prav lepo odpela. Igrica »Luknja« v namiznem prtuc je zaključila nastop šolske mladine, ko je gosp. upravitelj v lepem nagovoru očrtal pomen vidovdanskega praznika. Z državno himno, ki so jo odpeli zbrani soglasno, je bila proslava končana. — Dramska družina sovodenjskega Sokola je gostovala v nedeljo 5. julija na odru sokolske čete v Leskovici, ki leži čisto ob meji. Sovodenjčani so nastopili z burko »Trije tičke«, ki je izvalila med gledalci mnogo smeha in veselja. Režija br. Tušarja je bila dobra. Pred igro je govoril

o potrebi sokolskega dela in o sokolskih smotrih br. Janko Štefe. — Sokolsko poslopje v Sovodnjem ne ustreza več svojemu namenu. Krajevni šolski odbor je skupno z oblastvi zapolcel akcijo, da se razpišejo dela za graditev novega prosvetnega hrama. Komisija gg. inž. Skaberneta, sreskega načelnika Znidaršiča, nadzornika Zahraština in zdravnika dr. Fajdige si je na licu mesta ogledala stavbni prostor. Verjetno je, da dobe v Sovodnjem še letos novo šolo.

SP. POLSKAVA—PRAGERSKO. Olepševalno in tujkoprometno društvo je priredilo v nedeljo 5. t. m. tombolo, ki je dokaj dobro uspeła. Uspeh je pripisati predvsem darežljivim okoličanom: Mariborčanom, Framčanom, Slovenjebistričanom in Zgornjepolskavčanom kakor tudi domačinom, ki so z obilnimi darovi prispevali društvu na pomoč. Odbor se javno zahvaljuje vsem dobrotošnim darovalcem in se jim tudi za bodoče priporoča.

STARI TRG pri Črnomlju. Tudi pri nas vlada velika vročina s sušo. Poljski priredil se kar suše. Razume se, da manjka tudi vode. Prebivalstvo Starega trga in okolice vozi v poznih nočnih urah vodo iz Kolpe za pranje, kuhanje in za živino, ki tudi nima pitne vode. Studenci, iz katerih smo črpali vodo do konca junija, so usahnili in tudi vodnjaki so že suhi, tako da je stanje v teh krajih prav obupno. Vodilni možje naj se obrnejo, ako se še niso, s prošnjo na bansko upravo savske banovine v Zagrebu za primeren prispevek, da bi se zgradil vaški vodovod, ki je v tem kraju neobhodno potreben. Vzemimo tudi primer, da bi bil v tem času požar pri nas, pa bi moralo ubogo ljudstvo gledati križem rok goreče domove.

SMARJETA PRI CELJU. Ko se je leta 1926. regulirala Hudinja se je napravila tudi od nasipa do nasipa približno 45 m dolga brv, ki je pa že nekaj mesecev v neverjetno zanemarjenem stanju. Smreko-va bruna so deloma strohlela, se prelomila in popadala v vodo. Brv se ziblje, če gre kdo po njej. Brv uporabljajo Smarjetčani ki imajo vsa svoja polja okraj Hudinje. A ker že eno leto ni več mostu čez Hudinjo, ki ga je odnesla povodenj, uporabljajo brv tudi kmetje iz Trnovlj, razni tovarniški delavci in mnogobrojni izletniki iz Celja. Marsikdo se pa zбоj nevarnosti prehoda in napravi rajši pol ure dolg ovinek na Škofjo vas. Prosimo županstvo Škofje vasi in tudi orožniško postajo v Celju, da si to zankirano ogledajo in posredujejo popravilo brvi.

VRHNIKA. Naš Sokol priredi danes svoj letni nastop z narodno veselico, da pokaže uspehe tihlega dela v telovadnici. Obiščejo nas tudi bratje in sestre iz Ljubljane, izbrani telovadci. Vzorna vrsta nastopi na orodju, devetorica članic pa z rajalnim plesom. Vabimo vse brate in sestre in naklonjena nam društva, da nas posetijo, se navžijejo svežega zraka naše okolice in nas gmotno nekoliko podpro, da pridemo enkrat do zaželjenega in prepotrebne doma. Po dolgem prizadevanju in marljivem zbiranju se nam je posrečilo kupiti primeren staveni prostor v centru trga. Trdno smo prepričani, da se bo v doglednem času dvigal na tem prostoru Sokolski dom. Na svidenje danes na Vrhniki!

VIŠNJA GORA. Sokolskega zleta v Št. Vidu pri Stični se je udeležilo od našega društva 36 oseb (30 otrok, ki so dobili ob tej priliki prvič nove kroje, in 6 članov). Pa tudi sicer je bila Višnja gora izredno dobro zastopana. Gotovo je posetilo štentvoko prireditve samo iz Višnje gore do 150 oseb. — Da je »Jutro« pri nas najpri- ljubljenejši dnevnik, je itak zano, saj ima nad 30 stalnih naročnikov. Poleg teh se je v minulnem letu prodalo še v kolportaji kljub veliki krizi, ki vlada pri nas, malo manj kakor po 1000 nedeljskih izvodov. — Kakor se čuje, bo Višnja gora na tujkopski prometni razstavi za časa jesenskega veleleja v Ljubljani lepo zastopana. Imela bo svoj oddelek.

TREBIJA. Preteklo nedeljo je bila otvorjena na trebijski šoli zanimiva razstava moških in ženskih ročnih del šolske dece. Vrh tega je bilo zbranega na razstavnem prostoru dokaj narodnega blaga vsake vrste. Poleg krasnih narodnih noš je prikazala razstava domače starinske izdelke, ki so prava redkost. Solski, kakor tudi ostali predmeti so bili skrbno razvrščeni po učnih sobah. Domačini in okoličani so se za izdelke mladine in narodne predmete zelo zanimali. Razstavo in zbirko sta oskrbela domači upravitelji šole g. Jožko Krapš in učiteljica gđ. Marija Pavčeva, ki jima je na uspehu samo čestitati.

POLHOV GRADEC. Daleč smo od železnice in tako redko odtrgani od ostalega sveta, zato smo tem bolj hvaležni poštni upravi, da se bo odprla prihodnje dni na pošti javna telefonska govornilica s tako celico, da ne bo vse okolje slišalo, kar se bo govorilo. Druga pridobitev za naš kraj je dnevno dvakratna poštna zveza z Ljubljano, kamor pride prva pošta ob pol 18. druga pa po 15. uri. Iz Ljubljane bo odhajal poštni avtobus ob pol 13. pa ob 18. Za dvakratno poštno vožnjo na dan bo dala poštna uprava podjetniku 25.000 Din na leto.

Zobozdravnik

DR. JOŽE PICEJ
v Slovenjgradcu

od 19. julija pa do 31. avgusta 1931
ob ponedeljskih in torkih
ne ordinira.

Hajduk ante portas...

Danes ob 17.45 se bo na igrišču ob Dunajski cesti vršila gigantska borba med Primorjem in kompletnim Hajdukom — Predtekma Primorje komb. : Amater-Trbovlje

Z večeršnjim jutranjim brzovlakom je prispela v Ljubljano elitna ekipa splitskega Hajduka, da se odpočije in čimbolj pripravi za današnje prvenstveno borbo. Hajdukovo moštvo je se postavljeno iz samih starih, preizkušenih borcev, katerih skoro vsi so že nosili na svojih prsih državne grbe. Čulić, Mikić, Marušić, Poduje, Benčić, Bončić in Kragić so trezni in rutinirani igralci, ki so v zadnjih šestih letih s polnim uspehom zastopali naše državne barve v borbi z najmočnejšimi predstavniki Evrope. Pa tudi sicer so njihova imena dobro znana po vsem svetu. Njihovi umetnosti so se enako divili prebivalci pri egiptovski piramidah, kakor tudi oboževalci največjih ameriških zvezd Andreea, Peronea itd. na igrališčih Južne Amerike. Zato ni čudno, da vlada tudi v Ljubljani veliko zanimanje za te ljubimce nogometnih občin. Poleg tega je naše občinstvo radovedno, kako se bo naš prvi zastopnik držal proti tako renomiranemu nasprotniku: ali

Prvi motocikl s prikolico na Sv. Gori.

Naše sportnike, posebno motocikliste bo zanimala vest, da je privožen pred par dnevi na Sv. Goro z motorjem in prikolico znani sportnik in sportni organizator g. podpolk. Jaklič. Po njegovem zahtevu je pot še precej naporna, vendar pa je sedaj tudi s prikolico že mogoče prav do vrha Sv. Gore, kamor je on prvi pripeljal s takim vozilom.

Sv. Gora je ena najlepših gora vzdolž Zaslavja. Morda ni kmalu tako lahko dosegljiva točka, s katere bi bil tako lep razgled. Ob jasnem vremenu se vrsti pred nami dolga veriga naših planin prav tja do Julijskih Alp, od koder nas pozdravlja očane Triglav. Kmalu bo popolnoma dogotovljena tudi nova planinska koča, in potem bo za turiste in sportnike preskrbljeno tudi za potrebno udobnost in počitek, koča ima lego, za katero jo lahko zaveda najlepša vila na Semmeringu. Zeleti je, da bi se cesta na Sv. Goro spravila v tako stanje, da bi bila zmožna za dostop vsem motornim vozilom, in bo to ena najlepših gorskih tur za naše motocikliste. Sportniki, posnemajte uspeh podp. Jakliča.

Službene objave LNP

(Iz seje u. o. 8. t. m.)
Prisotni: Ribar, inž. Kuljiš, Malovrh, Kralj, Friedl, Kovač, Logar in Vospersnik.
Dopis ASK Primorja na Odbor za delegiranje sodnikov pri JNS, Beograd, se vzame na znanje ter odpošlje naslovniku. Dopise z izjavami od klubov SK Železnica, Maribor, SK Amater, Trbovlje in SK Železnica se vzame na znanje ter se odpošlje JNS s priloženimi menicami. Dopis JNS št. 1113 se vzame na znanje ter pismo obvesti SK Ilirijo. Isto dopis JNS št. 1082 ter obvesti odbor za delegiranje sodnikov pri LNP. Dopis JNS št. 1117 se vzame na znanje ter obremenijo dopisnika za tiskovine.

Protest SK Ilirije z dne 17. VI. na upravni odbor JNS se odpošlje naslovniku. — Dopis Kämtner Fussballverbanda z dne 22. VI. se vzame na znanje ter dobi SK Maribor pismo obvestilo. — Dopis Zagrebškega nogometnega podsaveza z dne 20. junija zaradi SK Maribor contra SK Varaždin in zaradi prijave ss. Jordana in Zupana se vzame na znanje. ISSK Maribor

Čateške toplice nekdanj in sedaj

Lep je svet v ravnini ob Brežici tja do obronkov zelenih Gorjanec, kjer vzdolžno od vasi Čateba ob Savi leži zdravilno čateško kopališče.

Četudi človek ni povsem poklicen geolog, lahko ugotovi, da je to poseben vulkaničen kosček naše zemlje, ki se pričinja pri Toplicah pri Novem mestu in se poleg Krke večje preko Gorjanec proti Krapinskim toplicam. Dejstvo, da je tako, so številni topli vrelci na tem ozemlju, kakor pri Novem mestu, v Šmarjeti, pri Kostanjevici, pri Bušci vasi, še ne izrabljen vrelci v neposredni bližini vasi Čateba, čateške toplice, toplice pri Samoboru in Jaski ter krapinski vrelci. Značilni za ta okoliš so številni potresni sunki na Čatežu in okolič. V spominu je najbolj potres 1. 1917, ko je bil sunek tako močan, da je bilo porušeni več hiš s staro faro cerkvijo vred. O zgodovinskem razvoju čateških toplic naj bo povedano tole:

Zgodovinar Orožen poroča, da je leta 1824. reka Sava, ki ob povodnih prestopi bregove, spavila daleč okrog vsa ravnino in med drugim zasula vse tedanje neobzidane iztoke vrelca, ki so ga ponovno odkrili po 30 letih.

Brežiški frančiškan pater Edvard Zagorec je slučajno našel zopet topli vrelci sredi zime. Ob priliki, ko se je izprehajal po Vrbinji, je opazil sredi debele snežne odeje

mu bo uspelo, da mu bo prožil popoln odpor, ali bo mogel s svojim znanim orožjem, elanom, srcem in voljo parirati vse odlike tega prvotnega jugoslovenskega moštva. Imamo polno pravice, da pričakujemo to od Primorja, a naše mnenje je upravičeno v vseh njegovih dosedanjih nastopih v letošnjem državnem prvenstvu. Obeta se nam torej danes borba dveh močnih protivnikov, od katerih je vsak pripravljen, da v borbi pokaže vse svoje sile in vse svoje znanje.

Predigra se prične ob 16. med kombiniranim moštvom Primorja in agilnim trboveljskim Amaterjem.

Tekmo Hajduk : Primorje bo sodil zagrebški sodnik g. Fabris, katerega pričakuje naše sportno občinstvo z velikim interesom. Upamo, da bo ta ipak najboljši nogometni sodnik pokazal danes pri svojem poslu vse svoj trud in svoje znanje, tako da bo njegovo sojenje našlo v Ljubljani splošno zadovoljstvo in priznanje.

bor se o rešitvi zadeve obvesti.

Potruje se prejem dopisa SK Javornika, Rakek z dne 19. junija t. l. ter se ga opozarja na par. 21. opć. pravilnika pravil. — Dopis JNS št. 1081 se vzame na znanje. Dopis inž. Boška Simonovića, Novi Sad z dne 19. VI. se vzame na znanje. Dopis SK Amaterja št. Up. 98-31 se vzame na znanje ter prejme isti pismen odgovor. Prijava odbora SK Svoboda, Ljubljana: predsednik Jurij Stanko, tajnik v Ljubljani in tajnik Avgust Černy, uradnik tu, Miklošičeva 13, se vzame na znanje. Dopis SK Ilirije z dne 16. junija 1931, da ne posejude več tiskovin LNP se vzame na znanje. — Dopis JNS št. 1056 se vzame na znanje. — Odboru za kaznovanje sodnikov se preda ss. g. Jordan. — Tajnik L.

Ilirija : Karlovačko SU 5 : 1. V četrtke dopoldne je waterpolo moštvo Ilirije igralo v svojem kopališču tekmo proti moštvo KSU. Domačini, ki so bili vedno v premoči, so zasluženo zmagali s 5 : 1.

Iz odbora za delegiranje sodnikov. Zaradi boleznj ss. g. Ochs se delegira pri prvenstveni tekmi ISSK Maribor : SK Svoboda, Ljubljana v Mariboru dne 12. t. m. ss. g. Cimprman.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes opravljajo službo na igrišču gospodje: blagajna dr. Kostl, inž. Leonardis, Rovani, Gostiša; vrhovni reditelji: Zupanc; reditelji Glinšek, Podboršek, Gorjanc, Jurkas, Čuk, Jontes, Bančič, Škrabar. Vsi imenovani morajo biti ob 15.15 na igrišču. Postava moštva, ki igra proti Amaterju, je v klubski knjigi pri Kovačiču.

SK Ilirija. Službo na igrišču vrše v ponedeljek Sircelj, torek Bežek, sredo Baltasar, četrtak Miklavčič, petek Zupanc, sobota Mahkovec.

Francozi ali Anglosasi?

Letošnje tekmovalje na Davisov pokal se bliža peripetiji: evropski finale je odigran in drugi teden bo mednarodni finale med Ameriko in Anglijo, potem pa izizvalno kolo med Francijo in —

Obe anglosaski deželi se že lepo vrsto let nista srečali v tem predzadnjem boju za enoletno posest dragocene trofeje. Prva leta po vojni so bila v znamenju supremacije Amerike in Avstralije, za njima pa so

kos kopne zemlje na mestu, kjer se je razlival vrelci po prosto. Ta prostor je bil kakih 20 m bolj severno od kraja, kjer se sedaj črpa voda. Pater je spoznal zdravilno moč te vode in dobil l. 1854. od brežiške graščine dovoljenje, da preišče vrelce in zgradi preprosto kopališče. Okoliško ljudstvo se je kopalo v preprostih kotanjah. Postavili so celo leseno barako, vendar o kakem kopališkem prometu ni bilo govora.

L. 1867. je dobila uprava posestva grofa Attems dovoljenje, ki jo je upravičevalo za izključno izrabljanje vrelca. Iz neznanh vzrokov pa je kmalu potem vrelce usahnili. S tem je bilo za nekaj let opuščeno kopališče.

Leta 1881. sta Baltazar Zehner, višji gozdar Attemsovega posestva v Brežicah, in Josip Ferencak, posestnik iz Dol. Skopca, vzela čateške toplice v najem in na novo zaprosila za obilnost dovoljenje, da smeta vzpostaviti in voditi kopališče. Odprla sta vrelce na mestu, kjer je še danes odprt, in postavila prve preproste zgradbe za kopališki obrat. Bile so to majhne, nizke, lesene hišice, krite delno z opeko, delno z deskami. Pravo kopališko poslopje je dolžini 12 m in v širini 2.1 m obsegalo 6 kabin s 4 kadmii in 2 bazenoma. To poslopje je stalo vzdolžno tik novo zgrajenega vodnjaka. Južno odtod je bila postavljena lesena stanovanjska hiša za kopališke goste, vzdolžno primitivna kuhinja z odprtim ognjiščem brez dimnika, severno-zahodno pa sta bila dva vodnjaka, od ka-

francoski mušketirje v triumfu zavzeli vse anglosasko postojanko in proglasili tole za domeno francoske trikolore. Do letos.

Lani je prvič zares nastopila ameriška mlada garda. Najmodernejši tenis igralci ti mladeniči, ki jim je komaj po 20 let, robusten atletski tenis mišic in mozga. V Wimbledonu so kakor vohra odprli vse kontinentalce, le Austin je Shieldsu, najhujšemu med njimi, kljuboval do konca petega seta. Austin je najboljši Anglež, torej: gladka zmaga yankeejev. Vsaj na papirju. V resnici utegne biti morda nekoliko trše. Mi stavimo vsekakor na Ameriko. Čehi, kakor so dobri, bi imeli proti njej še manj šans.

Slika izizvalnega kola med Ameriko in Francijo, braniteljico pokala, pa je malo drugačna, kakor jo je ustvaril wimbledonski turnir. Tam ni letos noben Francoski zmagal. Vendar je izid tega turnirja nereden baš glede Francozov in se nam zdijo vendarle še preuranjeno govoriti, da je Francosom v teniški hegemoniji definitivno odklenalo. Svetovni prvak Cochet izgubi že v prvem kolu, ker se še ni bil opomogel od influence. Boroto porazi v semifinalu Shields, ki si v četrtem setu tihopane koleno in mora statirati, zato Bask in fairnese noče ostro igrati. Zadnji dan turnirja pa izgubita Cochet in Brugnon, ki je takisto še slab od operacije, proti najboljši

H krizi v Slov. planinskem društvu.

Odličen planinec nam piše:

Na izrednem običnem zboru SPD dne 26. junija t. l. je odestopil dosedanjega predsednika g. dr. Fran Tomineš, ki je stal nad dvajset let na čelu tej naši v turističnem, kulturnem in narodnem pogledu velevažni organizaciji. Menda mu ne more nihče, tudi njegov protivnik ne, odrekati izrednih zaslug, ki si jih je dr. Tomineš stekel tekom svojega delovanja v društvu od vsega njegovega početka. Iz kako skromnih početov v l. 1893 se je SPD dvignilo v teku 38 let svojega obstanka do najmočnejše planinarske organizacije v naši državi. Srečno je prebolelo težko krizo vojne dobe in naravno je, da se je po političnem prevratu razmahnilo njega delovanje do neslutne živahnosti. Prav tako pa je nujna zahteva, da se mora njegovo delovanje, če hoče ostati na višku, prilagoditi časovnim prilikam. Današnja planinska turistika zahteva vedno večjo aktivnost in uvidenost nedejstva, ki mora ustrezati potrebam in duhu novega časa.

S tem pa nikakor ni rečeno, da bi se morala solidna tradicija, na katero se opira naše društvo, povsem zavreči. Nasprotno: na isti podlagi je treba dalje delovati, to da to delovanje se mora usmeriti po dejanskih potrebah sedanjega časa, ne da bi se pri tem spuščalo v eksperimente problematične vrstnosti. Ze nekaj let se opaža med članstvom Osrednjega društva nezadovoljstvo s konservativnostjo, ki se je pojavljala v društvenem vodstvu. Zato je na običnih zborih prišlo čisto do ostrih nastopov, ki jih je povzročala kritika posameznih članov. Res pa je, da je velika večina članstva ostajala nebržna ter se običnih zborov sploh ni udeleževala. Marsikdo, ki je uvideval, da je treba društveno delovanje preosnovati, je stal in še stoji ob strani, češ saj se spričo nazirajo nekaterih odločilnih oseb ne more nič opraviti.

Z odstopom predsednika g. dr. Tomineške je postala ta doslej latentna kriza akutna, in to tem bolj, ker nameravajo, kakor se čuje, tudi nekateri odborniki odločiti svoje mandate. Osrednji odbor je sklical za prihodnji četrtak, dne 16. t. m. izredni občni zbor, na čigar dnevnom redu je volitev predsednika. Ker g. dr. Tominešek vtraja na svojem odstopu, šteje članstvo SPD predelikatno in odgovorno nalogo, da si izbere drugega predsednika. Poiskati mora moža, od katerega se more nadejati, da bo ne samo znal vzdržati društvo na sedanjem višku, temveč tudi, da mu bo dal po intencijah sodobne turistike nov razmah. Po našem mnenju sodi na to prominentno mesto jalka, iniciativna osebnost, ki bo po svojem strokovnem znanju kos težki nalogi, ki pa bo tudi uvaževala utemeljene smotne predloge članstva. Predsedniku je dolžnost, da društvu ob vsaki priliki — in teh ni malo — dostojno reprezentira; imeti mora zmožnost in voljo, da svoj prosti čas žrtvuje delu za društvo, ne da bi od tega pričakoval kakih ugodnosti ali udobnosti. Za predsednika si želimo moža v zreli dobi, širokega obzora s potrebno gospodarsko spretnostjo in s temeljitim poznavanjem našega planinstva ter njega potreb.

Ne bi bilo uместno, če bi kandidata postavila le manjša članska skupina, ki bi hotela vse dosedanje delo SPD preklicati, temveč dobiti je treba za to mesto moža, ki uživa neomejen ugled in splošno zaupanje. Naše društvo šteje nad 4000 članov: ključna zadeva bi bila, da se ne bi našel med njimi vsaj eden z omenjenimi lastnostmi. A tudi odbor bo treba prej ali slej popopolniti. Treba je, da pridejo vanj ne samo dobri gospodarski praktiki, ampak

terih je sedaj eden zasut. Iz omenjenih vodnjakov so z zračno sesalno po lesenih žlebičih napeljavali vodo v kadi in bazene.

Ko je posebna komisija pregledala vse kopališke naprave, je ugotovila, da ne ustrezajo kopališkim potrebam. Naročila je nekaj nujnih popravil in predpisala kopališki red v smislu odloka dvorne pisarne, ki so ga nabili po vseh prostorih. Ističasno je tudi predpisala, da je za primer poplave stalno na razpolago čoln.

Ugotovljena temperatura vode 35 do 45 stopinj Celzija je od odkritja vrelca ostala neizpremenjena. Prav tako je voda od držala še iste zdravilne lastnosti.

Posebno zanimivo poglavje je, da so že takrat v čateških toplicah puščali kri. Puščanje krvi je bilo dovoljeno le tedaj, ako se je stranka, ki je želela ta način zdravljenja, izkazala za zdravniškimi izpričevalom ali dovoljenjem. Prav zaradi tega je bilo predpisano, da je moralo biti kopališče pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Vsak teden je zdravnik pregledal tudi kopališče in sproti dajal navodila za odstranjevanje zdravstvenih nedostatkov. Tedenja poročila krškega okrajnega sodnika vsebuje zanimive navedbe. Ugotovljeno je bilo, da je obiskovalo kopališče samo preprosto ljudstvo, in sicer v prvi vrsti zaradi puščanja krvi. Ti gostje so ostajali v kopališču 2 do 3 dni in so odhajali v zavesti, da so si s tem načinom zdravljenja in s kopejo očistili kri vsaj za eno leto. Puščanje krvi se je vršilo, kakor graja takratni okrajni zdravnik, na odredbo

ameriški kombinaciji v petih dolgih setih — in Angleži trdijo, da sta Francoza navzile vsemu še zmerom najboljši double na svetu!

Francoška premoč se krha, res. Od štirih mušketirjev sta ostala le še dva, Cochet in Borotra. Brugnon popušta. Naraščaja, ki bi bil kos Američanom, ni. Toda Cochet je še mlad in še vedno nezmagljiv, če je v formi in zdrav — o tem bi vedel Tilden katero reči. In tudi Borotra bo za Wooda malo predr oreh, morda celo za Shieldsa.

Naša prognoza: Cochet dobi obe točki, Borotra najbrž eno, double je odprt. Verjeten rezultat 3:2 za Francoze, enak izid za Ameriko je manj verjeten, vendar ne bi presenetil.

Naj bo izid tak ali tak, eno je gotovo: Amerika je na pohodu. Ze lani so mnogi napovedovali njen triumf v Parizu, mi smo takrat stavili na Francoze. Tudi letos še, čeprav ne več tako trdno kakor lani. Drugo leto pa res utegnejo odnesti Američani pokal nazaj v Ameriko, če se ne vrne prelojen in v zakonu pomlajeni Lacoste, da bo pomagal Cochetu zmagovati naskok mladcev z onkraj Atlantika. Zakaj vsa ostala Evropa z Angleži vred ne premore še junaka, ki bi bil nevaren Shieldsu, Tildnovemu učencu, da njegovih tovarišev sploh ne omenimo.

Quidam.

tudi reprezentantje raznih strok, ki prihajajo pri upravi takega vsestranskega razčlenjenega društva, kakor je SPD, v poštev. S tem mislimo na predstavnika prirodopisne in zemljepisne stroke z naše univerze, na inženjerje, finančnike, šolnike, novinarje, člane specialnih klubov, kakor so Skala, Aljažev klub, Klub fotografov amaterjev; tudi urednik »Plan. Vestnik« spada po svojem poslu v društveni odbor.

Prihodnji občni zbor bo imel potemtakem nalogo, rešiti zelo važna vprašanja, ki utegnejo v svojih posledicah biti vitalnega pomena za nadaljnji društveni razvoj. Zato vsa javnost upravičeno pričakuje, da se bo članstvo — kljub neugodnemu letnemu času — udeležilo tega važnega občnega zbora v čim večjem številu. Če pride vsak deseti član, se jih bo zbralo komaj 400. Če pa ostane članstvo tudi ob tej priliki pri obični malobrižnosti, se je bati, da bo le peščica odločala o osebi prihodnjega društvenega predsednika. Resnost sedanjega stanja zahteva, da pridejo na plan vsi, ki jim je napredek našega društva res pri srcu, tako da bo imel novo izvoljeni predsednik prijetno zavest, da ga je volila večina zavednega članstva. Nočemo dvomiti, da se bo zborovanje to pot vršilo v dostojni parlamentarni obliki, kakršno smo morali na nekaterih običnih zborih zadnjih let na žalost pogrešati. Prihodnji občni zbor naj bo impozantna manifestacija kot izraz zavesti, da je naše Planinsko društvo zbor vnetih planincev in obenem kulturno miselnih ljudi, ki žele, da se v SPD započne novo razdobje v skladu z dejanskimi potrebami in z napredkom sedanjega časa.

Akvaristom

Sarenka (*trutta iridea, die Regenbogenforelle*) v sobni ribogojnici

S kangleiko, mrežo in torbo opremljen sem kolesaril mimo Fužin in Studenca proti Zalogu. Namen te vožnje je bil, da si preiskrabim sarkske mivke, ker mi mivka iz Malega grabna, ki je pomešana z glino, ni ugajala, in tudi z namenom, da ujamem kar si bodi novega za sobno ribogojnico.

Dospevši v Zalog sem po poljskih potih zavil v loko med Ljubljano in Savo, ki se je razprostirala pred menoj, obsevana od popoldanskega solca. Globlje v loki, kjer povodnji ne dopuščajo, da se zemlji zaupajo žitna in druga semena, je med grmičevjem in posameznimi visokimi drevesi nasla visoka trava. Skozi travo, ki jo je za časa pomladnih povodnjev preplavila Sava, so se kazale peščene sivobelkaste proge mivke.

Kmalu se je vonj travnikov pomešal z vonjem vrh in z vlažnim vonjem Save, ki je pela svojo tiho pomirljivo melodijo na poti k daljnemu morju. Hitro potem sem našel na jamici, ki je bila zaradi upadla vode že ločena od sarkskega rokava po ozkem peščenem mostu. V jamici je bilo kajpada polno raznovrstnih ribic, katerim pa nisem mogel blizu, ker je bila jama pregloboka. Zato pa sem na plitkem mestu jamice vzel posebno lepo razvite in košate vodne rastline, tako zvane lisičje repe in jih doma vsadil v sobne ribogojnice.

V mrtvem rokavu pa, ki se je razprostiral tik jamice, sem opazil neke ribice, med katerimi je imela ena na svetlorjavni podlogi temne štriglate pege. Ker je bila za globokoč presvetla in ker ni tako kakor druge ribice pobegnile sem takoj mislil na postv. Ta ribica se je namreč, ko sem stopil v vodo, podala pod odprtno votlega kamna in mirno čakala na razvoj nadaljnjih dogodkov dočim so se pisanci in razne belice skrile v blato in pod vodne rastline. Na eno stran kamna sem postavil mrežico, na drugi strani sem pa z roko postopno približal ribici. Ko je zagledala

kakega zdravnika brez zdravniške kontrole. Gostje so ostajali v kopelih po več ur, nekateri celo ves dan pri 45 stopinjah Celzija, zato ni čudno, da so se mnogi onesvestili.

Okrajno glavarstvo je ponovno strogo zahtevalo, da se morajo vršiti kopeli pod stalnim zdravniškim nadzorstvom, toda že l. 1882. je bilo kopališče zopet brez tega, čeprav je v 6 tednih obiskalo kopališče več kakor 400 gostov, ki so si dajali puščati kri. Zopet je bil izdan odlok Zehnerju in Ferencaku z ukazom, naj se ravnata strogo po danih predpisi. Od tedaj dalje so se kopališke naprave bolj in bolj izpopolnjevale, rastoče število gostov je zahtevalo notranjo preureditev in izpopolnitev, da bi kopališče ustrezalo potrebam novega časa.

Do večjega razmaha je kopališče prišlo l. 1925., ko je dal lastnik čateških toplic grof Attems vse lesene zgradbe podreti in sezidati nove. To je bila srečna poteza. Tako stoji danes v središču parka lepo, veliko in moderno urejeno glavno poslopje s kabinami I. in II. razreda in v I. in II. nadstropju s prijaznimi sobicami za goste bolnike. Pred tem poslopjem, ki ga krasijo zračni balkoni, okrašeni z bujnim cvetjem, so urejeni krasni cvetlični nasadi. Pod košatimi konstanti so nameščene klopi za goste. Poleg tega poslopja so po parku razvrščene še druge zgradbe: kot pritično poslopje s kabinami 3. razreda in sobami za goste, naprave za črpanje in ohlajevanje pretople vode, restavracijsko

roko, se je podala na nasprotno stran prav nad mrežo, in v tem trenutku je bila že v mreži sami.

Ko sem jo vzel iz mrežice s steklenim kozarcem, sem takoj opazil na gornji strani telesa tik pred repom značilno kratko plavut, ki jo imajo vsi lososi, to so ro parice, kakor na primer sulec, šarenka, postvr, zlatotica, jezterka, glavatica in pa tudi lipan jo ima. Ujeta ribica je bila šarenka, ki sem jo dal v kanglejico k nastinam.

Ze mesec je od tega in ribica se počuti v ribogojnici prav dobro. V početku sem jo dal med druge ribe. Prvi dan je to družbo še prenesla, drugi dan se je mahajoča z repom, že bolj sovražno vrtela okoli pisancev, tretji dan se je pa začela zakajati za ribami in terorizirala vse prebivalce sobne ribogojnice. Ni ji bila všeč ne činka, ne polzaca, ki sta pobirali na dru majcene koščke mesa. Celo kureselj, ki je bil vedno bojevit, se ji je umikal.

Premestil sem jo v drugo, z lisičjimi repi lepo zasrlo ribogojnico, v kateri so bili samo polži in dva pupka, katerim je kolar toliko prizanesla.

Ko je opazila skozi steklo na nožu ostružano meso, je prihitela, in ko sem ji vrgl kosček v vodo, je prišla pod gladno, pograbila kosček in šla hitro na dno, kjer je hlastno žvečila fed. Moram jo večkrat na dan krmiti, ker ima izvrsten tek. Kadar nima drugega, pobira na dnu ostanke mesa in piscidina. Prvi teden sem ji dajal na dan nekaj litrov sveže mrzle vode z namero da se postopno privadi na temperaturo. Sedaj pa izhaja tudi brez tega. Ni plašljiva, le zelo pazljiva je kakor vse ribe roparice.

Šarenka je doma v Ameriki. V naših vodah se je kaj hitro udomačila. Ker rasejo te ribe zaradi svoje požrečnosti zelo hitro, jih vsade posestniki v svoje ribnike, ki so malo dorastejo, jih spuste v potoke in rečice.

Interesenti, ki si ne morejo vloviti 3 do 4 cm dolgih mladčev, jih morda dobe v banovskih ribogojnicah ali pa od posestnikov dotičnih ribnikov.

Če denes v sobno ribogojnico več teh ribic, jih morate hraniti zelo dobro, da se puste medsebojno v miru.

O. S.

Praznik mladinskega društva

Ljubljana, 11. julija.

Tri mesece tihga in skromnega dela je za nami in v nedeljo 19. t. m. stopi naša mladina pred javnost, pred svoje rojake in prijatelje, da pokaže uspehe svojega vztrajnega dela. Prosvetno in izobraževalno društvo »Zora« do tedaj priredilo s sodelovanjem prosvetnega društva »Tabor« in železniškega godbenega društva »Sloga« veliko javno prireditev v šiški v prostori gostilne Reininghaus s pestrim godbenim, pevskim in recitacijskim sporedom. Pričetek prireditve bo ob 16. in bo po tem kulturnem delu sledila pestra in dobro organizirana zabava, ki bo ustregla starim in mladim.

Z ozirom na trud in požrtvovalnost naše mladine, ki ne pozna pri svojem delovanju nikakega počitka, je dolžnost naših primorskih rojakov, da v polnem številu posetijo prvo prireditev naših najmlajših. Prvi nastop najmlajšega in našega edinega pevskega zbora pod vodstvom g. Venturinja zasluži vsu pozornost in vsestransko podporo. Mladina dela, ker hoče pomagati sama sebi in podpreti one iz svojih vrst, ki so potrebni podpore. Čisti dobiček je namenjen v podporo revnim primorskim rojakom. Mladina vabi vse rojake in prijatelje iz Ljubljane in širše okolice ter, da ji bo ustreženo.

Beraška obrt ni slaba

Bled, 11. julija.

Dan za dnem srečavamo po cestah različne vrste beračev, ki nadlegujejo ljudi na cesti in beračijo od hiše do hiše. Nekaterim je videti, da so res potrebni podpore, a večina je takih, ki zaradi delonarčnosti beračijo in priberati denar poženejo po grlu. Ako bi vsakemu beraču poštno preiskali obisti, bi videli, da jih večina nima povoda za beračenje. Da beraška obrt ni slaba, nam kaže naslednji primer:

Dne 7. t. m. je prišel k g. Pangercu, trgovcu na Rečici, okrog 60-letni berač in ga poprosil, da bi mu izpolnil poštno polončico, glasečo se na Kmetisko hranilnico in posojilnico v Ljubljani. Na trgovčev vprašanje, koliko misli poslati, mu je berač odgovoril: »Zaenkrat 1600 Din.« G. Pangerc se je temu odgovoru nekoliko začudil in vprašal je nadalje berača, odkod je in kako se piše. »Doma sem pa iz Trebnjega in se pišem Matjaž Erjavc« mu je odgovoril bogati berač. Ko mu je g. Pangerc izpolnil polončico, ga je vprašal kako mu uspeva njegova obrt. Berač se mu je odrezal: »Včasih boljše, včasih slabše. Predvčerajšnjim sem pribral nad 80 Din, včeraj pa samo 50.«

Nato se je berač poslovil od g. Pangerca in jo s polončico mahnil naravnost na poštni urad, ki se nahaja tik Pangercove trgovine.

poslopje s kuhinjo in odprto verando, poslopje z veliko jedilnico in trafiko, drugo poslopje s potrebnimi prostori za kopališkega zdravnika in s posteljami in kabinami 3. razreda, dalje pa še zgradba za oskrbnikovim stanovanjem in gospodarskimi prostori. Kopališče je preskrbljeno z zdravno pitno vodo, a tudi vrelci, iz katerega črpa vodo za kopeli, je urejen kot vodnjak, da se obiskovalci toplic lahko napijejo do 52° C tople zdravilne vode. Kopališke naprave imajo tudi svojo električno razsvetljavo. Zdravilo se v čateških toplicah prav z uspehom ljudje, ki trpijo za revmatizmom, trganjem in hudim prehladom.

Čateške toplice so si pridobile sloves, ki ga dviga iz leta v leto naraščajoča frekvenca. Vsekakor se obeta čateškim toplicam še lepa bodočnost, kar je razveseljav pojav v razvoju tujskega prometa v Posavju. Za goste je privlačno zlasti tudi dejstvo, da so kopališke cene razmeroma nizke.

Poceni in vendar najboljša je

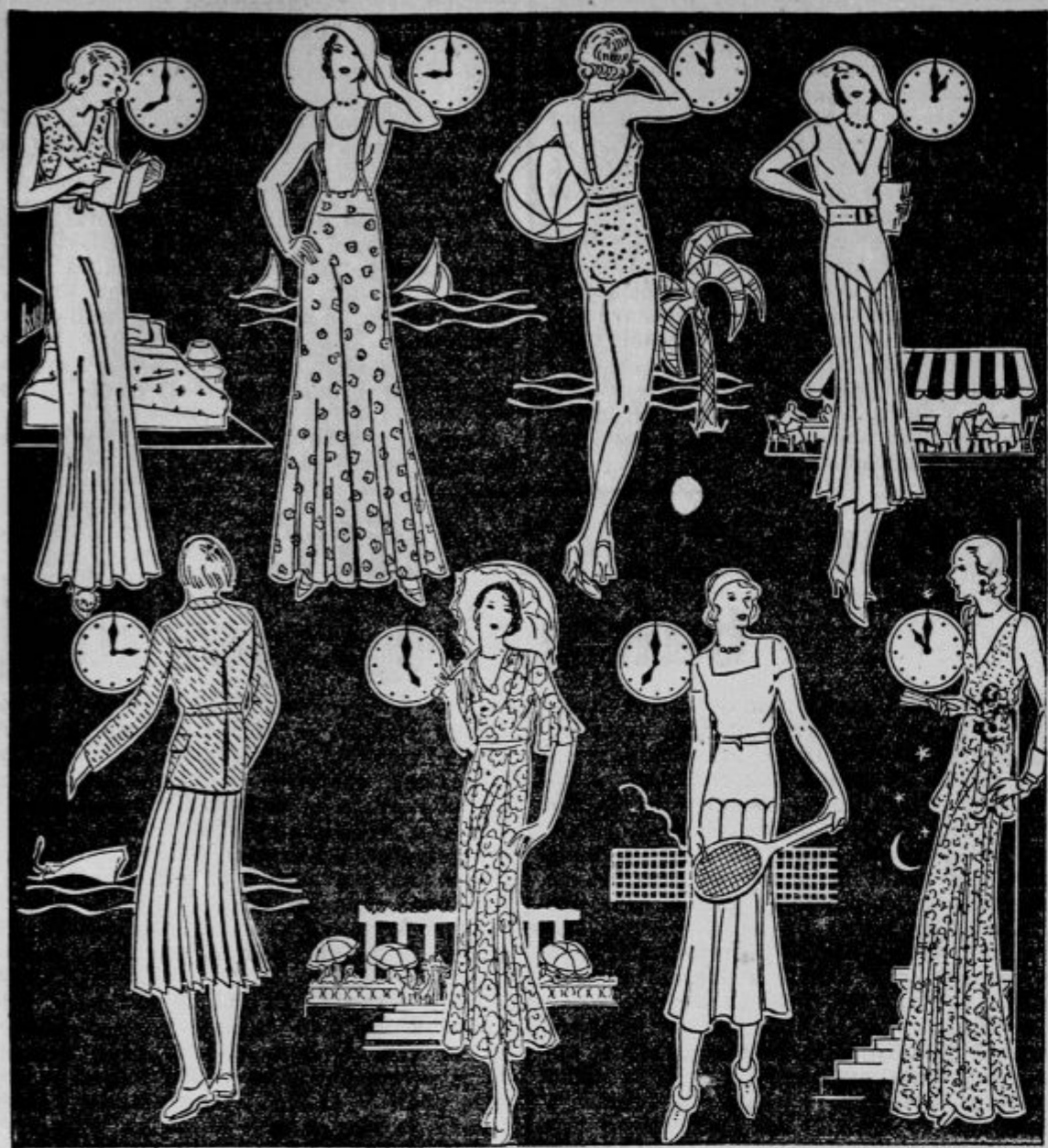
Severjeva otomana

z 32 peresi v sedežu in 4 v zglatvu. Velikost 185x78. Najboljši material. Cena 550 do 850, po izbiri preobleke.

Zahtevajte vzorce!

SEVER RUDOLF, Marija trg št. 2.

KRALJESTVO MODE

Moda v 15 urah

Če po vrsti premislimo vse garderobne komade, ki jih v teku poletnega dneva rabijo elegantna dama, pridemo tudi pri največji skromnosti do precejšnjega števila. Šele tako opazimo, da je treba modo temeljito proučiti, če se hočemo izogniti raznim napakam. Da se obvarujemo nabave raznih nepotrebnih komadov je dobro, če zasledujemo določen modni načrt, ki nas očuva prevelikih izdatkov.

Zato hočemo danes v našem odstavku »Moda v 15 urah« pregledati vse modne vrste, ne da bi izpustili kaj važnega. Začnimo z ranim jutrom:

Ob osmih zjutraj:

nositi dama spalnico pižamo ali nočno srajco. Zadnje čase pa se uveljavlja zlasti srajca, ker jo moremo prav lahko uporabiti na mestu domače halje, če jo nosimo pod lahkim flanelastim ogrinjalom. Moderna nočna srajca je namreč popolnoma enostavna, čisto dolgo ukrojena in prepleta z ozkim pasom. Njen edini okras je čipkasti gornji del života iz močnega dobro pralnega čipkastega blaga.

Ob devetih:

gre dama na peščino. Kopalni dres je poglavje, ki je vsaki elegantni ženi pri srcu, saj se v njem najbolj pokažejo vse napake in vrline njene zunanosti. Še važnejša nego kopalna obleka pa je lepa kopalna pižama, ki mora biti enostavna, a originalna. Svilene pižame so stopile nekam v ozadje, ker so se izkazale za skrajno neuporabne. Zato vidimo predvsem živo vzorčaste hlače iz frotjeja, ki najbolj originalno ukončujejo, če so opremljene z naramnicami. Hlače iz frotjeja služijo v najslabšem primeru tudi namestu brisače, nadomestujejo pa popolnoma nekomodni kopalni plašč. H kopalnemu dresu najlepše pristaja veliki kopalni klobuk iz grobe slame.

Ob enajstih dopoldne:

Najbolj vroče sonce nas prisili, da oblečemo triko, ki nas dobro izpostavi solnčnim žarkom. Letos so moderni globoko izrezani trikoji, ki ne puščajo nelepih solnčnih prog.

Ob eni popoldne:

je čas kosila. Dasi je v mnogih kopalščih navada, da se gre k mizi v pižami, vendar oblečejo mnoge dame raje lahko obleko, napravljeno iz šantunga ali sive svile. Ljubke so razne oblike s širokim pasom, kratkimi rokavčki in nagubanim krilom.

Ob treh popoldne:

Tople popoldanske ure najraje prebijemo na vodi v čolnu ali jadrenici. V ta namen nosimo belo nagubano krilo z lahko prepasano jopico modre barve.

Ob petih popoldne:

Prišel je čas plesnega čaja. Želimo si to-

rej ljubko in dekorativno obleko. V tem slučaju je najbolje, če se odločimo za napoldo dolgo zvončasto obleko iz vzorčastega gazea. Mali solnčnik iz istega materiala vsaki dami izvrstno pristaja.

Ob sedmih zvečer:

Solnce zahaja in tudi hladneje je postalo. Zato hitro k tenisu! Obleka, ki jo zdaj rabimo, mora biti kar najenostavnejša. Naša slika kaže mikaven zvončast model s kratkimi rokavčki.

Ob enajstih ponoči:

Sedaj pa najvažnejše — večerna obleka! Nove oblike so dolge, spodaj bogate in čisto opremljene pod pasom s takozvanim »krikcem«. Kita umetnega cvetja ob pasu poudarja mladostnost cele pojave. Čipke, gaze in novi satini so najbolj priljubljeni materiali poletne večerne mode.

Za vsak sport

Najbolj pripravno ogrinjalo je plašč iz flavaša, ki smo ga prejšnja leta videli le v belem, letos pa cenimo tudi razne pastelne

barve. Poleti je tak plašč nenadomestljiv, ker ga rabimo za tenis, za na promenado v kopalšču in zlasti za potovanja po morju.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Janko Kač:

Borovnice

Čudovite skrivnosti tičijo v besedah. Vsi poznamo borovnice, temnosinje sladke jagode naših gozdov. Pri tem veže k tej prvotni predstavi ta gozdno reber z redkimi borovci vso sinjo obilnega sadeža, drugi jih vidi na krožniku, obilno posute s sladkorno sipo in s svetlo žličko ob strani, tretji pa si v duhu naliva tanka silca borovničevega likerja. Marsikdo tudi gleda v posušene borovničevke iz zdravilo za razne neprijetne črevesne bolezni. Hribovski otrok pa zre v njih svetle dinarje, ki jih izkupi za jagode. Mene spominjajo borovnice vselej neveselega dogodka iz mojih otroških let.

Vroč poleten dan je bil, četrtek, ko nismo imeli šole. Že na vse zgodaj smo odrinili grobeljski otroci v šenlavenške gozdove v borovnice, obkroženi s košaricami, kanglicami in pisarkami. Najstarejša, naša vdnica, Friškovecva Mimica je vzela s seboj še posebno česalo za jagode in veliko košaro. Cingljali, topotali in čebljali smo po dolini, kakor čreda drobnice, ki gre na pašo. Že prej smo vedeli, da so v Gašpurjevi rebi najlepše. Nismo se varali. Kakor črešnje-drobnice so črnele sladke jagode po gostem zelenem borovničju. Z vso vno smo se vrgli na delo.

»Najprej mora biti posoda polna, potem jih bomo šele zobali!« je odločila

Mimica, dobro vedoč, da mine otrokom vse veselje do nabiranja, čim se najdemo sladkih jagod. Pohlepen žledček je zato priganjal vse dopolne drobne prstke, da so hiteli od grmička do grmička. Še pred poldnevom je bila posoda polna in se je pričelo zabanje za lastne žledčke. Ko smo iztaknili še nekaj rumenih dišečih listič, smo se črni do kromolcev in namazani noter do ušes, vlačili domov, prepričani s svežim gozdnim vonjem.

»Lejte, koliko sem jih nabral!« sem vzdignil v veži pred materjo svojo košarico. Toda materine predobro rjave oči, kakor oči pohlevne košute, se niso razveselile z menoj. Strahoma sem zapazil v njih silno žalost in hud očitek. Roka s košarico se je plaho povela, siroma sem zaprl oči in v hipu preletel vse svoje hudobije in pregrehe zadnjih dni. Za cel sejem jih je bilo zares, toda nič takega ni bilo vmes, kar bi ta hudi izraz v materinih očeh opravičevalo.

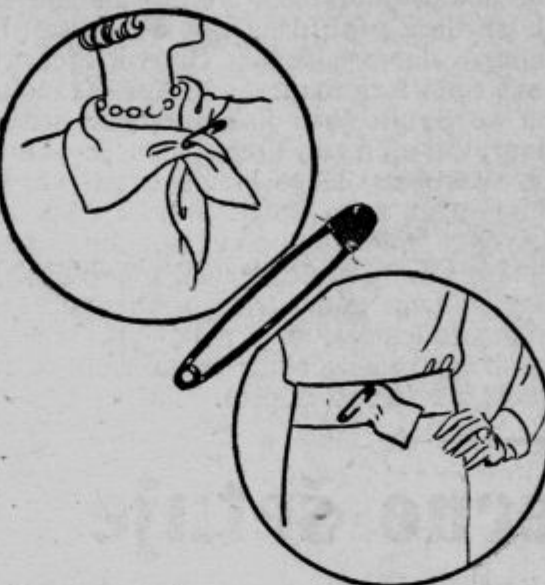
Tudi mati je videla, da sem zastoj iskal svoj veliki greh. Ostrina njenih oči je popuščala in ugasmila; ostala je v njih le še skrb, ko me je vprašala: »Kaj nisi ti porezal Rakovčevega hmelja?«

Ni bilo tega greha na mojem spisku, zato je šel mimo ta zaskrbljeni vzklík. Še vedno sem gledal mater v oči, ko sem ji mirno odgovoril: »Nisem.« Spet so bile vesele materine oči:

Varnostna igla

kot okras je nedvomno originalna zamisel. Rabimo jo namestu zaponke pri pasu in z njo pripenjamo tudi ovrtni šal. Seveda to

niso navadne igle, temveč je taka varnostna igla iz dragocene kovine ali pa lepo emajlirana.

Vprašanja in odgovori

Ga. R. C. v H. Da, znaki v Vašem dopisu se zelo dobro ujemajo z onimi pri hlorozii. Bledota sluznic je v bistvu isto kot blede koža, ker je krvno barvilo zmanjšano. Vrtoglavici se pridruži glavobol, srce prav neprijetno utripa, javijo se različni neprijetni občutki (pritisak, krči itd.) v želodčni krajini itd. Zdravljenje v posameznem slučaju se ravna po izvidku krvi in žlečca. Priporočila se bivanje v višjih krajih, za druge pa tudi srednje visoki ali primorje. Medicina ima nebroj arzeničnih preparatov, tinkture, vina z najrazličnejšimi kombinacijami in pod mnogo obetajočimi imeni. — Gora. Ad 1. Ako ne mara bolnica k zdravniku, pa naj se obrne do zdravnice in stvar je s tem rešena v splošno zadovoljstvo. Izvedeti pa bi želeli, ali je bolnica sama ugotovila, da ima kamen v mehurju ali kdo drug. Učinka verjetno ni pričakovati, če piše po vrsti vse mogoče čaje. Brez operacije najbrže ne bo šlo in zanjo se bo pač morala bolnica odločiti. Zadržki so nam nerazumljivi. Ad 2. Brez osebnega pregleda ni mogoče kaj povedati. Morda je to okcem ali lišaj ali kaj drugega in ker ne pozna medicina vse zvečičavne maže, ne moremo pri najboljši volji kaj drugega nasvetovati kakor konzultacijo.

Zastavite svoj vpliv, da se bolnica odloči za pregled. — G. K. A. Ljublj. Ad 1. Kot državnemu uradniku Vam je ambulatorij tukajšnje banov. spl. bolnice brezplačno na razpolago in se blagovolite obrniti na živčni oddelek, ker so takšni pisavi po vsej priliki vzrok spremembe v živčevju. Tam boste tudi doznali, ako in na kakšen način se to da popraviti. Druga nasveta Vam v tej zadevi ne moremo dati. Ad 2. O tej priliki pa se obmislite tudi na kožni oddelek. Morda Vam bodo zapisali mažo za lupljenje kože ali kaj podobnega. Bolezensko stanje po Vašem opisu ni dočela jasno. — Klinična preiskava. Vodo preiskujejo bakteriološko v higijskem zavodu v Ljubljani, Zaloška cesta. Po možnosti naj bo sveža, ako ne gre drugače, jo smete poslati po pošti. — M. M. Dr. Kaj je ravno pri Vas, tega ne moremo točno povedati, kvečjemu izražamo neko domnevo. Izostajanje perila pomeni v večini slučajev zanositev, ampak ne vedno. Ako imate bolečine v trebuhu, pa bo stvar vendar drugačna in so bolečine posledica kakšnega vnetja nam še neznane izvora. Jasnost utegne prinesiti le osebni pregled, ki ga Vam priporočamo že zaradi bolečin, če ne bi ponehale. Noben še tako dober popis ne more nadomestiti preiskave. — Viseča prsa. Nasvet zavisi od ja-

kosti izprememb. Če ni prehudo, bomo skušali pomagati z redilno kuro, ki zviša napetost v tkivih in s tem tudi v prsih. Vseled te napetosti je doječa dojka večja in trdnjša. V težjih primerih pa pride le kozmetična operacija v poštev. Nam ni znano, da bi se v našem kraju specialno kdo bavil s takimi operacijami. Morda konzultirajte kirurga, ki daje nadaljnja navodila. — Srbečica. To je le simptom (znak) in ne bolezen zase. Res pa je, da osnovne bolezni včasih ne najdemo. Ako poročate, da se je hkrati s srbečico pojavila še zlatenica, potem je stvar jasna. Takšna srbečica je ev. neznosna. Lečiti pa je treba glavno zlo. — Ga. R. S. v G. Ako se pritožujete, da Vas zadnje čase glava boli in da Vam postaja križ tako težak, potem ne odlašajte, ker sta ona znak sumljiva na bolezenske izpremembe v ledvicah. — Ako se najdejo retni elementi (to so sestavni delci ledvic) v vodi, je to v pretežni večini primerov organska napaka, torej bolezen onega organa. Res je, da povzroča skrajni telesni napor tudi nekaj podobnega, ampak se to kmalu popravi. — »Rvmatizem«. Rvmatizem je laikom prav velik kos, v katerega spravljajo vse mogoče bolezni v glavi, okončinah itd., ki jim je vzrok manj jasen. V vseh teh primerih je naše radovednosti konec, ako čujemo, da onega trga »rvma«. Da pa prihaja ta rvma enkrat od tuberkuloze, drugič od živčnih vnetij, zopet v drugih primerih zaradi obolenja kosti, v nadaljnjem primeru pa od pravega rvmatizma, ki nastane kakor kužna bolezen, ne da bi ji mogli dokazati povzročitelja, to ne moti sosed, da z isto doslednostjo diagnosticira v podobnem primeru zopet rvmatizem in da stavlja radevolje na razpolago svoje bogate zaklade zdravilnih sredstev. Za rvmatizmom tiči pogosto bolezen, ki se da je prav lahko ozdraviti.

PRISTOPAJTE

k jugoslovenskemu društvu za proučevanje in zatiranje raka. pododbor Ljubljana (ženska bolnica).

Radio

Izvilleček iz programov

Nedelja, 12. julija.

LJUBLJANA 9: Poljedelsko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.30: Versko predavanje. — 11: Koncert salonskega kvinteta. — 12: Napoved časa, dnevne vesti, plošče. — 13: Vremenska napoved. — 15.30: O reji plemenitih kožuharjev. — 16: Koncert salonskega kvinteta. — 17: Veseloligra »Veleturist«. — 20: Spomini na Davorina Jenka: Govor, nato kvartet Glasbene Matic. — 20.45: Čello koncert g. Bogi Leskovic. Pri klavirju g. Marjan Lipovšek. — 21.30: Godba na harmoniko. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert salonskega kvinteta.

Ponedeljek, 13. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Človek in klima. — 20: Koncert salonskega kvinteta. — 21: Nadaljevanje koncerta.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 19: Narodne pesmi. — 19.30: Pevski koncert. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Poročila. — 23: Prenašanje tujih postaj. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Pevski koncert. — 22: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 19.05: Kabaretni program iz Brna. — 20: Popularne arije. — 21: Koncert kvinteta na pihala. — 21.30: Violinski koncert. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.05: Kabaretni program. — 20.30: Prenos iz Prage. — 21.30: Arije in pesmi. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert lahke glasbe. — 19.20: Plošče. — 20.30: Verdijeva opera »Aida« na ploščah. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 12.40: Plošče. — 16: Koncert orkestra. — 18: Arije in pesmi. — 20: Koncert na čelo. — 20.45: Poljuden koncert dunajske glasbe. — BERLIN 18.35: Pevski koncert. — 20: Večer plesa in zabave. — 22.30: Lahka glasba. — KÖNIGSBERG 16: Popoldanski koncert. — 20: Prenos programa iz Berlina. — MOHLACKER 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Prenos opere iz Monakovega. — 23: Godba za ples. — BUDIMPESTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.30: Koncert lahke glasbe. — 19: Pevski in klavirski koncert. — 19.40: Ciganska godba. — 20.40: Orkestralni koncert. — Koncert ciganske kapela. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.10: Plošče. — 21: Lahka glasba.

Torek, 14. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, vremenska napoved, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Beljako-

Obupane žene

ne imejte nikakega strahu, ako izostane mesečno perilo!

POMOČ

Vam prinaša pri poškodbi ali izostanku mesečnega perila, perilo, dolgotrajno prekinjeno ti-
sokrat poverjeno in zdravniško priporočeno, zanesljivo učinkovito sredstvo, ki ni odpenda-
tudi ne v najtežjih in trdovratnejših slu-
čajih, v nasprotju s drugimi sredstvi, ki niso
učinkovale. Prof. dr. Retkida »Rreca«, ki
učinkuje že po par urah, ne da bi Vas ori-
ralo pri Vašem čelu. Cena 70 Din. za starejše
poskodb 100 Din. za bolj odporne žene 150
Din. dvojno, za stare poskodb in zelo od-
porne 200 Din. Uspeh z jamčen, sicer vrnemo
denar! Tisoč! žen potrjujejo nagel in zanesljiv
aspekt tega sredstva, kakor tudi povračujoče
se zadovoljstvo. Diskretna pošiljatev po pošti.
Ordinacijski damski laboratorij Hawelka,
Praga-Ruffe, Bozeteč ul. 10. J. 54.
pošt. predal št. 17 OSR. — Pišite razločno!

vine. — 20: Vremenska napoved. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 19: Klavirski koncert. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert radio-orkestra. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Instrumentalni koncert. — 21.50: Pevski koncert. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 18.30: Nabožna glasba. — 19.05: Pevski večer. — 19.25: Etnografska slika iz Brna. — 20.25: Godba na klavir. — 21: Koncert Češke filharmonije. — 22.20: Ciganska godba iz Bratislave. — BRNO 17: Plošče. — 19.25: Poletje v gorah. — 20.25: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 18: Poljuden koncert orkestra. — 19.35: Plošče. — 20.15: Orkestralni koncert francoske glasbe. — 21.30: Dramski večer. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Opoldanski koncert. — 13.15: Plošče. — 15.50: Glasbena akademija: ruska glasba. — 17.25: Poletje v glasbi. — 19.15: Kitajska glasba na ploščah. — 20.10: Večer arij in pesmi. — 20.50: Znameniti instrumentalisti na ploščah. — 22.20: Lahka godba orkestra. — BERLIN 19.05: Orkestralni koncert. — 20: Lokalni nemški program. — 21.10: Koncert komorna glasbe. — KÖNIGSBERG 16: Koncert Brahmsove glasbe. — 17.10: Koncert godbe na pihala. — 19.15: Lahka glasba. — 20.30: Koncert baritonista Alfreda Rubina. — 21.10: Literarni program. — 22.30: Koncert nordijske glasbe. — MOHLACKER 16.30: Koncert orkestra in solistov. — 19.15: Lahka godba orkestra. — 19.45: Slušoigra »Polet v vsemirju«. — 21: Pregled novih plošč. — 21.45: Glasbeni plagiati. — 23.05: Godba za ples. — BUDIMPESTA 9.15: Vojška godba. — 17.30: Koncert ciganske kapela. — 19: Mešan glasbeni program. — 20.25: Dramski večer. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.10: Plošče. — 21: Mešan glasbeni program in veseloligra.

Vesti iz Koroške

Vrba ob Vrbskem jezeru. V soboto, dne 4. julija se je pripeljal nekaj uradni in uradnikov ljubljanskega mestnega magistrata pod vodstvom g. ravatelja šebentka v naš kraj, da si ogledajo ta biser koroške dežele. Občudovali so lepoto našega kraja in okolice ter se divili krasoti jezera ob svitu nebroj elektrinih žarnic. V nedeljo so gostje napravili izlet v Porečje in na Otok, odkoder so se s parnikom peljali v Celovec ter nato na Gosposvetsko polje. Hitro je minil čas in le prehitro so morali vzeti slovo od naše lepe Koroške. Kličemo jim kakor tudi vsem tistim, ki imajo namen posetiti Koroško: Na veselo svidenje. — Isti večer, dne 4. julija so otvorili v znani Mösslacherjevi hiši na Vrbi takozvano glasovalno klet, delo domačih umetnikov. Goste iz Vrbe in letovšcarje iz Nemčije je pozdravil znani inž. Schumy ter razložil pomen te kleti in slik, ki naj bi predstavljale koroške boje leta 1919, »trpljenje koroškega ljudstva« za časa okupacije, plebiscit in koroško ljudsko življenje. Namen teh prireditev je predvsem tujcem iz Nemčije pokazati »nemstvo« koroške dežele. Najboljši zastopnik tega koroškega nemstva pa je g. Šumi sam.

Št. Janž v Rožu. V nedeljo, dne 5. t. m. je priredilo domače izobraževalno društvo dobro uspel pevski in tamburaški koncert. Domači pevski zbor, sestavljen iz kmetskih fantov, je svoj spored rešil zelo dobro in moštrosko podal slovenske narodne pesmi. Med pevskimi čokami je sviral tamburaški zbor »Biseralec« v Celovcu lepe komade ter žel za svoj trud obilo priznanja.

Bače ob jezeru. V četrtek je prispelo v Bače okrog 20 planinč iz Ljubljane, ki bodo en mesec taborile ob Baškem jezeru.

Se isto popoldne so me poklicali v občinsko pisarno, kjer je zasliskal priče tajnik Francel Kolšek ali Plevniškov gospod. Cela vrsta vaščanov je bila zasliskanih, kdo bi me pri zločinu videl. Izgovarjali so se drug na drugega, tako, da je prišlo zasliševanje do zadnjega, do gluhega Florijana Zagožena, češ da me je on videl.

»Tak vi ste videli tega fanta, da je hmelj rezal?« mu je zatulil v uho tajnik.

»Kdo pravi, da sem ga jaz videl?« se je začudil stavec.

»Tale vsi! Je pokazal na pričevalce Plevniškov gospod.

»Pravijo, da sem jaz gluhi. Drugi pa so najbrž še bolj. Stvar je taka: Menili smo se, kdo je neki hmelj porezal, pa sem tudi jaz obrnil svoj jezik, da hodi pod bregom iz šole tale! (Pokazal je name.) Jeziki so pa že zaregljali, da sem ga jaz videl, kako je rezal mladike. Hvala Bogu, da sem gluhi!«

Vsi vaščani so nevoljno gledali pravičnika, ki jim je mahoma pretrgal vso mrežo laži.

»Videl ga ni nihče, sam pa tudi ne prizna. Kaj bi še naprej premlevali!« je razsodil Kolšek mojo pravdo o porezanem hmelju.

Vse leto se ne spomnim te bridke zgodbe, le kadar vidim borovnice, preživim v trenutku spet ves ta križev pot. Zato ne maram borovnic. Krivična obdolžitev mi jih je zagrenila za vselej.

mi ni bilo zvečer za sladko mlečno kašo in vse vseleje prazničnega borovničnega dne je mahoma padlo v blato.

Drugo jutro je bila šolarska maša. Ko sem šel po cesti, so se me izogibali tovariši, od vseh strani so leteli name hudi pogledi in psokve. Širok in trebušast je stal na pragu oštr in župan. Ko me je zagledal so se mu zasršile košate ruse: »Tišlarjev falot, sem!«

»Saj nisem jaz hmelja porezal,« sem stopil proti njemu nič hrdega ne slu-teč.

»Kaj, še lagat boš, ti kočarsko seme!« je hlasično po mojih uhljih s svojo me-sarsko roko in me privzdignil od tal. Še s škornjem me je brnil, da sem odletel jokajoč v prah sredi ceste.

Stepen. opsovan, povajljan in hudo žalosten sem pritekel pred šolo.

Tam so stali v gruči učitelji in učiteljice. Vsi so me gledali sovražno, le nadučitelj Fišer, — prezgodaj je umrl blagi mož — me je prijel sočutno za roko, oprhal prah z moje obleke in obrisal s svojim dišečim robcem kri z mojega obraza:

»Kdo te je?«

»Gospod župan, ker me dolžijo, da sem Rakovčev hmelj porezal. Pa ga nisem!« sem uprl v zaupanju svoj pogled v dobrega gospoda.

»Če si nedolžen, se bo tudi izkazalo,« me je pogladil po glavi.

»Hvala Bogu! tak res nisi. Rakovčev stric so prišli danes zjutraj nad me: Jezas, jezas, botra Franca! Slabo učiš svoje otroke. Posebno Anžek bo končal na gavgah. Kaj mi je napravil: osemdeset sadežev hmelja, ki je že v cvetju, mi je porezal. 40 goldinarjev imam škode. Povrniti mi boš morala. Paglavca sem pa že naznanil na občino. Vse kar je prav botra, vse kar je prav; je krilil z rokami in oduril domov.

Kdo bi pretehtal pezo, ki je legla s temi besedami na materino glavo? Kje naj vzame 40 goldinarjev, ko je bila še za dvajsetico trda pri hiši? Krava bo morala iz hleva. Kako bomo pa brez nje? Pa še sramota po vrhu, sramota! »Pa kaj me dolži? Če nisem, pa nisem!« se mi je zaglusila lažnjiva botrova beseda.

»Jaz ti že lahko verjamem, da nisi, toda, če bodo drugi,« je zaskrbelo mati vnovič. »Težveva Marjeta mi je pravila na polju, da te jih je več videlo, kako si rezal hmelj.

»Kako so me mogli videti. Če ga pa nisem!« sem se otepal. In že se je prikradla na tihem v srce bojazen, da ne bi kdo krivo pričal proti meni iz same hudobije. Nemara Dolenčeve Miće Jože, ki mi nisem hotel dati svojih čmrčjev. Vide! sem v duhu srdih in tudi že čutil: »Če bolečine, ki mi jih naštevajo po analogi občinskih očetov Zmetov Terč, izvršilni organ občinskega sodišča. Nič

Georg Bernhard:

Trezni računar Hoover

O staremu Katonu poročajo, da je vsak svoj govor zaključil z rečenico: »V ostalem pa sodim, da je treba Kartagina pokončiti.« Ako bom jaz kdaj našel življenjepisca, bi bil zelo ponosen, ako bi ta o meni pripovedoval, da sem vsak svoj govor in vsak svoj članek začel in zaključil z rečenico: »V ostalem sodim, da je treba zgraditi Evropo.« Nič bi mi ne storilo, ako bi moj življenjepisec temu dodal tudi nekoliko zasmeha. Tudi danes zopet trdim, da je treba Evropo zgraditi in to čimprej. Kajti migljaj, ki ga je dal evropskim državam predsednik Zedinjenih držav, je jasen. Hooverjevo moratorijno leto je velika ugodnost, je pa obenem tudi zadnja šansa. Ta moratorij je bil naravnost silna nujnost.

Ako v Nemčiji slave predsednika Hooverja kakor svetnika, ki je napravil čudeže, katerega se Nemci niso nadejali, je to popolnoma razumljivo. Pri nas se vrti vse okoli reparacijskega problema in vse je uverjeno, da ima naša gospodarska stiska svoj izvor le v reparacijskih dajatvah. Zavaljo tega se pri nas smatraja nemške težave za težave vsega sveta in predsednika Hooverja hvajajo zato, ker se je končno učinkovito zavaljo za težave sveta in za težave Nemčije. Javno mnenje v Franciji misli malo drugače. Tam smatrajo Hooverja za prijatelja Nemčije in s tem za sovražnika Francije, ki naj razruši pravno tako sijajno zgrajeno poslopje Youngovega načrta. V resnici pa Hoover ni niti prijatelj Nemčije, niti nasprotnik Francije. On je samo ameriški predsednik, ki hoče biti ponovno izvoljen, in dela zavaljo tega samo ono, s čimer se mu zdi, da bo najbolj olajšal ameriške težave.

Kadar je na paradi v stari cesarski Nemčiji kakemu vojaku visel po strani gumb, je bil polkovnik dotičnega polka v veliki nevarnosti, da dobi »višnjevo polo«. Kaj je pač mogel polkovnik za oni gumb? Ako bi v Zedinjenih državah prenehalo blagostanje naroda med funkcijko dobo tega ali onega predsednika, je predsednik brez dvoma v veliki nevarnosti, da pri prihodnjih volitvah propade, čeprav mu zaradi blagostanja ne dajejo priznanja in čeprav sam ni odgovoren za gospodarsko krizo. Hoover pozna svoje ljudi, zato si prizadeva izvesti svoje ljudstvo iz krize in ga po možnosti privedi zopet do blagostanja. Vsekakor je zanimivo, da je predsednik mnenja, da bo svoj namen najlažje dosegel s tem, ako najprej odgodi vsa plačila mednarodnega sveta Ameriki. To dejstvo dokazuje, da se Američani počasi privajajo misli, o kateri doslej niso hoteli nič vedeti.

Vse od versajškega miru pa do Dawesovega in Youngovega načrta so se vršili poskusi, reševati s političnimi paragrafi probleme gospodarske prirode. Želja zmagovalcev, da od premaganecv dobe povračilo svojih vojni stroškov, je popolnoma politična in s političnega gledišča tudi utemeljena. Toda plačevanje milijardnih bremen iz države v državo ostaja vedno isti problem. Pri tem je popolnoma vseeno, kako ime damo tem plačilom. Vsaka rešitev gospodarskega problema z gospodarskimi sredstvi ima nujne gospodarske posledice, ki jih ne moremo spraviti s sveta z diskusijo. Za to stvar nimamo zbornice in senatnih zaključkov. Pri tem ne prihaja v poštev niti dobra niti slaba volja. Že spočetka se je bilo treba vprašati, ali se da problem mednarodnih plačil rešiti, ne da bi se s prenosom kapitala in z izvozom blaga popolnoma omajal svetovni trg in bi se tudi glavni prejemnik vseh plačil ne čutil ogroženega v svojem blagostanju. Zame osebnost ta posledica ni bila nikoli dvomljiva. Šlo je samo za to, prepričati svet in posebej prejemnike plačil o pravilnosti tega nazora. To pa se je dalo doseči samo s tem, da je Nemčija točno in redno plačevala svoje dolgeve. V srednjem veku so učenjaki na Sorboni nekoč od ranega jutra do polnoči razpravljali o tem, ali olje lahko zmrzne. Diskusija seveda ni pripeljala vpraša-

nja do rešitve. Toda eden izmed učnih gospodov, ki mu je zrak v dvorani postal presoparen, je odprl okno in pri tem opazil, da vlada zunaj silen mrz. Vzel je čašico olja in jo postavil na hlad. Vprašanje je bilo rešeno v najkrajšem času. Tako so nemška plačila dosegla, čeprav ne v tako kratkem času, kakor oni poskus sorbonskega doktorja, da je Amerika začela spoznavati, kako škodljivo je nakopičenje zlatih terjatev v Ameriki. To kopičenje je na vsem svetu povzročilo inflacijo in vesoljni polom, dasi je nekaj časa imelo značaj navideznega blagostanja.

Hooverov načrt ni tedaj čin apostola, marveč dejanje treznega računarja. Kaj bo Amerika napravila v prihodnjih letih, bo odločilo le to, kar se bo pri tem treznem računu izkazalo za pravilno. Gotovo pa je le eno, da v letu moratorija Amerika ne bo napravila tega, kar upajo mnogi: Amerika ne bo dala to leto nobenih posojil Evropi. Morda je resnično, kar pripovedujejo poučeni ljudje o pobudi Hooverove akcije, ki je nastopila tako hitro in iznenada. Pravijo namreč, da je Hoover svojo akcijo pospešil, ker so mu močniki z Wallstreeta izjavili, da ameriške banke ne

morejo dvigniti svojih terjatev v Evropi, ker bi s tem omajale temelje evropskih denarnih zavodov. Kot svarilni primer so pri tem navajali polom avstrijske Kreditanstalt. Naj bo že to pripovedovanje resnično ali ne, vendar za to ni treba biti prerok, da se spozna, da bodo ameriške banke moratorijsko leto porabile v prvi vrsti v to, da se kolikor mogoče razbremenijo od svojih evropskih kreditov. Evropsko denarno kritje bo še bolj občutilo pomanjkanje nego doslej. V Evropi bo nastopilo leto likvidacije. Ako Francija danes na svojem telesu še ne čuti neugodnih posledic takega likvidacijskega obdobja, bo krizo vendar prav kmalu občutila tudi ona. Nobeni državi Evrope v tem oziru ne bo prizanešeno.

Vsi skupaj bomo na ta način opozorjeni na tesnobo, v katero smo potisnjeni, dokler moramo živeti osamljeni in delati drug proti drugemu. To opozorilo nam je dal predsednik Hoover, čeprav tega najbrž ni nameraval. Naša tesnoba pa se da razširiti in iz sedanjosti stiske napraviti obilica. Treba nam je samo, da se končno le poslužimo sredstva, ki smo se ga tako dolgo branili. Ako vsi Evropanci delujemo skupno, bo takoj ustvarjeno ravnotežje med preobilico in pomanjkanjem denarja ter med preveliko produkcijo in premajhnim konsumom na naši celine. Sedaj nam je ta šansa še vedno odprta.

Pariške večerne šetnje

Obisk v starinski kleti — Na Montmartru — Varietiji in gledališča — Opera

Pariz je tisto srečno mesto na zemeljski obli, ki lahko vsakomur nudi dovolj zabave. Da, celo prav plemenite zabave in razvedrila. Ampak — tale ampak je v Parizu sila važen. Vsak Janez, ki košato pride v Pariz in meni, da bo zaradi njegove nabite, denarice padalo pred njim na kolena staro in mlado, je v preklemano hudi zmoti. Kdor se pojde v Pariz pajdašit s plehkim ženskim svetom, bo obran do kosti. Kakor povsod. Daj, Janez, — poišči raje v Parizu tiste neznahte, a znamenite lokale, kjer se goje staro pesem, ki v njej živi žar solnečno in mračne preteklosti in se z njo opajajo ljudje, ki v starih tradicijah pozabljajo šum in šunder dandanašnjosti.

Povem primer:

Doli neke blizu trga Sv. Mihaela v skriti ulici, v prikrajku za najstarejšo pariško cerkvico St. Julien le Pauvre, ki jo je baje gradil sam Carolus Magnus, vodijo ozke kamnite stopnice v klet, v kamenito klet. To je nekoč (že v 6. stoletju), bila ječa. In je tak ostala še danes. Ko stopiš vanjo, udari vagana deska ob podnogo z gromkim udarcem, kakor da so jetnika pahnili v podzemlje... Nalik šolarskim klopi so postavljene mizice, za njimi je jedva prostora za 40 gostov. Ali ti so noč za nočjo sami izbranci, ljubitelji starinske pesmi. V plesnivo kamene so zarezane strašne kletve nekdanjih jetnikov. »Smrt Marat!« — Mrtvaška glava je izrezana poleg. — »Naj živi republika!« — Drugi jetnik je to prečrtal. Nemara je grebel z nohti...

Z malega odra pa se oglašal pesem. Prerazna stara francoska pesem. Iz XVI. stoletja. Poje jo lepa črnolaska v nošnji kamnatih marketenderic. Za klavirjem jo fino spremlja njena nič manj lepa dvojnica. Refren ponavljajo vsi gostje. Tudi če si nisi navel, boš pozabil na čašico benediktince pred seboj, za katerega si namesto vstopnine plačal 13 frankov. In boš prepeval z drugimi kakor da si se rodil v opernem zboru.

»Caveau des Obliettes Rouges« ali bolje: »Pozabljeni čašic se imenuje ta klet. Namesto nekdanjih političnih preganancev je danes ukenjena vanjo stara pesem od srednjega veka do velike revolucije in dalje — do nedavno umrlih slavnih pariških šansonjerjev. Bravurozno jih prepevata dva devojki in sam gazda v smokingu in njegov pribojnik v opravi srednjeveškega dvorjanika. Ko je pesem odpetja in utihne gromki refren in aplavz, stopa gazda od mize do mize in si beleži želje gostov. Vse pesmu pridejo nato zapored na vrsto. In zastrniš, ko čuješ, da se je gibka melodija kake francoske vojaške pesmi bogveje preselila celo na Kranjsko, in da je slovenska viža o populniku, ki pride čez goro, še bolj pristno francoska kakor kaj moderni šlager izpod pariških krovov...

To klet zapustite zadovoljni. In vam ostane v sru dovoli zadovoljnega spomina, če si tudi ne ogledate prave okrvavljene giljotine, železnih deviških pasov in starega policijskega orožja, kar vse je podjetni gazda natrpal v malo stransko sobo vrh kamani-

tih stopnic, da nudi svojim gostom tudi za oko nekaj starinskih »zanimivosti«.

Stari Montmartre še ni izumrl. Zelo, zelo je obledela njegova slava, odkar se je bohemski svet pomodil in se preselil v filistrozne vsakdanje kavarne na Montparnassu. Toda v nočeh še polje nekdanje življenje polno široke objektivnosti in mehke sentimentalnosti. Tam doli po strmem zapadnem obronku Montmartra, nizko spodaj pod belimi, od mesečine obsevanimi kupolami Srca Jezusovega so ulice kakor napravljene iz kulisa. Vse polno je tam malih krčm in v njih prepevajo dobri in slabi pevci, ob kitari ali klavirju.

»Le lapin agile« je poleg nešteti drugih nočnih popevačnic, ki po silu uživajo sloves kabareta, mala bajta, slavno znana po svetu. Za mizami, ki so podobne onim v naših zidnicah in so vse razrezane z inicialkami in drugimi spominki, je vedno polno gostov, ki zaboj v liker namočene višnje. Nikdo ne jemlje za zlo, če dobi peščico izpod drobnih prstov spuščeno v lice. To je običajna zabava. V rdečo surko oblečeni tenorist ali baritonist vam zapoje pesmi, da se potrese strop in se zamajejo karikature razobešene po stenah. In nastopi rdečelaska pevka starejšega letnika in s silnim sentimentom zapoje pesem o delomorilki iz zapora v St. Lazaire. Burno ploska mešana publika, in skoro vsaka pesem, je tisočkrat premeta in vsakemu Parizanu znana, se ponavlja po dvakrat, trikrat. Tujca naglo zajame taka pariška nočna vmeja in je kmalu ves domač.

Vse to za 7 frankov, kolikor velja čašica likerja z višnjami...

In je cela vrsta malih umetniških teatrov, šantanov in plesišč, kjer si človek lahko po čeni ogleda ponočno zabavo Parizanov. Največ pa je seveda večer za večerom navala na Folies Bergères in Casino de Paris. Po deset frankov je vstopnine na stojišče (promendir) in tam lahko neovirano ves čas predstave pohajkujete pokrite glave in s cigaretto v ustih. Vedno je polno, čeprav v obeh uprizorjajo vsa sezono le po eno revijo, razkošno opremljeno, z dobrimi plesalkami in še boljimi umetniki. V Casino de Paris zopet briljira Pepca Bakerjeva, ki ne samo pleše kakor vitka gazela temveč tudi izvrstno glumi in prepeva nostalgijne pesmi daljine Kreolke, sanjajoče o Parizu. Klakerjev ima silno mnogo, da nikoli ne ostane brez aplavza. V glavnem premoru pa zvočni ki, poskrbijo, da se njeni šlagerji vjejo v še tako kosmata ušesa poslušalcev.

Obisk teh dveh in sličnih pariških mušic-hallov nudi prijetno pašo očem in ušesom in da za en večer dovolj razvedrila. Zato je posebno tujcu priporočljivo, čeprav so revije drugod po svetu baje že »izven mode«, v Parizu pa vendar še vedno senzacija in najbolj priljubljena zabava. Saj ni mogoče od Parizana niti od tujca terjati, da bi namesto revij ali bioskopov (v kakršnega se je lani prelevil celo nekdanj tak slavn

Moulin Rouge), posejal grozotne predstave v teatru Grand Guignol.

Izmed številnih gledališč je posestnik Pariza zadovoljen, ako vsaj en večer lahko žrtvuje za ogled predstave v veliki operi. Če si že podnevi občudoval njeno veličino, povečano s starinsko temno patino njenega zidovja, te zvečer ob vstopu v prekrasni foyer prevzame sam grandiozni dokaz, koliko je znal Pariz žrtvovati, da si je ustvaril najmočnejše svetlišče glasbene in odrske umetnosti. Ni mu enakega na svetu.

In če si pri belem dnevu ogledoval s stopnišča opere, kako mogočno se tod mimo pretakajo celi valovi drvečih avtomobilov, imaš zvečer pred pričetkom predstave dovolj prilike za ogledovanje elegantne mednarodne publike, ki naglo polni gledališče in zaseda rdeče lože v tri nadstropja visoko. Vsega je v operi prostora za 2156 gledalcev, in so predstave običajno tudi še v pozni pomladi vse dobro obiskane.

Predstavljal so »Walküre«. V soboto zvečer. Ne, ni bila gala-predstava, ko je strogo predpisan frak ali smoking in velika večer na toaleta. Tudi pevci razen basista in primadone nam — razvajanem ljubljancem! — niso dovolj ustrežali. A vendar: kolosalna ta reč! Mogočen orkester, sijajna oprema odra in v premorih prezanjivo kretanje publike — ves ta površni mik je za tujca vreden svojega denarja. Plačali smo namreč za sedeže v loži III. nadstropja samo po 30 frankov.

Od srca rad bi tistim radovednejšem, ki sanjajo o bogve kakšnih čarih pariških noči, povedal kako zabavno historijo, pa je ne znam. V »Liduc«, kjer lovijo dekleta na trke iz bazena, nisem bil. To je za buržoja. Zvodnikom, ki vsak večer ustavljajo in oblegajo tujca na ulici in mu obetajo vse mogoče traparije, nisem nasedel. To je za tapce.

Zato sem zadovoljen odšel iz Pariza. In še bi ga posetil rad, prerad... D. R.

K današnji otvoritvi bakarske železnice

Starodavni Bakar praznuje danes desetletja pričakovano slavo, namreč otvoritev nekaj nad 10 km dolge železniške zveze med železniško progo Zagreb-Sušak in luko. Čeprav gre le za razmeroma kratko progo, vendar je ta zveza velikega pomena, ne samo za Bakar in njegovo luko, temveč v enaki meri za ves zapadni del naše države, ki prometno gravitira na naš Kvarner, predvsem pa za Slovenijo. Dograditev proge Bakar-postaja-Bakar-luka je namreč prvi korak k izgraditvi velikega kvarnerskega luškega sistema.

Že pred vojno je obstajala potreba povečanja sušaške luke, zato so Madžari zasuili pred Sušakom morje in so tako dobili današnjo Brajdico in Delfo, za promet z lesom pa so zgradili ob Delti bazen Baroš. Sušak z Barošem je bil tedaj le privesek Reke brez večjega gospodarskega pomena, danes pa je izhodišče vsega severnega dela države na morje. Ni čuda, da se je promet na Sušaku zadnja leta silno razvil. Od leta 1925. do lani se je blagovni promet sušaške luke dvignil od 3.444.000 na 7.010.000 met. stotov, čeprav odgovarja kapaciteta postaje le polovici tega prometa. Prometna zmoglost sušaške luke je danes izrabljena do skrajnosti, kar povzroča velike težkoče zlasti trgovini. Zaradi pomanjkanja skladišnega prostora trpi trgovina z lesom, kajti izvozniki morajo strogo paziti, da ne dirgirajo na Sušak preveč blaga, ki ga ne bi bilo mogoče spraviti in bi nastala potreba plačati železnici visoke ležarine. Na drugi strani pa

metrov nad morjem. Zaradi te velike višinske razlike je bilo potrebno izpeljati progo v obliki velike pentlje. Pa dec je bilo treba razdeliti na tako dolžino, da strmina proge ni preokrajša 25‰ (to je v praksi maksimalna strmina, ki se dopušča pri gradbi železnic). Stroški nove proge so znašali okrog 30 milijonov Din). Gradbena dela so pričeli 1. 1927., dogradili pa so jo šele sedaj, deloma zaradi terenskih težkoč, deloma pa zaradi nezadostnih kreditov.

Nova proga se odcepi od obstoječe približno 2 km pod sedanjo postajo Bakar, nakar vodi v velikem loku proti zahodu in se potem obrne na vzhod dokler ne doseže obale v zalivu. Z dograditvijo te železnice je storjen prvi korak za izgraditev kvarnerskega luškega sistema. Razdelila postaja za promet s Sušakom in Bakrom bo zaenkrat stara postaja Bakar na progi Zagreb-Sušak, ki so jo povečali, kolikor se je pač dalo. Pri večjem prometu pa seveda ta postaja ne bo mogla več služiti kot razdelilna postaja, ki pa je za enotnost luškega sistema velike važnosti. Kakor se zdi je sedaj na odločilnih mestih prodrio prepričanje, da je treba vse tri luke med seboj povezati. Izdelan je že načrt, da se zgradi tudi zveza na Martinšćicu in sicer od sredine nove železnice na Bakar, kjer naredi proga veliko pentljo in se obrne proti vzhodu (pri novi postaji Sv. Barbare). Pozneje bi prišla na vrsto izgraditev zveze med Martinšćico in Sušakom (projekt za to zvezo se že izdeluje), končna

mora imeti, saj večji izvoznik na skladišču dovolj blaga, da ga lahko takoj nato vori, ko pride parnik. Prevoz blaga preko Sušaka bi se takoj znatno dvignil, če bi imeli tam dovolj obsežna skladišča. Luka ima danes za promet z blagom na razpolago le 35.000 kvad. metrov površine na suhem in le 950 m obalnege zidu, oddati pa bi bilo mogoče takoj še 50.000 kvad. metrov.

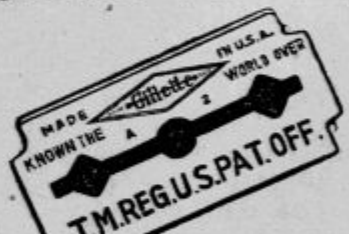
Povečanje sušaške luke je torej nujen prometni problem. Izredne važnosti pa je vprašanje povečanja prometne kapacitete Sušaka za Slovenijo, kajti najboljša nova železniška zveza Slovenije s Sušakom (Kočevje-sušaška proga), ne bo mogla prinesiti mnogo koristi, če luka ne bo v stanju obvladati prometa. Naprava nove luke ob Delti in Brajdici ni izvedljiva. Luko bran, kakor ga ima Karadordjeva luka, bi stal 60 milijonov Din in pomol 10 milijonov (ker je morje tu globoko 30—35 m). Kje pa so stroški za vse druge potrebne luške naprave. Že leta 1924. je naš odlični strokovnjak inž. Klodič (projektant uzaknjene proge Kočevje-Vrbovsko) sprožil idejo, da se to vprašanje reši z izgraditvijo enotnega luškega sistema Sušak-Martinšćica-Bakar. Zaliv Martinšćice je od Sušaka oddaljen le 2,5 km, bakarski zaliv pa 7,5 km. Seveda je v tem primeru potrebno vse tri luke zvezati z železniškimi tirji. Tako bi dobili enoten luški sistem na Kvarneru.

Nova zveza med železniško postajo Bakar in mestom Bakrom ni bila lahko izvedljiva. Sedanja postaja Bakar leži 262

pa bodo novo bakarsko železnico še podaljšali do Kraljevice o. dn. do tamonjske jadelnice. Zaradi terenskih neprilic so vse te zveze nazivlje kratki oddaljenosti v tehničnem pogledu prav težavne. Z dograditvijo zveze na Bakar je seveda takoj stopilo v ospredje vprašanje izgraditve luke same. Pomorska direkcija v Splitu bo načrte za ta pristaniška dela v kratkem končala.

S prebivalstvom Bakra se ob svečani otvoritvi nove železnice raduje danes tudi vsa dravska banovina, ki se zaveda važnosti izhoda na široko morje in željno pričakuje trenutka, ko bo tudi slovensko gospodarstvo lahko slavilo otvoritev nujno potrebne zveze preko Kočevja na Kvarner.

Ogromna večina zahteva

Gillette
aparate in britve.

Albert Jean:

Hišni zdravnik

Germaine ga je sprejela v hladni predsobi, ga objela in ga takoj odvedla v mali salon.

»Prejel sem brzojavko prav ko sem že hotel oditi iz tvornice,« je govoril Lucien. »Tako je sem najel taksi in se pripeljal sem. Kaj pa se je zgodilo? Zakaj si me tako nujno klicala? Kje je tvoj mož?«

»Danes je odpotoval za tri dni,« je odgovorila Germaine in dostavila: Tri dni ga ne bo doma!«

»V treh dneh bo naša zadeva popolnoma urejena,« je dejal Lucien. Napravil je par korakov po sobi in se ustavil. »Upam, da se ne boš skesala?«

»Dragi, reci mi vendar, čemu naj se skesam? Poznaš moje življenje, moje preteklost... Mož je sirov. Otrok nimava. Ta hiša je zame prazen dom. Niti eden prijeten spomin ne bo oviral mojega pobega.«

»Dobro torej,« je dejal Lucien. Požal jo je po laseh in jo poljubil na lice. Takoj zatem pa se je zdrznil in stopil nazaj.

»Kaj ti je?« je vprašala Germaine. »Ali nič ne čuješ?«

»Kaj je?«

»V predsobi slišim korake...«

»Odprtih ust sta oba nekaj časa pri-

sluškovala. Njeno lice je mahoma zalil val krvi. Zdal ni bila več v dvomu, da je nekdo s tihimi, pritajenimi koraki hodil tam zunaj.

»Skočil bom skozi okno,« je dejal Lucien.

»Za boga, nikar, previsoko je!«

Trenutek pozneje je stopil v sobo Germainin mož.

Njegove oči so se srdito srečale z Lucienovim pogledom.

Lucien malo da ni sisknil skozi zobe: Ti si torej tisti malopridnež, ki jo že sedem let mučiš? Vodene oči imaš, lice ti je polno rumenih pegic. Uboga Germaine! Ti si jo uničil!

Prav tisti čas pa je mislil Germainin mož: Čeprav sem bolan, vendar sem močnejši od njega... V žepu držim nabit samokres. Samo naj se predrzne storiti korak proti vratom, — potegnill ga bom in streljal. Pred sodiščem pa bom izjavil, da sem ga zasačil pri zakonolomnem dejanju. Sodniki me bodo oprostili.

Germaine pa je bila s hrbotom obrnjena proti oknu, tako da je senca skrivala izraz njenega lica. Z največjo napestostjo je motrila oba obraza. Slutila je, da ima mož v žepu samokres in je razumela, da zavisi samo od nje, kako bo rešena ta situacija.

Nenadoma je zazvenel njen glas sredi mučne tišine:

»Kaj si že doma, Jérôme? Rekel si,

da te ne bo nazaj tri dni...«

Truden, prisiljen smehljati ji je zaigral na licu pri teh besedah. In ne da bi čakala na možev odgovor, je stopila bliže in rekla:

»Dovoli, da ti predstavim novega hišnega zdravnika. Gospod doktor...«

Jérôme je ves pozoren od jeze.

»Kaj praviš? Ali prav slišim?«

»Dejala sem, da je gospod doktor naš novi hišni zdravnik,« je ponovila z veliko hladnokrvnostjo. »Doktor Bernard mu je odstopil svoje paciente. Prišel se je predstaviti.«

»V avtomobilu?« je vprašal Jérôme nekoliko mirneje.

»Nu, zakaj pa ne?« je odvrnil Lucien s prisiljeno vljudnostjo in sedel na migljaj Germaine z roko. Njene besede so ga čudovito posvežile. Bilo mu je, kakor da lažje diha. Rekel si je, da se bo potrudil živjeti v novo vlogo, ki mu jo je dodelila s takšno prisotnostjo duha.

Jérôme pa se ni dal tako hitro zavesti. Delal se je kakor da veruje, v žepu pa je še vedno stiskal samokres in otipaval petelina.

Medtem je Germaine s skrajno čuječnostjo in brzdanjem svojih živcev skušala spraviti razgovor v nekakšen tir. Govorili so o povsem brezpomembnih stvareh. Lucien je večkrat zasukal besedo na medicino, rabil je tudi zdravniške strokovne izraze, omenjal vse-

učilišče v Montpellieru, kjer je končal študije.

Napoved mu je postalo mučno in se je dvignil.

Jérôme je začudeno pogledal:

»Kaj že odhajate? Le posedite še malo.«

Toda Lucien, ki je bil že izčrpal vse rezerve hladnokrvnosti, se je začel izgovarjati, da ga čakajo drugi bolniki, ki jih mora obiskati preden se znoči. Vsi trije so se napotili k vratom. Germaine jih je odklenila z drhtečo roko.

»Oprostite gospod doktor, jaz grem naprej, da vam pokažem pot,« je dejala.

Krožne stopnice, ki so držale navzdol, so bile skrite v dvorani in Germaine je v velikem razburjenju pozabila nanje. Šele v zadnjem trenutku jih je uzrl Lucien in jo opozoril nanje. Bilo pa je že prepozno. Germaine je bila že stopila naprej — v praznino. Jérôme se ni niti najmanj potrudil, da bi jo zadržal.

Slišati je bilo močan štrbunk in takoj za njim klici na pomoč.

Lucien je drevenel od groze. Toda ni se mogel ustavljati Jérómu, ki ga je bil pozval z rezkim, toda odločnim glasom:

»Ne oklevajte vendar! Pomagajte mi, da dvignem ženo.«

Šla sta po stopnicah navzdol.

Nesrečna Germaine je na dnu stop-

nic stokala in ječala, toda ne toliko zaradi bolečin, kolikor zaradi strahu, kaj bo zdaj iz tega.

Jérôme in Lucien sta jo poskušala postaviti na noge, držala sta ji pod pazduho, toda zaman. Že pri prvem koraku je kriknila in se zopet zgrudila na tla. Ni se mogla geniti z mesta.

»Gospa si je zlomila nogo,« je diagnosticiral Lucien.

Jérôme je zahteval od Luciena, da je pomagal prenesti Germaino navzgor v salon. Tam je vzel iz žepa samokres in napel petelina:

»Gospod! Dejali ste poprej, da ste zdravnik. Evo prilike, da dokažete svoje znanje. Prosim vas, ne odlašajte, stvar je nujna.«

Nato je z naglo kretnjo potegnil nogavico z Germainine noge, ki je bila vsa modra in zatekla.

Videč, kako preži Germainin mož in kakšni maščevalni bliski se mu utrinjajo v očeh, je rekel Lucien:

»Gospod, oprostite vendar, jaz...«

»Nič oprostite!« ga je prekinil Jérôme. »Rekel sem, da ne odlašajte, kajti vsaka minuta odloga vam lahko prinese smrt!«

Lucien se je dotaknil noge. Germaine je zakricala od skelečih bolečin.

Jérôme je še vedno držal napet samokres. Nepremično je zrl v Luciena in se satansko podsmehoval svoji ženi, kakor da uživa v njenih mukah.

Gospodarstvo

Zakon o izkoriščanju vodnih sil

Trajanje koncesij.

Kakor smo že pred dobrim tednom poročali, je Nj. Vel. kralj na predlog ministra za zgradbe in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal zakon o izkoriščanju vodnih sil, ki je velikega pomena za bodoči razvoj elektrifikacije naše države. Ta zakon je sedaj objavljen v »Službenih Novinah« od 10. t. m. in dobiva obvezno moč po preteku treh mesecev od dneva uveljavljanja, t. j. 10. oktobra.

V naši državi je doslej obstajalo 6 različnih zakonov o vodnem pravu, ki so veljali za posamezne pokrajine in so bili deloma stari že nad 40 let. Povsem razumljivo je, da so ti zakoni postali nepopolni in v mnogih odredbah zastareli, saj je zakonodajec pred 40 leti v pogledu izkoriščanja vodnih sil mislil le na majhne in neznatne naprave in ni mogel upoštevati potreb, ki nam jih danes nalaga nagel razvoj tehnike. Vprašanje ureditve vodnega prava je postajalo od dne do dne bolj nujno; ni pa se moglo rešiti kar na mah, ker so določbe vodnega prava v ozki zvezi z novim državljskim zakonikom. Osnovna načela, ki so bila pri sestavi zakona merodajna, so naravnost, da se v zakonu upošteva potreba večjega strokovnega tehničnega sodelovanja pri odobravanju vodnih projektov, da se omogoči postavitve velikih modernih naprav, da se privatnim podjetnikom pri gradbi novih naprav prosto gotovo olajšava, vsa pod pogojem, da vodne sile služijo razvoju splošnega blaginje.

V prvem paragrafu določa novi zakon, da razpolaga z vodnimi silami na javnih vodah država. Za gradnjo naprav za izkoriščanje vodnih sil na javnih vodah bodo državne ustanove dobivale odobrenja za neomejeno dobo, ostali interesi pa za omejeno dobo. Za gradnjo naprav na privatnih vodah pa se dajejo odobrenja za neomejeno dobo. Državne ustanove imajo prvenstvo za izkoriščanje vodnih sil na javnih vodah. Kolikor pa država ne izkoristi teh vodnih sil, se bodo za izkoriščanje dajale koncesije drugim. Če zahteva isto koncesijo več interesentov, potem se ima koncesija dati onemu, čigar projekt omogoča racionalnejše izkoriščanje in čigar naprava bo večje koristi za javnost. Pri enakih pogojih se daje koncesija v pogledu prvenstva po naslednjem redu: banovinskim ustanovam, občinam, vodnim in drugim gospodarskim za drugim in potem privatnim podjetjem ali privatnikom. Banovinske ustanove, občine in zadrage pa imajo v takem primeru prvenstvo, le tedaj, če jim je večji del vodne sile potreben za njihove javne svrhe, odnoso pa za potrebe zadržnikov. Med privatnimi podjetji in privatniki pa ima prvenstvo lastnik zemljišča, na katerem se ima zgraditi jez, potem lastnik zemljišča nad jezo in na koncu lastnik zemljišča pod jezo.

Pri gradbi naprav je treba upoštevati racionalnost izkoriščanja, potrebo po pitni vodi okoliškega prebivalstva, javno varnost, potrebo vode za namakanje zemljišč, varnost pri poplavih, možnost pesedenja zemljišč, potrebo vodne plojbe, možnost prehoda rib, zdravstvene razmere itd.

Pri dajanju predkoncesije za gradbo elektrarn preko 100 bruto konjskih sil, mora pristojno oblastvo na zahtevo državnih, banovinskih, sreskih, občinskih ustanov ter vodnih in drugih gospodarskih zadrug zadržati, ako je to v javnem interesu, da koncesionar da tem ustanovam po lastni ceni skupaj največ 5 % proizvedene energije pri malem stanju (na podlagi proizvedene energije na razdelilni plošči elektrarne). Pri elektrarnah, ki imajo nad 100 bruto konjskih sil, lahko oblastvo v krajih, kjer prebivalstvo nima zadostno mlinov za moko, zagotovi po enakih pogojih tudi 5 % energije za pogon mlinov.

V primeru regulacije rek in vodnih del v splošnem interesu, ki jih izvršujejo oblastva in vodne zadrage, je lastnik vodnih naprav dolžan prilagoditi svojo napravo novo nastali situaciji, če zaradi tega stroškov ne preti opasnost nerentabilnosti. Nadaljnje določbe se nanašajo na primere, kjer je treba več manjših naprav nadomestiti z eno veliko napravo. V takem primeru se mora koncesionar za veliko vodno napravo obvezati, da da lastnikom ukinitvenih manjših naprav, ki se jim vzame voda, odgovarjajočo količino električne energije za vse manjši napravi, ki so za oddajo te energije potrebne, in sicer za čas trajanja koncesije lastnikov manjših naprav. Če ne pride do sporazuma, ima koncesionar za večjo napravo pravico razlastitve manjših naprav po zakonu o eksproprijaciji. Koncesionar je dolžan nadoknaditi škodo, ki bi jo njegova naprava komu povzročila.

Koncesionarji za gradnjo vodnih naprav od preko 25 bruto konjskih sil s turbinami imajo nadalje pravico razlastitve tujega imetja (zemljišča ali pravice služnosti), v kolikor je to neobhodno potrebno za gradbo naprav in za dohod k tem napravam.

Pristojnost za dajanje koncesij.

Vse prošnje za izdajo koncesij se predlagajo banški upravi. Koncesije za izkoriščanje vodnih sil z nad 30.000 konjskimi silami se bodo dajale s posebnim zakonom za vsak posamezni primer. Za izdajanje koncesij pri napravah od 15 k. sil do 30.000 konjskih sil in naprav pod 15 k. silami s silami na plovih in splavnih rekah in kanalih izdaja ban one banovine, v kateri se nahaja dotični tok reke. Banská uprava pa mora pri vseh napravah od preko 10 tisoč konjskih sil zahtevati predhodno soglasje ministrskega sveta na predlog gradbenega ministra in pri napravah od 200 do 10.000 konjskih sil soglasje gradbenega ministra.

Pri gradbenem ministru, pri banških upravah in upravnih oblastvih I. stopnje se imajo voditi knjige o koncesijah glede izkoriščanja vodnih sil. Te knjige morajo biti urejene v roku enega leta in ima v nje vsakdo pravico vpogleda.

Četrty oddelek zakona vsebuje podrobne predpise pri postopanju za dajanje odobrenj, predkoncesij in koncesij. Koncesionar je dolžan prijeti z gradbenimi deli pri napravah od 1000 do 30.000 konjskih sil v 2 letih, pri napravah od 100 do 1000 konjskih sil v enem in pol letu, pri napravah od 25 do 100 konjskih sil v 1 letu in do 25 konjskih sil v roku od pol leta od dneva ko je koncesionar dobil odobrenje za gradnjo. Gradnja mora biti dovršena za naprave gori omenjenega obsega v 4, 3, 2 in 1 letu.

Koncesije za naprave na javnih vodah se imajo dajati pri kapaciteti od 10.000 do 30.000 konjskih sil za 60 let; pri kapaciteti od 500 do 10.000 konjskih sil za 50 let, pri kapaciteti od 50 do 500 konjskih sil za 40 let in pri napravah s turbinami do 50 konjskih sil in pri vseh primitivnih napravah za 30 let, računajoč od dneva sprejema dovoljenja za gradnjo. Po preteku roka trajanja koncesije preidejo vse naprave na javnih vodah, ki imajo več kakor 25.000 konjskih sil z vsemi bistvenimi deli, proste vseh bremen in brez vsake odškodnine v last države.

Pri napravah z manj kakor 25 konjskimi silami, mora pristojno oblastvo eno leto pred potekom koncesije razpisati javno dražbo za izdajo koncesije za nadaljnjo eksploatacijo. Če se večji del energije take naprave porabi v lastnem industrijskem podjetju, se nadaljnja eksploatacija daje starim koncesionarjem.

Šesti oddelek zakona vsebuje določbe glede kazni pri kršitvah zakona, sedmi oddelek pa prehodne odredbe. Vse pravice dobljene na podlagi starih zakonov in vse obveze, ki izvirajo iz teh pravic, ostanejo v veljavi. Koncesionarji naprav, ki so bile zgrajene pred uveljavitvijo tega zakona, morajo v roku treh let predložiti oblastvom prošnjo za izdajo koncesije po novem zakonu, kolikor obstoja za to pogoj. Plovne in splavne reke z vsemi rokavi in obale so javno imetje. Isto velja za ostale reke in potoke ter druge tekoče in stoječe vode, če nikomur ne pripadajo po priznani pravici. Na javnih vodah ni mogoče privatno-pravnim potom doseči niti pravice lastništva, niti drugih privatnih pravic. Svojina lastnikov zemlje pa so vse podzemeljske vode (razen mineralnih, ki pripadajo državi), vode v ribnikih, cisternah in vodnjakih.

Davčne olajšave.

One osebe, ki so uveljavljenu tega zakona dobijo koncesijo za gradnjo novih naprav uživajo avtomatsko olajšave za plačevanje pridobitne, odnosno družbenega davka v pogledu dohodkov od takih naprav. Pri napravah od preko 30.000 konjskih sil se do leta 1941. zmanjša ugotovljena davčna osnova za 80 %, naslednjih 5 let za 60 % in nadaljnjih 5 let za 25 %. Pri napravah od 10.000 do 30.000 konjskih sil se zmanjša davčna osnova do leta 1936. za 75 %, naslednjih 10 let za 50 % in nadaljnjih 5 let za 25 %. Pri napravah od 1000 do 10.000 konj. sil znaša zmanjšanje osnove za isto razdobje 60, 40 in 25 %; pri napravah od 25 do 1000 konjskih sil pa do 1. 1936. 50 % in nadaljnjih 10 let 25 %. Če je jakost naprave manjša od 25 konjskih sil se do leta 1941. osnova zmanjša za 25 %.

Statistika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je pred kratkim izdal zanimive statistične tabele, ki se nanašajo na gibanje članstva, medz, bolezni itd. Med temi so za gospodarske kroge zanimive predvsem one tabele, v katerih se zrcali gospodarsko - konjunktorno valovanje. Ta statistično gradivo je brez dvoma velike važnosti kot nekaj konjunktornih barometrov. Diagram, ki kaže kretanje zavarovanih delavcev glede na sezonsko, konjunktorno, slučajno in stalno zaposlitev, je izpolnjen tudi za prvo polovico te. leta. Krivulja, ki nam kaže konjunktorno valovanje članstva, se do druge polovice 1. 1931. strmo vzpenja navzgor, potem lahko pada do konca 1. 1925., nakar se zopet dvigne, dokler se ob koncu prvega polletja prete. leta ne prelomi in se okrepe zopet navzdol, in to bolj rapidno, kakor v depresiji dobi 1924./25.

Prav tako zanimiva je tudi krivulja, ki nam kaže kretanje dnevnega zavarovanja medz. Ta kaže vsako leto podobno gibanje. Sredi leta je vsakoletni maksimum, ob počitku leta pa vsakoletni minimum. Navzgor letno sezonskim spremembam dnevnega zavarovanja medze pa vidimo, da se krivulja od leta 1925. sem vsako leto pomakne nekoliko višje. Edino za letos spomladaj leži običajni minimum nižje kakor lani.

Zanimiva je tudi tabela, ki nam kaže število članov po industrijskih skupinah, medz. razredih in po višini skupnega zavarovanja medze na dan 30. junija 1930. Iz te tabele posnemamo naslednje zanimive podatke:

Skupina	Štev. članov	Dnevna zav. medza Din
Kmetijstvo	881	22.600
Promet	1.645	48.100
Indust. kamna	6.148	183.400
Kovinska ind.	8.788	222.700
Kemična ind.	3.105	114.900
Tekstilna ind.	9.123	253.500
Papirna ind.	2.348	76.500
Indust. usnja	2.519	78.800
Lesna ind.	15.174	416.700
Hrana, pijače	5.536	139.200
Gostilničarstvo	3.201	95.000
Oblaš. ind.	10.666	183.600
Gradb. ind.	15.133	514.800
Gratika	1.074	40.300
Higijena	1.986	48.100
Pigovina	5.122	128.800
Trgovina	1.129	43.300
Gospodinjstvo	7.893	95.800
Razno	1.230	40.000
Skupaj	102.651	2.746.200

Kakor je iz gornje tabele razvidno, sta po številu zavarovanih delavcev najmočnejši lesna in gradbena industrija. Pri gradbeni industriji je lani ob koncu junija (sredi gradbene sezone) dnevna zavarovana medza presegala celo pol milijona Din. Za lesno in gradbeno industrijo pa imata najštevilnejše delavstvo tekstilna in kovinska industrija. Skupna dnevna zavarovana medza vseh skupin znaša 2.746.000 Din. Ker pa je dejanski zaslužek delavcev za skoro 30 % višji nego znaša zavarovana medza, zato lahko cenimo ves dohodek članov OUZD na leto na okrog 1 milijardo Din (pri tem seveda niso upoštevani rudarji, ki so zavarovani pri bratovskih skladnicah, železničarji, poljski delavci in javni nameščenci).

Iz statistike je tudi razvidna povprečna dnevna zavarovana medza, ki odpade na člana v posameznih skupinah. Največja je ta povprečna dnevna zavarovana medza v

grafični skupini, kjer znaša za moške člane 40.43 Din na dan, nadalje v kemični industriji (za moške 30.29 Din) in v papirni industriji (37.87 Din). Najnižja pa je v oblačilni industriji, kjer znaša za moške člane komaj 18.51 Din, za ženske pa 15.32 Din.

V primeri s stanjem na dan 30. junija 1929 opazimo znaten prirastek članov v skupini gradbene industrije (za 1929 članov ali 12.4 %), nadalje v tekstilni skupini (za 820 članov ali 9.9 %) in v skupini kemične industrije (za 668 ali 27.5 %). Najobčutnejše nazadovanje pa je zabeležiti v skupini lesne industrije (za 1127 članov ali 7 %), v trgovini (za 577 članov ali 10.1 %) in v kmetijstvu (za 108 članov ali 11.5 %). Končno naj še omenimo, da ima OUZD največ članov v starosti 23-27 let, namreč 19.955 in v starosti 19-22 let, namreč 19.262 članov. V starostni skupini 28-32 let pade članstvo že na 13.753, v skupini 33-37 let pa na 8.282. Članov v starosti od 19-32 let je vsega 52.970, torej več kakor polovico vsega članstva.

Prodaja zemljišča bivše zakladne bolnice v Zagrebu se bo vršila na dražbi dne 17. avgusta ob 11. dopoldne na zagrebškem magistratu. Napredaj je 11 parcel. Parceli št. 1 in 2, ki imata fronto na Jelačičev trg, bosta na dražbi izklicani po ceni 24.000 in 25.000 Din. Parcela št. 1 bo izklicana na podlagi te cene za 6.024.000 Din, parcela št. 2 pa za 3.775.000 Din. Po sklepu občinske uprave se mora na parceli št. 1 zgraditi poslopje v višini 28 m (kakor Milinov), na parceli št. 2 pa nebotičnik v višini 42 m.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave lesa ter glede dobave 1 nosilca, do 16. t. m. glede dobave 100 kg papirnatih vreč, 100 kg ovijalnega papirja in 2000 kg bučnega olja, do 20. t. m. pa glede dobave 10.000 komadov krajinkov. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 50 m³ bukovnega lesa, 1 kadi in 1 peči za kopalnice in 20 plošč železne pločevine. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 6. avgusta ponudbe glede dobave trolnih avtomatičnih sklopk. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 6. avgusta ponudbe glede dobave orodja in kemikalij za analizo jamskih plinov. Dne 5. avgusta se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici oферtna licitacija glede dobave 320.000 kg portlandskega cementa.

Odpornost drevoja proti živalskim škodljivcem

Vsakomur je znano, da niso vse sorte kake rastlinske vrste enako nagnjene k raznim rastlinskim boleznim. Vzemimo vinsko trto! Dočim žlahtne sorte rada napadajo ta peronospora in oidij - neke bolj, neke manj - niso razne hibride n. pr. samarica skoraj nič občutljive proti tem boleznim. Isto je s krastavostjo pri sadnem drevu. Imamo celo take zajedavke, ki se lotevajo le nekih vrst, dočim se druge pred njimi povsem varne. Sem spadajo bakterije na koreninah metuljnic (detelje, fižola, graha, soje itd.). Vsaka te vrst ima svoje bakterije, ki živijo z njimi in jim dobavljajo dušik iz zraka. Celo na lucerni se ne naselijo bakterije črne detelje ali pa inkurnatke, čeprav so vse detelje. Ta izbirčnost rastlinskih škodljivcev odnosno zajedalcev je že precej raziskana in nam nudi priliko, da izrabimo to izbirčnost bolezenskih povzročiteljev in gojimo take sorte, ki so zelo odporne proti tem boleznim. Tak način obrambe proti boleznim je najuspešnejši in tudi najcenejši.

Ker so si v svojih temeljnih lastnostih rastline kaj podobne z živalmi, je prav naravno, da skušamo dognati, če tudi razni živalski škodljivci bolj napadajo neke določene rastlinske sorte. Iz vsakdanjega življenja vemo, da n. pr. nekateri ljudje ne marajo stenice, drugih ne uši, tretjih se celo bojuje izogibajo. Sam sem na primer ležal vse leto v povsem zasteničenem akademskem domu v Zagrebu. Dočim so bili sostanovalci vsi več ali manj žrtve krvoločne mrčesa, ni bilo v moji postelji niti sluha o kakšni stenici. Tudi so se našli med vojniki takšni srečnejši, ki se jih uši niti lotile niso.

Letos sem gledal početje cvetočera v sadovnjaku. Pravilo iz sadjarske prakse pravi, da se loti cvetočera predvsem srednje zgodaj cvetočih drevesnih sort. Opazil sem pa tole: 14. maja sta se razcveteli sorti bobovcev in baumanovka, dočim je ušlel pri bobovcu cvetočer okrog 20 odst. cvetja, so bile pri prav tedaj obilno cvetoči baumanovki le prav redki cveti napadeni po cvetočeru. 15. maja sta se razcveteli sorti mašanika in landsberška reneta. Mašanika ni bila skoraj nič napadena, dočim je bila landsbergerica hudo prizadeta. In to drevje je v istem sadovnjaku in enake starosti. Tudi se spominjam, da je bil bobovec vedno zelo napaden po zavijaču, ki povzroča črvičevost, dočim je n. pr. prav težko najti črvičevost mašanika.

Treba bi bilo v večjem obsegu opazovati drevje v isti legi glede napadenosti po živalskih škodljivcih. Če bi ta opazovanja potrdila domnevo, da so neke sorte stalno močno napadene po živalskih škodljivcih, bi jih morali sadjarji pač opustiti, da tako na najcenejši in najsigurnejši način odstranijo zatočišča in legla najopasnejših živalskih škodljivcev. Prav posebno bi kazalo usmeriti tako naravno obrambo proti zavijaču, ki toliko škodi kvaliteti našega sadja.

Vsem modernem zdravstvu ljudi, živine in rastlin gre danes borba proti boleznim za tem, da se boleznim preprečujejo in potem zdravljenje sploh odnese ali se pa vsaj boleznim znatno omeje. Tudi sadjarji se morajo držati te nove smeri. Opazovati morajo napadenost raznih sort in neusmiljeno trebiti mani odporne sorte in korist od pomejših. Tako bo šele nastal iz pestre množice našega sadnega izbora za razne leger primeren zelo skreden izbor, ki bo dal pri malem trudu mnogo zdravega pridelka. V tem delu je zaponaden ves napredek in ie to edina pot do kakovostnega pridelka. Malo sort. toda najodpornostih proti vsemenskim škodam in škodljivcem!

Janko Kac.

menta. Dne 4. avgusta se bo vršila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani oферtna licitacija glede dobave 6810 kg raznih suhih barv, 310 kg emajl-barve, 4000 kg firneža, 200 kg sikativna, 400 kg terpentinovnega olja, 100 kg kopallaka, 4000 kg karbolina, 3000 kg katarana, 300 kg denaturiranega spirita, 1400 kg steklarskega in mizarskega kleja, 1100 kg krede in 500 kg mavca. (Predmetni oglasi so na vpogled z Zbornici za TOI).

Položaj na naših borzah

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet prav velik: znašal je 234 milijona Din nasproti 10.0. 22.1. 18.6 in 24.5 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Tečaj deviz tekom tedna niso pokazali večjih sprememb. Med efekti pa je prišlo do prometa v Kreditnem zavodu na 195, v Vojni škodi na 386 in v Trboveljski na 257.50.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda po zadnji okrepitvi zopet nekoliko popustila. V početku tedna se je trgovala na 398, ob koncu tedna na 389 do 390, tečaj dolarskih napljev na 20 ostali na stari višini, tudi med ostalimi efekti ni prišlo v tečajih do bistvenih izprememb.

Deviza.

Curih. Zagreb 9.105, Pariz 20.22, London 25.0625, Newyork 515, Bruselj 71.975, Milan 26.97, Madrid 49, Amsterdam 207.4, Berlin 122.12, Dunaj 72.42, Sofija 3.73, Praga 15.265, Varšava 57.7, Budimpešta 90.025, Bukarešta 3.0675.

Žitni trg

Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence slaba. Promet: 38 vagonov pšenice, 7 vagonov koruze, 16 vagonov moke, 6 vagonov otrobov in 1 vagon ovs. Pšenica: sremska nova 78/79 kg 167.50 - 172.50, 79/80 kg 172.50 - 175; slavonska nova, 78/79 kg 170 - 172.50. Oves: baški 165 do 170. Ječmen: baški, srem, in slav. novi, 64 kg 97.50 - 100. Koruza: baška 94 - 96; ladja Dunav, Sava, Tisa 96 - 98; baška okolica Sombor 95 - 97.50; sremska, okolica Sid 95 - 97.5; sremska, okolica Indija 94 do 96. Moka: baška 200 in 200 265 - 275; 200 245 - 255; 200 230 - 250; 200 220 do 280; 200 175 - 180; 200 120 - 125. Otrobi: baški 115 - 120.

Budimpeštanska terminalska borza (11. t. m.) Tendence prijazna, promet omejen. Pšenica: ne notira. Koruza: za julij 13.61 do 13.65, za avgust 13.67 - 13.69, za maj 12.33 - 12.35.

Planinsko slavlje na Peci

Mežica, v juliju.

V proslavo 5 letnice je mežska podružnica SPD priredila 5. t. m. na Peci planinski dan, ki ga je združila z godovanjem sv. Cirila in Metoda. Izletniki od blizu in daleč so posetili prireditve v obilnem številu. Uvod k prireditvi je napravila mala četa požrtvovalnih članov podružnice že v petek s prvimi pripravami za kresove. V soboto so zrasle na vrhovih Peci močnejše grmade. Mrak je tiho legel na Podjuno in objemal planinski svet okrog nas. Prvi kres je zagorel globoko pod nami onstran Mežske doline; tam blizu Prevalj je začel drugi, dalje v ozadju tretji, četrti in tako naprej.

V tem številnem zboru kresnih ognjev so močnejše vzplamtele tudi grmade na Peci. Ob njih so v državnih barvah zžareli umetni ognji, pod nebo so se dvigale rakete, ki so se iz višin utrinalje v belih, modrih in rdečih zvezdah. S sijem kresov in ognjev so se zivali ubrani akordi rudniške godbe in se izgubljali v planinsko noč. Prelep nam je bil večer ob kresovih na Peci! Nočni hlad nas je zbral v koči in okrog nje. Ravnila pred kočo je ozivel: la: šotori, ognji, kotli s čajem, pesem...

Jutranji svet nas je zdramil. Vse je hitelo na vrh, da vidi vzhajanje sonca. Za nami pa so že pričele prihajati iz doline nove skupine nedeljskih izletnikov. Proti 9. uri so se v jutranji zrak razlili zvoki godbe, ki je vabila po grebenih in vrhovih razprošene planince h koči k službi božji. Po masi, ki jo je bral g. dr. Jehart iz Maribora, je predsednik podružnice g. Ule pozdravil zbrane planince in na kratko orisal petletno delovanje podružnice in se obenem zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali podružnici pri njenem delu.

Razvila se je nato med pestro množico udeležencev neprijetna zabava. Tu je zbirala okrog sebe hvalne poslušalec neusmiljena rudniška godba, tam zopet je zbuhal pozornost mešani zbor iz Koprivne, najbolj pri srcu pa so nam bili bratje iz Koroske s krepkim moškim zborom. Vobče so nam vrli Koroski pripravili radostno iznenadenje, da so se našega kresovanja udeležili v tako velikem številu.

Nepozaben ostane vsem udeležencem prizor ob odhodu Koroscev. Godba jim je v slovo zaigrala »Domovini«. Mehko in koprnečo je kipele melodija iz roga. »Bodi zdrava, domovina, mili moj slovenski kraj.« Razbolele so se rane. Bratom so solze zalile oči. Tudi naše oči niso ostale suhe.

Naj bo tudi na tem mestu izrečena zahvala vsem, ki so pripomogli do tako lepega moralnega uspeha naše planinske prireditve.

Planinski dom Kofce

1500 m. — Gorsko letovišče. Penzion Din 50 do 60. 8574

Za pisarne, lokale in javne prostore

so najboljše in najprikladnejše emajlirane peči sistem LUTZ. Strokovno dobavlja in popravlja stare peči 9259

GOLOB ALOJZIJ

izdelovanje emajl. peči in sploš. kleparstvo LJUBLJANA, Puharjeva ulica št. 3. Cene konkurenčne! Cene konkurenčne!

Sokolski in prosvetni domovi

kupujte domače izdelke, emajlirane peči sistema LUTZ. Dobavlja jih samo 9260/a

GOLOB ALOJZIJ

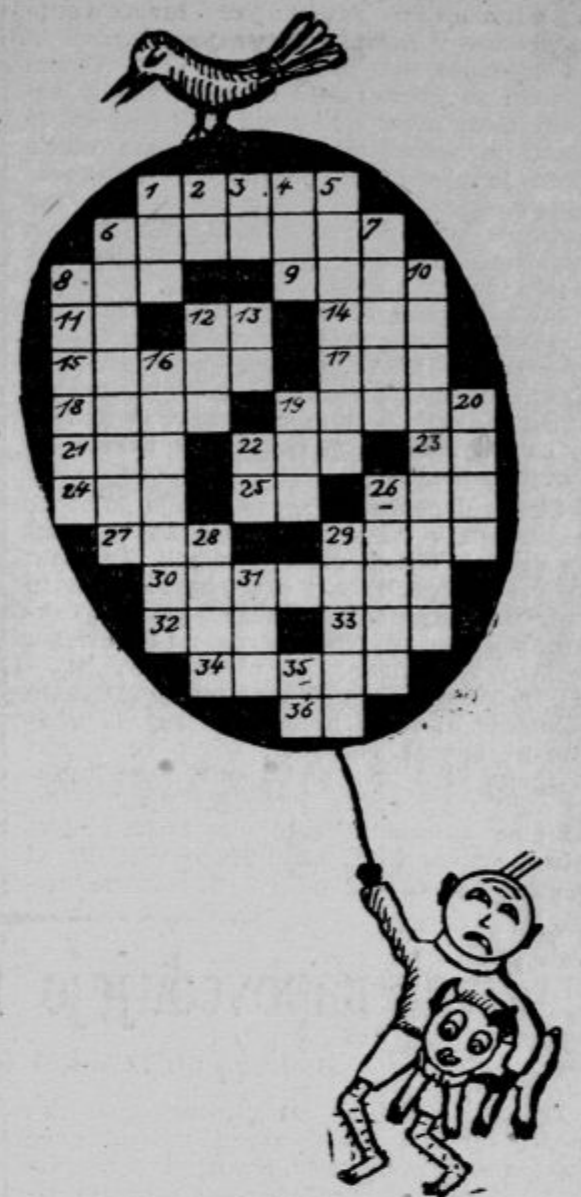
izdelovanje emajl. peči in sploš. kleparstvo LJUBLJANA, Puharjeva ulica št. 3. Cene konkurenčne! Cene konkurenčne!

Janko Kac.

Križaljka „Oj zdaj gremo...“

Pomen besed.

Vodoravno: 1. Velik balonček. 6. Pridevnik, ki označuje tega letalca. 8. Sedi na balonu 9. Otroški oče. 11. Skrajni v morje segajoči del celine. 12. Osební zaimek. 14. Organ vida. 15. Človek, ki hudo trpi. 17. Del celote. 18. Malik. 19. Član te posadke. 21. Reka v Afriki. 22. V-m leti trojica? 23. Pogojnik. 24. Vzklik. 25. Ka-

velj. 26. Del leta. 27. Cesar v stari rimski državi. 29. Žensko krstno ime. 30. Ožji sonodnik. 32. in 33. Besedi, ki ju skriva vprašaj na balonu. 34. Posel. 36. Osební zaimek.

Navpično: 1. Kakšen je ta letalec glede nog? 2. Ploskovna mera. 3. Veznik. 4. Pesniška oblika. 5. Prhut. 6. Uradna listina. 7. Časovni prislov. 8. Krtova tvorba. 10. Nihanje, ki ga doživlja ta letalec. 12. Pridevnik, ki označuje izraz tega psička. 13. Veznik. 16. V morje segajoči del celine. 19. Gibanje. 20. Francoska kolonija v Aziji. 22. Kratica. 26. Zelo daleč od nas. 28. Mulha. 29. Mladenka. 31. Pridevek vsakega živega in neživega bitja. 35. Dolžinska mera.

Rešitev križaljke „Riba“

Vodoravno: 1. ščuka, 6. ednica, 11. Erazem, 13. omelo, 15. okarina, 16. čelik.

Navpično: 2. ček, 3. ura, 4. kar, 5. azi, 6. Ema, 7. noč, 8. ime, 9. cel, 10. ali 12. en, 14. ok.

Prvovrstno zidno in strešno

OPEKO

dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10letno garancijo opekarnarstva. »Illovac«, Karlovac. — Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

Iz življenja in sveta

Možgani in lastnosti

Plast asociacij, ki loči normalne ljudi od zločincev
Genialnost ni podedljiva — Evgenika in zakon

Ni še dolgo, ko smo obširne poročali o znamenitem zavodu za raziskovanje možganov v Berlinu, ki ga je ustanovil in ga še danes vodi prof. Oskar Vogt. V tem zavodu se je posrečilo razdeliti skorjo velikih možganov v kakšnih 200 polj in 10 plasti in vsako teh polj, oziroma vsaka plast je nosilec po natančnem raziskovanju strogo določenih lastnosti. Umetno draženje polj povzroča različne efekte in raziskovalec lahko igra na možgane pacienta danes kakor na klavir.

Med drugimi oddelki je na zavodu tudi oddelček, v katerem raziskujejo individualne razlike med možgani posameznikov, zlasti pa anatomske posebnosti v možganih genialnih ljudi in zločincev. O tem se je izrazil prof. Vogt nedavno v nekem intervjuju sledeče:

Možgani nekih zločincev kažejo določene posebnosti v tretji plasti možganske skorje, ki je v bistvu plast asociacij. Ta plast je pri zločincih čestokrat razobličena in drugačna nego pri normalnih ljudeh. Takšen zločinec ni posebno pavista človeka, temveč slaboumnež, ki ni sposoben stvoriti proti svojim kriminalnim predstavam primerne protivne predstave, ker mu možganski aparat slabo ali sploh ne deluje. Njegove predstave ne najdejo ovire in zato tudi ne njegova dejanja. Takšne slaboumne posameznike bi bilo treba pravčasno spoznati in jim onemogočiti, da bi postali človeštvu škodljivi. Seveda ne mo-

remo trditi o vsakem slaboumniku kar tako, da bo tudi v resnici izvršil kakšne zločine. Med maso ljudi je neko število slaboumnikov in od teh jih postane spet del zločinskih.

Na vprašanje, da-li je genialnost podedljiva, je prof. Vogt odločno odgovoril, da ni. Ne more biti podedljiva, ker je največja možna harmonija sposobnosti, a ta harmonija se mora razdreti naravno ob zvezi z dedno maso drugega spočetnika.

Na vprašanje, kako daleč sega lahko moderna evgenika, stremenje po izboljšanju človeške vrste, je odgovoril učenjak naslednje:

»Današnje socialno stremenje je zdravo. S tem, da se udeležuje tudi žena v poklicu, je dana večja možnost, da se najdejo duševno sorodni kandidati za zakon. Ampak zakoni se tudi tu ne sklepajo po evgenetskih načelih, temveč po naravnih nagonih. Manjvredni ne vprašujejo ničesar, ampak ravno po svojem nagonu. Zavestno, smiselno usmerjena evgenika je nemogoča. Edino to bi lahko dosegli, da bi se težki zločinci in močno slaboumni sterilizirali. Pri visoko diferenciranih ljudeh je nasprotje med biološko miselnostjo in nagonom morda še močnejše nego pri srednje nadarjenih naturah. Tako si duševno neuravnotežene umetniške nature čestokrat ne iščejo biološko vrednejše, zdravljive žene, temveč si izberejo mnogokdaj psihopatično ustvarjeno dopolnilo.«

Rembrandt van Ryjn

15. t. m. poteče 325 let odkar se je rodil mlinarju v Leydenu največji slikar vseh časov, holandski umetnik Rembrandt van Ryjn. Njegovo delo pomeni višek slikarstva.

Korupcija v ameriških letnišnicah
»Daily News« poročajo, da so odkrili v Atlantiku veliko korupcijsko afero. Imoviti kaznjenci, ki so tamkaj zaprti, so podkupljali paznike z denarjem, da so jih čez poletje premeščali v zdravljive kraje. Jetniki so plačevali paznikom za to uslugo 800 do 1000 dolarjev.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izbiri in najcenejše pri **Drago Schwab, Ljubljana**

Krčmarica »Pri treh goslih«

Te dni se je vršila v Pragi sodna obravnava proti 60letni gostilničarki »Pri treh goslih« vdovi Moravec, ki je navzlic temu, da je s svojo zunanostjo odbijala moške, imela vse polno ljubimcev ter mnogim celo objubila zakon. Od teh je večje izvajala denar. Slednjič so se tekmeči med seboj sprli in sleparsko »nevesto« ovadili policiji. Javilo se je sedem 60 do 70 letnih starcev, katerim je premetena krčmarica izvajala okoli pol milijona Kč. Moravčeva pa je imela veliko več ljubimcev kakor se jih je javilo na policiji. Čudno je to, da so bili mnogi med njimi, mladi intelektualci. Sodišče jo je obsodilo zaradi goljufije in prevare na dve leti ječe.

Američan Robbins

je hotel preleteti 8000 km dolgo progno iz Amerike do Japonske v nepretrganem poletu in dobiti poldrug milijon Din nagrade, ki jo je za ta podvig razpisal neki japonski dnevnik. V Solomono na Aljaški pa mu je zmanjkalo goriva in je moral pristati na zemlji. Iz tega vzroka in pa zaradi slabega vremena, ki je hrumelo nad Beringovim morjem, je polet opustil.

Edina slovenska tedenska revija
»Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Najboljši strelec v angleški armadi

Mož, ki ga nosijo vojaški tovariši na nosilih, je najboljši strelec v angleški armadi in je bil odlikovan s svetinjo angleškega kralja.

Izumitelj najstrašnejšega vojnega orožja

Iz spominov holandskega inženjerja Fokkerja, ki so ga med vojno imeli v mreži Nemci in jim je moral izdelovati letala

Holandski inženjer Anton Fokker je med vojno poklonil Nemcem najstrašnejše orožje, svoje urne nevarne enokrovnike, ki so prizadevali antanti v prvih vojnih letih neštivilne izgube. Zdaj objavlja v New Yorku svoje spomine, ki vsebujejo predvsem dejstva, ki bo nedvomno presenetlo, a tudi ogorčilo vse nekdanje vojne udeležence na zapadni fronti.

V maju 1914 je ponudil Fokker svoj patent britski vladi, a londonsko vojno ministrstvo je odbilo kupčijo glede na »priljubljenost za zračno vojno«. Kako drago je pozneje plačalo to štedljivost! Čim se je pričela vojna in so zasuli Nemci fronto z bombami iz letal, so Angleži spoznali napako. Njih agenti so ponudili Fokkerju 2 milijona funtov sterlingov, da bi pričel graditi enokrovnike za antanto. A Fokker je že bil v nemški službi in šele po vojni je doznal za sijajne ponudbe. Nemški vojnini so pravočasno prestregli angleška tajna pisma, ki so potovala preko nevtralnih dežel. Vendar se je nemška vlada tako zbala, da ne bi Fokker odšel, da je od njega zahtevala, naj postane nemški državlján. Holandec tega ni maral. Izjavil je, da se bo po vojni povrnil v domovino. Tedaj so se Nemci poslužili sile. Proglasili so, da je Fokker kot odgovorni vojni dobavitelj eo ipso postal Nemec. Fokker je protestiral, a vsi ugovori holandskega poslanstva so ostali brez učinka: moral je ostati na Nemškem!

Fokker je neprestano delal v svojem laboratoriju blizu fronte. L. 1915 so mu prinesli novo francosko strojno, ki so jo vzeli nekemu ujetemu letalcu: sprožila je 600 strelcev na minuto. Fokker jo je poskušal in posrečilo se mu je usmeriti strele tako, da so letele kroglesko skozi propeler, ne da bi ga zadele. S tem je letalcem naklonil novo strašno orožje. Zdaj so lahko streljali na sovražnike, ne da bi zmanjšali

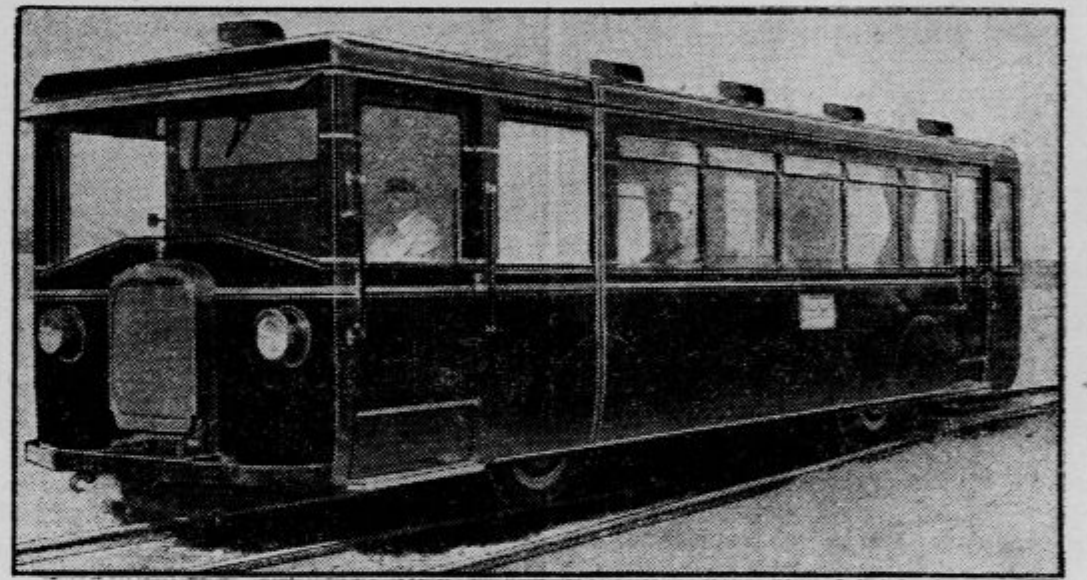
brzine strojev, kakor je to bilo prej potrebno pri spuščanju bomb.

Čim je montiral Fokker novo strojno na letalo, so ga Nemci kot prvega z njo poslali na francosko fronto, da bi jo preizkusil. »Čim sem dosegel višino 2000 m.« pripoveduje Fokker, »sem uzrl pod seboj francoski dvokrovniki. Zapodil sem se proti njemu, a kmalu sem se prepiral, da je nesrečni Francoz oborožen samo s karabinko. Lahko bi ga uničil kakor strga jastreb goloba, a nisem hotel postati morilec in sem se rajši vrnil v tovarno. Pozneje se nisem udeležil vojne, temveč sem prepuštil Francozom in Nemcem medsebojno klanje.«

Nemška zračna mornarica pa je takoj izkoristila njegov izum, in v prvi polovici vojne so nadkrilili Nemci antanto na vseh frontah. To stanje se je spremenilo šele pozneje, ko se je razvila britska industrija, in so posegla vmes neštivilna ameriška letala.

Konec vojne l. 1918 je bilo Fokkerju komaj 28 let, bil pa je že večkratni milijonar. Nemci so mu drago plačali njegove izume, ki so zahtevali stotisoče življenj sovražnih vojakov. L. 1918 je tako izboljšal svojo letalsko strojno, da je oddala 7200 strelcev na minuto. Na to pa je prišel versajski mir in so se morali Nemci zvesti, da bodo uničili vsa Fokkerjeva letala. Izumitelj pa je podkupil v splošni zmedi po prevratu nemške železniške organe in srečno vtihtopal na Holandsko šest tovornih vlakov z motorji in nadomestnimi deli svojih izumov. Zdaj je na novo zgradil tovarno. Kmalu je prejel sijajne ponudbe od Zedinjenih držav, se končno veljavno naselil v Ameriki in izdatno ojačil njeno zračno moč. Še vedno pa ustvarja čedalje strašnejša in urnejša vojna letala.

Avtobusi na železniških tračnicah

Na progah nemških državnih železnic delajo že delj časa poskuse z avtobusi na železniških tračnicah. Doslej so se eksperimenti dobro obnesli.

Jubilej važnega poljedelskega stroja

Stoletnica kosilnice, ki jo je zgradil Američan C. H. McCormick

Angleži in Američani so uvedli strojno delo v poljedelsko stroko, farmerjev sin Cyrus Hall Mc. Cormick, ki se je rodil l. 1809. v Walnut-Groveu v Virginiji, pa je zgradil prvi praktično uporabljivi stroj za žetev in košnjo. Umril je l. 1884.

Že kot vajenec v kovačnici očetove farme se je bavil z izboljšavami poljedelskega orožja, s 15 leti je že začel svojo izumiteljsko kariero. Tako je izumil razno orodje za zemljemerce in plug za hribovita tla. Njegov oče, ki je z uspehom zgradil razne nove poljedelske stroje, med drugimi mlatilnico, je skušal že l. 1816. sestaviti kosilni stroj, ki se pa ni obnesel. Navzlic očetovim odsvetom se je mladi Mc. Cormick pozneje lotil rešitve tega problema in ga je v juliju 1831 tudi dejansko rešil. Njegov stroj je bil zgrajen po načelih, na katerih slonijo tudi moderni stroji in še isti mesec je izdelal novo kosilnico, ki je bila že znatno popravljena, čeprav je bila za naše pojme seveda dovolj primitivna.

Vlekel jo je konj, na katerem je jezdil krmilec, delavec, ki je stopal poleg stroja, pa je moral paziti, da je žito prišlo pod rezilo. Vendar je Mc. Cormick svoj izum l. 1834. dal patentirati, začel ga je fabricirati v Chicagu, l. 1847. je prodal 700 kosov, 1849 že dvakrat toliko. 1851 je bila prva njegova kosilnica razstavljena v Londonu, štiri leta pozneje je začela delovati prva v Avstriji. 1856 so jo uvedli na Pruskem in Poljskem, 1858 so jo imeli že Ru-

si. Ves ta čas je Mc. Cormick svoj stroj izpopolnjeval, njegova podjetja so neprestano rastle in ob koncu stoletja so zmogla že letno proizvesti 142.000 kosov. Seveda so bili ti stroji opremljeni že z vsemi finesami in pridobitvami moderne tehnike in poleg žetve so opravljali še vezanje snopov in mlačbo. Postajali so uporabni za vsa važnejša dela poljedelske stroke in danes jih vleče namesto konjica neutrudni ameriški traktor ali pa jih žene in giblje bencinski motor. Prvo kosilnico v obliki avtomobila je zgradila že pred nekaj leti švicarska tvrdka Aebi.

Kako veliko pridobitev pomeni kosilnica v poljedelskem gospodarstvu, spoznamo lahko iz naslednje statistike, ki nam je pri rokah: V Švici imajo okroglo 100.000 strojev za košnjo na travnikih, vsak teh strojev pokosi letno kakšnih 10 ha in vsi skupaj izvršijo delo 2 milijonov delovnih dni. In Švica je samo majhna dežela!

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radičeva (Duga) ul. 32.

Poslujemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Vsak dan ena

Parleirane zausnice.

— Micika, pojdi sem. Poduhaj me, kako dobro dišim. Mati mi je dala zausnico.

Atlantida vstaja iz morja?

Ob braziljski obali sta se pred kratkim dvignila iz morske globine nenadoma dva nova otoka. Stvar je vzbudila v znanstvenih krogih veliko pozornost in sicer zato, ker je stal po sodbi nekaterih tu nekje pred davnimi časi bašni otok Atlantida, tisti otok, ki so na njem po Platonovem opisu prebivali bogovom podobni ljudje in ki ga je uničila strašna naravna katastrofa. Če sta nova otoka res del te potopljene celine in če je bajka o Atlantidi več nego bajka, bo naša vsaj nekaj dokazov za to ekspedicijska ki jo pripravljajo sedaj v te kraje ameriški učenjaki. V ostalem meni znani ameriški seizmolog prof. Sochon, da sta se otoka dvignila v zvezi s številnimi potresi, ki so zadnje čase razsajali tu okrog. Donneva tudi, da bodo tema dvema otokoma sledili v teku bližnjih let številni drugi, morda nič manjši nego je britsko ali japonsko otočje.

Beračenje v Budimpešti zabranjeno
Policijsko ravnanje v Budimpešti je izdalo naredbo, ki prepoveduje beračenje v madžarski prestolnici.

**Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani — razpisuje oddajo**

kleparskih del

za novogradnjo stanovanjske hiše v Celju. Vsi potrebni pripomočki, kot proračun in načrti se dobe za Din 30.— od 14. t. m. dalje med uradnimi urami pri podpisnem uradu v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8. — Zapečateni in v smislu razpisa opremljene oferte je vložiti do 21. julija 1931 do pol 12. ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

20 dobrih mizarskih pomočnikov

sprejem za stavbno in pohištveno kakor tudi k strojem. — Pisane ponudbe z navedbo zmožnosti na: Franc Izgoršek, tovarna pohištva in stavbnih del, šmartno pri Litiji. 9246

Vinarska zadruga v Ljutomeru

kupi novo ali dobroohranjeno vinsko posodo

in sicer za transport sode po ca 3 hl in za klet od 15 do 25 hl. Interesenti se naj obrnejo na gorenji naslov. 9194

Absolvent trgovske šole

(akademije) zmožen srbohrvaščine (cirilice), stenografije in slovenščine se sprejme za korespondenta s takojšnjim nastopom. Samo pisane ponudbe je nasloviti na Kokra d. d. Kranj. 9190

ZAHVALA.

V peti številki ženskega lista »Žena in dom« je tvrdka The Rex Co v Ljubljani, Gradišče št. 10, razpisala ob priliki svoje petindvajsetletnice lepo darilo, pisalni stroj »Erika«. Po zbiranju je bil ta pisalni stroj določen za številko 414. To je bila moja številka. Tvrdka The Rex & Co mi je takoj izročila darilo, pisalni stroj »Erika«.

Za odlični dar se tvrdki The Rex & Co na tem mestu lepo zahvaljujem. 9203

FRANJA FORTE, Trbovlje II., Loke 176.

Original švedski „NOACK“

autoakumulatorji

so najboljši in najvztrajnejši, radi reklame samo kratek čas

akumulator 6 voltov 85 A.č. Din 900 6 » 100 A.č. Din 1100

s polnjenjem franco tovarniško skladišče

LJUBOMIR JONČIČ, BEOGRAD
KRALJA ALEKSANDRA 72. 8704

Novi hotel Penzion Pilar

OMIŠALJ, otok Krk

40 lepo urejenih sob, električna razsvetljava, tik ob morju leže. Prvovrstna kuhinja; celotni penzion 65—70 Din. — Se toplo priporoča vsem obiskovalcem naše rivijere 9244

TONI RIŠAVY.

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. Suttner

Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije, Velika zaloga ur znamk, Glas-hütte, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axi, itd. Lastna protokollirana tovarna ur v švic. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastoj in poštne prosto.

ROXROY Advt. No. 42

Ako se ne bojite čuti resnico,

potem dovolite, da vam jo jaz povem!

Gotova dejstva iz vaše preteklosti in bodočnosti, finančne možnosti in druge zaupne zadeve vam razodene astrologija, najstarejša zgodovinska veda. Vaše izgled v življenju, o sreči v zakon, vaše prijatelje in sovražnike, uspehe v vaših podjetjih in spekulacijah, dedščine in druga važna vprašanja vam razreši velika veda astrologije. Dovolite, da vam svobodno v naprej napovem presenetljive dogodke, ki bodo predrugačili potek vašega življenja in vam prinesli uspehe, srečo in napredovanje, mesto obupa in ne usode, ki vam sedaj grozi. Vaša astrološka razlaga bo pisana obširno v pripravi besedi in ne bo obsegala več kot dve cele strani. Povejte brezpogojno svoj rojstni datum z imenom in naslovom v različni pisavi in priložite pismo 10 Din v znakah (ne kovanim denarju) za poštino in pisemske izdatke. Naslovite svoje pismo na profesorja Roxroy, Dept. 3506 Emmastraat 42 Den Haag Holandska. Pisemski porto Din 3.— 8712

NB. Prof. Roxroy slovenščine ne razume, zato je obžaluje, da more odgovarjati samo v nemščini, ali na željo v francoščini ali angleščini.

Zgodnje sadje in grozdje

česplje (slive) in jabolka in vse druge vrste zgodnjega sadja in povrtnin razpošilja najbolje EUGEN LEDERER banka in kom. pisarna eksport sadja in povrtnin, NOVI SAD, Wilsonov trg 7. Tel. 22—14. — Sklad. dišče: Temerinska ul. 38. Tel. 30—15.

Zahtevajte brezplačni

A. Kiffmann Maribor, št. 136

krepi in zdravi
ŽELODEC
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

Okvirji za
slike in slike
M. Rauch, Celje
Prešernova ulica 4

ZLATO v listih

garantirano 23 karatno, za črkoslikarje, podobarje, kamnoseke, knjigoveze nudim v vsaki množini po najnižjih dnevnih cenah.

A. JANEŽIČ
LJUBLJANA
Florjanska ulica 14.

Foto-amaterji

Negativ - material na katerega se morete brezpogojno zanesati je

plošče in filmi

American Kola

NAJBOLJ ZDRAVA PIJAČA

Direkcija rudnika Velenje

razpisuje za dan 15. julija 1931 ob 11. uri nabavo

ca 50 kub. m plohov

Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje

LUTZ-ove PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi

Ing. Guzelj
Ljubljana 7

Boljška ul. 4

Lastna tovarna »EMAJL« za galvanično ponikanje in izdelavo emajliranih predmetov kakor: žarne številke, obličnice in uradne napise, črke za označbo trdk, tablice za imena, sobne in ključne številke, vakovrstne emajlirane reklame v najnižji izdelavi, pasje znamke itd. Sprejmejo se zastopniki!

Telefon 3252.
Lutzove peč.

243

Plačate edino kilometražo

občutek varnosti je zastonj

Nepobitno je, da se mora Firestone zahvaliti veliki priljubljenosti med avtomobilisti le svoji izborni kakovosti, ki obstoja iz posebnega Gum-Dipping procesa, ki omogočuje največjo kilometražo. — Posebni gumijevi vložki med platnom zmanjšujejo notranje drgnjenje. — Posebno močna dvojna jeklena žica obvaruje pred defekti na sedežu platna. Dva posebna Gum-Dipping Cord vložka ublažujeta in razdeljujeta na celo ploskev sunke ceste. — Firestone Gum-Dipping plašči držijo vse svetovne rekorde v hitrosti, varnosti, vzdržljivosti in kilometraži. — Za to kvaliteto ne plačate nikake nadcene, ker je cena pnevmatike Firestone ista, kot drugih znamk.

NAJVEČ KILOMETROV BOSTE PREVOZILI S PNEVMATIKO ZNAMKE:

Firestone

Generalni zastopniki:

IVO NOVAKOVIČ, ZAGREB, Žerjavičeva ulica 12
Zaloga v Ljubljani: I. LOVŠE, Tavčarjeva ulica 1
Zaloga v Mariboru: „DESA“ dr. z o. z.
Zaloga v Celju: R. PERDAN

Čudovito prijetno britje

Dobro se namiliti — je več kot napol se obriti!

Colgate-milo za britje v paličasti obliki daje takoj izdatno, gosto peno, ki omehča brado do korenin. Britje drsi preko kože, nič ne trga ter odstrani koccine na čudežen način.

200 britij v vsakem Colgate Shaving Stick.

COLGATE-MILO ZA BRITJE

Castrol - ulje DRŽI SVE SVJETSKRE REKORDE U ZRAKU, NA VODI I NA ZEMLJI. INDIAN, MATCHLESS, MOTOCIKLI, MICHELIN GUME, VARTA AKUMULATORI. „TEBIN“ V. N. JEMIROVSKI, ZAGREB, PRERADOVIČEVA 18. SAV AUTO PRIBOR

Cene malim oglašom:

Zentive, dopisovanja, naznanila ter oglaš trgovalnega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglaš: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglašni oddelki »Jutra«, plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbina je vpostavljen obremen z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11842. — Telefon številka 2492, 3492

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglašov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Sluške dobi

Slasličarja
samo prvo vrstnega in samostojnega delavca sprejemam takoj proti dobri plači. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Prvo vrstni slasličarji«. 31472-1

Zidar, predelavca
ki ima delovodsko šolo, sprejemam takoj v Jugoslavijo, Ljubljana, Strelška ulica. 32140-1

Kuharico
samostojno, redno in pošteno, sprejemam v boljšo hišo v Ljubljani. Plača in ohranba zelo dobra. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Stalna služba 31«. 32129-1

Spretno navijalko
sprejemam v Hrenovi ul. 17. 32135-1

Mizarji, pozor!
Iščemo 2-3 dobro izurjene pomočnike in pohištvene in stavb. delu, s kaviro 10-20.000 Din. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« do 19. julija 1931 pod »Lepa bodočnost«. 31096-1

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo takoj sprejemam v Ljubljano, Grabarjeva ul. 6. 32069-1

Kontorista
s prakso in perfektnim znanjem nemškega, strojevalniškega ter stenografskega, iščem za takojšen nastop. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Nemščina pogoj«. 31941-1

Trg. vajenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejemam takoj v špecijalno trgovino Viktor Šober, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4. 31938-1

Prevajalca
iščem za matematično delo, iz slovenščine na srbohrvaščino. Ponudbe pod »Prevajalce na oglašni oddelki »Jutra«. 31925-1

Učenca
ki staneje v Ljubljani, s odgovarjajočo šolsko izobrazbo, pošten, sprejemam v večjo manufakturno trgovino v Ljubljani. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Pošten in marljiv«. 31907-1

Trg. učenca
s zadostno šolsko izobrazbo, dobrega računanja, v trgovino mešanega blaga sprejemam Peter Setina v Sevnici ob Savi. 31875-1

Trg. pomočnika
vojakega prostega, iskrenega in skrbnega za znanje in predanost, sprejemam v večjo manufakturno trgovino v Ljubljani. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Agilen pomočnik«. 31872-1

Učenca
s primerno izobrazbo sprejemam v večjo trgovino mešanega blaga na delu. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Vzgoja znanja«. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 31865-1

Natakarico
pošteno in zanesljivo, s najmanj 10.000 Din kaviro, sprejemam v trgovino s trafikami, sprejemam. Prednost s znanjem nemškega jezika. Služba stalna in dober zaslužek. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Natakarica na račun«. 31857-1

Trg. pomočnika ali prodajalko
možno samostojno voditi trgovino, s znanjem nemškega jezika in 10.000 Din kaviro, sprejemam takoj. Ponudbe s referencami na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Poštena trgovina«. 31856-1

Učenca
s najmanj 2 razr. mešan. šole, sprejemam v trgovino mešanega blaga. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 31560-1

Brivskega
samo prvo vrstnega sprejemam v Maribor, Cankarjeva ul. 31840-1

Mlinar. vajenca
možnega, ne pod 15 let star, sprejemam v vodo obrabo v hiši. Umetni mlinar. Družina vas. p. Lofe pri Poljanah. 31830-1

Blazajnika (čarko)
s kaviro 30-40.000 Din, sprejemam v fikšno plačo sprejemam veliko podjetje v Ljubljani. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Maribor pod šifro »Kav. elica«. 31658-1

Pek. vajenca
kateremu prekrbijo tudi obkole, sprejemam v učenje Stojan Josip, parna pekarna, Plošce 18 pri Brezovici. 31561-1

Trgovski pomočnik
verziran v vseh panogah, vsaj 10 let, dober prodajalec, dobi takoj službo. Pismene ponudbe s navedbo zahtevkov, kar tudi dovedenja službovanja na naslov: Franjo Cerne, Rače. 31560-1

Deklica

izučeno šiviljo, pridno in zdravno sprejemam k mali boljši družini. Nemščine smožne imajo prednost. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zdrava deklica«. 32139-1

Več šeparice
sprejemam takoj v Maribor, Tatarska ulica 14. 31844-1

Oskrbnica
za planinsko kočico iščem. Koča je 1000 m visoko ter 20 minut oddaljena od vasi. Penzionisti imajo prednost. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »SPD Cramelj«. 31559-1

Trg. vajenca
s predpisano šolsko izobrazbo in poštenim staršev, sprejemam v trgovino na delu. Ponudbe pod šifro »Stalna služba na oglašni oddelki »Jutra«. 31538-1

Prodajalko
izveščano v trgovini mešanega blaga, dobro manufakturno, starejšo mož, možno voditi samostojno trgovino v lepem kraju blizu Ljubljane, sprejemam takoj. Cenjene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31517-1

Natakarico
s kaviro 4000-5000 Din iščem za takoj, za prevzem blaga na račun. Bili mora poštena in čedna za namora. Zeli se ustnem dogovor. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31945-1

Vestno perico
sprejemam in hitro, večjo električno stroja in ki zna likati, sprejemam. — Pismene ponudbe na naslov Vajenca pivnica, Zagreb, Gajeva ulica 9. 31876-1

Pomočnico in vajenka
sprejemam teletje Hiti, Kungreini trg 13. 31887-1

Služkinjo
za vsa hišna dela, ki zna nekoliko kuhati, išče za prevzem Stefana Puntar, Dol. Log. 41. 32041-1

Mizar. vajenca
v svojo obrabo v hiši sprejemam Jakob Novak, Zbilje št. 38 pri Medvohah. 32073-1

Vajenca
za tatarsko obrt sprejemam. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32063-1

Tajnika
sposobnega išče snužca se organizacija prevoznikov s tovornimi avtomobili. Plača po dogovoru. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Miklošičeva cesta št. 4«. 32116-1

Trg. učenca
ki ima 2 meščanski šol in veselo do trgovine — sprejemam v trgovino mešanega blaga. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Hrana in stanovanje v hiši«. 31960-1

Brivskega vajenca
zmožnega išče nekoliko delu, sprejemam takoj Stjepan Kralj, Dunajska cesta 58. 31936-1

Služkinjo
pridno in pošteno ter hitro pri delu išče slovenska uradnica družina s dvema otrokoma za kuhinjo in druga hišna dela. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Tatarska ulica 14«. 32041-1

Čeljar. vajenca
sprejemam takoj ali pozneje. Oskrba vsa v hiši. — Janko Mladič, splošno delovanje, Raka št. 310-1. 32101-1

Kuharico
(služkinjo), katere dobro kuha mešanico hrano in razume ter snažno opravlja tudi druga hišna dela, razen velikega perila, sprejemam. Le res pošteno in zanesljivo dekle v starosti 20-40 let se upošteva. Ponudbe pod šifro »Pridno delamo na oglašni oddelki »Jutra«. 32065-1

Služkinjo
pridno in pošteno ter hitro pri delu išče slovenska uradnica družina s dvema otrokoma za kuhinjo in druga hišna dela. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Tatarska ulica 14«. 32041-1

Žagaria
za vencijsko na električni pogon rabim. Nastop službe lahko takoj. Vprašati pri Jos. Puncer, Laško. 32018-1

Klepar. vajenca
sprejemam takoj v Maribor, Cankarjeva ulica 14. 32015-1

Natakarice
večje, išče hotel na Bledu. Ponudbe pod »Sezija« na oglašni oddelki »Jutra«. 32013-1

Starejšo žensko
iščem za čez dan v dojenku. Trnovo, Vogelnja ulica 5. 32099-1

Krznar. vajenca
sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 32072-1

Mizar. pomočnika
verziranega v pohištvenem in stavbenem delu, sprejemam Jakob Novak, Zbilje št. 38 pri Medvohah. 32094-1

Prepreter
za damsko klobuko, dobro izveščano, ki se razume tudi na listiranje, dobi mesto. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Prepreter«. 32142-1

Služkinjo
ki zna nekoliko kuhati, iščem k mali družini. Predpogoj pridnosti in poštenosti. Naslov v oglašnem odd. »Jutra«. 32128-1

Gospoda
trgovsko nabavljena, s 10 let. znanjem, sprejemam za vodstvo na novo ustanovljeno oddelka pri tehničnem obrt. podjetju. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 32123-1

Brivskega vajenca
iščem. Vprašati Zaloška cesta 27 v Brivju. 32044-1

6 do 8 prvovrstnih zidarjev

veščih vseh železobetonskih del, in 8 prvovrstnih stavbnih tesarjev, po možnosti cele parije, sprejemam v delo Direkcija drž. rudnika Velenje. Reflektanti, obiskovani s potrebnimi dokumenti, naj se takoj prijavijo pri Direkciji drž. rudnika Velenje. 32029-1

Tapetnika
prvovrstnega, za fina delo sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič. 32021-1

Praktikant
srednje tehnične šole dobi takoj mesto. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32020-1

2 miz. pomočnika
za fino pohištvo sprejemam takoj Filip Lazar, mizar, Jesenice. 32024-1

Vzgojiteljico
s dvema otrokoma 5 in 7 let starima, z znanjem nemške in hrvaščine ter znanjem v hrvaščini, sprejemam v trgovino mešanega blaga. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31517-1

Prodajalko
izveščano v trgovini mešanega blaga, dobro manufakturno, starejšo mož, možno voditi samostojno trgovino v lepem kraju blizu Ljubljane, sprejemam takoj. Cenjene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31517-1

Natakarico
s kaviro 4000-5000 Din iščem za takoj, za prevzem blaga na račun. Bili mora poštena in čedna za namora. Zeli se ustnem dogovor. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31945-1

Vestno perico
sprejemam in hitro, večjo električno stroja in ki zna likati, sprejemam. — Pismene ponudbe na naslov Vajenca pivnica, Zagreb, Gajeva ulica 9. 31876-1

Pomočnico in vajenka
sprejemam teletje Hiti, Kungreini trg 13. 31887-1

Služkinjo
za vsa hišna dela, ki zna nekoliko kuhati, išče za prevzem Stefana Puntar, Dol. Log. 41. 32041-1

Mizar. vajenca
v svojo obrabo v hiši sprejemam Jakob Novak, Zbilje št. 38 pri Medvohah. 32073-1

Vajenca
za tatarsko obrt sprejemam. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32063-1

Tajnika
sposobnega išče snužca se organizacija prevoznikov s tovornimi avtomobili. Plača po dogovoru. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Miklošičeva cesta št. 4«. 32116-1

Trg. učenca
ki ima 2 meščanski šol in veselo do trgovine — sprejemam v trgovino mešanega blaga. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Hrana in stanovanje v hiši«. 31960-1

Brivskega vajenca
zmožnega išče nekoliko delu, sprejemam takoj Stjepan Kralj, Dunajska cesta 58. 31936-1

Služkinjo
pridno in pošteno ter hitro pri delu išče slovenska uradnica družina s dvema otrokoma za kuhinjo in druga hišna dela. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Tatarska ulica 14«. 32041-1

Čeljar. vajenca
sprejemam takoj ali pozneje. Oskrba vsa v hiši. — Janko Mladič, splošno delovanje, Raka št. 310-1. 32101-1

Kuharico
(služkinjo), katere dobro kuha mešanico hrano in razume ter snažno opravlja tudi druga hišna dela, razen velikega perila, sprejemam. Le res pošteno in zanesljivo dekle v starosti 20-40 let se upošteva. Ponudbe pod šifro »Pridno delamo na oglašni oddelki »Jutra«. 32065-1

Služkinjo
pridno in pošteno ter hitro pri delu išče slovenska uradnica družina s dvema otrokoma za kuhinjo in druga hišna dela. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Tatarska ulica 14«. 32041-1

Žagaria
za vencijsko na električni pogon rabim. Nastop službe lahko takoj. Vprašati pri Jos. Puncer, Laško. 32018-1

Klepar. vajenca
sprejemam takoj v Maribor, Cankarjeva ulica 14. 32015-1

Natakarice
večje, išče hotel na Bledu. Ponudbe pod »Sezija« na oglašni oddelki »Jutra«. 32013-1

Starejšo žensko
iščem za čez dan v dojenku. Trnovo, Vogelnja ulica 5. 32099-1

Krznar. vajenca
sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 32072-1

Mizar. pomočnika
verziranega v pohištvenem in stavbenem delu, sprejemam Jakob Novak, Zbilje št. 38 pri Medvohah. 32094-1

Prepreter
za damsko klobuko, dobro izveščano, ki se razume tudi na listiranje, dobi mesto. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Prepreter«. 32142-1

Služkinjo
ki zna nekoliko kuhati, iščem k mali družini. Predpogoj pridnosti in poštenosti. Naslov v oglašnem odd. »Jutra«. 32128-1

Gospoda
trgovsko nabavljena, s 10 let. znanjem, sprejemam za vodstvo na novo ustanovljeno oddelka pri tehničnem obrt. podjetju. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 32123-1

Brivskega vajenca
iščem. Vprašati Zaloška cesta 27 v Brivju. 32044-1

Učenca (ko)

pridnega in poštenih staršev, sprejemam k mali boljši družini. Nemščine smožne imajo prednost. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zdrava deklica«. 32139-1

Trg. pomočnika (co)
išče službo k enemu ali dvema gospodoma, ali pa gre tudi k otročkom. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Dobra gospodinja«. 31880-1

Mizarski pomočnik
več v furniranju, politiranju in oploščem mizarstvu, želi službo v mestu ali na deželi. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32069-1

Perica
išče boljše družine, kolikor perilo bi prevzela. — Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32091-1

Sodna uradnica
perfektna v strojevalju in stenografiji, išče službo — najraje pri odvjetniku. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32092-1

Sirar in mlekar
starejši, tehnično izobražen, išče za takoj službo v kakršni koli mlekar. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 31776-1

Učenca
s 4 razredni meščanske šole in završnim izpitom, bi se šla rada učiti v trgovino mešanega blaga — najraje v mestu — kjer bi imela vso oskrbo v hiši. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Učenca«. 31768-1

Mlinar
38 let star samec, zanesljiv in trezen, išče stalno službo mlinarja ali pomočnika pri dobri družini, v trgovini mešanega blaga. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31517-1

Prodajalko
pridno, pošteno in prijetno, znanjstvo sprejemam v trgovino mešanega blaga na delu. Samo kaviro sprejemam. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Samostojna in delavca«. 31537-1

Dobra kuharica
možna voditi gostilno in zmožna kaviro, dobi službo. — Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32188-1

Kuharico
pridno in pošteno, ki bi opravljala tudi hišna dela, k manjši rodbini na delu sprejme dr. Surina, odvjetnik, Pregrada. 32190-1

Vajenka
za modistovski obrt sprejemam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 32206-1

Šiviljsko učenko
sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 32209-1

Kolaria
za sporno prodajo, izveščano, sprejemam takoj športna delavnica B. Kolb, Vojkova ulica 12. Vid na Ljubljano. 32208-1

Učenca
poštenih staršev, sprejemam takoj za prekajevanje. — Naslov pri podruž. »Jutra« v Celju. 32232-1

Interesente
brez razlike starosti, tu in v inozemstvu sprejemam »Vajenka pomočnik«, Maribor, Koroska 41/I. 32233-1

Točilca ali točilko
z osebo pravico iščem za mojo gostilno na prostem. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »M. Cvetković, Slavonija«. 32190-1

Sluške išče
poštenih kmetijskih staršev, doživljajo leto z razredni meščanske šole s dobrim uspehom, želi vstopiti takoj ali kasneje v boljšo trgovino s mešanim blagom. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Mar. liva in postena«. 32163-1

Mlekar
z dobriimi sprejeli v traven v vsaki mlekarici stroki. Išče primerno službo. Prevzame tudi mlekar. — Naslov pove oglašni oddelki »Jutra« pod »Mlekar«. 31069-1

Dekle
staro 20 let, želi službo kot pomoč v kuhinji, ali kot sobarica. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Antonia Tavcar, Vešter 30 — pošta Škofja Loka«. 31064-1

Trg. pomočnika
želi službo v mestu ali na deželi. Cenjene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Postena«. 31854-1

Prodajalka
začetnica išče s 1. avgestom namenjajo v trgovini mešanega blaga. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 31947-1

Prodajalka
zmožna nemškega jezika, išče mesto za takoj. Ceni. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Nemški jezik«. 31923-1

Natakarica
zanesljiva in poštena — zmožna 4000 Din kaviro, želi primestni službo v mestu ali na deželi. Nastop lahko takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra«. 31734-1

1000 Din nagrade

dan onemu, ki mi prebrsk stalno službo pisarniškega uradnika, skladnika ali nadzornika delavcev itd., najraje v kakršni tovarni. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Uradnik«. 31916-1

Gospodinja
išče službo k enemu ali dvema gospodoma, ali pa gre tudi k otročkom. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Dobra gospodinja«. 31880-1

Mizarski pomočnik
več v furniranju, politiranju in oploščem mizarstvu, želi službo v mestu ali na deželi. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32069-1

Perica
išče boljše družine, kolikor perilo bi prevzela. — Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32091-1

Sodna uradnica
perfektna v strojevalju in stenografiji, išče službo — najraje pri odvjetniku. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32092-1

Sirar in mlekar
starejši, tehnično izobražen, išče za takoj službo v kakršni koli mlekar. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 31776-1

Učenca
s 4 razredni meščanske šole in završnim izpitom, bi se šla rada učiti v trgovino mešanega blaga — najraje v mestu — kjer bi imela vso oskrbo v hiši. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Učenca«. 31768-1

Mlinar
38 let star samec, zanesljiv in trezen, išče stalno službo mlinarja ali pomočnika pri dobri družini, v trgovini mešanega blaga. Plača 350 Din, nastop takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Kavčija 1«. 31517-1

Prodajalko
pridno, pošteno in prijetno, znanjstvo sprejemam v trgovino mešanega blaga na delu. Samo kaviro sprejemam. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Samostojna in delavca«. 31537-1

Dobra kuharica
možna voditi gostilno in zmožna kaviro, dobi službo. — Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 32188-1

Kuharico
pridno in pošteno, ki bi opravljala tudi hišna dela, k manjši rodbini na delu sprejme dr. Surina, odvjetnik, Pregrada. 3219

SE PRIPOROČA:
LUDV. BARAGA
Ljubljana
ŠELENBURGOVA UL. 6
TELEFON 29-80

rejšega gospoda z nekaj
karitela. — Dopise na po-
družnico »Jutra« v Celju
pod »Sreča v zakonu«.

P. Rosenhayn:

Vačabund v fraku

Roman

»Naj pride noter, ker mora tudi on podpisati.«
 »Tako pride. George, pridi sem!«
 Moža sta povedala svoji imeni, podpisala zapisnik in se z nakazilom zadovoljna oddaljila.
 Na hodniku ju je že čakal Cascapol in stegnil roko po nakaznici:
 »Dajta mi nakazilo!«
 »Zato je še čas, najprej gremo k blagajni,« je dejal eden izmed dveh možakarjev ter potisnil nakaznico v žep.
 »Prepozno jo spravljaj, io imam že v roki,« je dejal Cascapol in pokazal nekakšen listek.
 Možak se je začudil, posegel v žep in privlekel iz njega pravo nakaznico, v tistem hipu pa mu je Cascapol z neznansko spretnostjo izpulil iz rok in dejal: »Tako, zdaj pa pojdemo k blagajni!«
 »Bogme, ti pač razumeš svoj posel,« je dejal bandit prasečen.
 »Tukaj je blagajna, počakajta me zunaj.«
 Cascapol je odšel v blagajno, da dvigne nagrado za svojo lastno aretacijo.
 »Kaj sem vama obljubil,« je vprašal, ko se je čez pol minute vrnil iz sobe.
 »Polovico,« sta v en glas odvrnila možaka.
 »Tako je. Tukaj je dvajsetpet milijonov: dvajsetpet paketov po en milijon dolarjev. Bodita poštna odslej, saj pač ni nikaka umetnost biti pošten, ako ima človek dvajset pet milijonov.

»Hvala lepa,« sta dejala možakarja, »morda imate še kak nalogo za naju?«
 »Drugega ne, kakor to, da vrnete Higginsu uniforme.«
 »Zato pa je še čas. S tema uniformama lahko danes napraviva še kakšen dobičkanosen posel. Take priložnosti ne bo zlepa.«
 »Vidva sta na najboljšem potu,« je rekel Cascapol, »da postaneta ponos človeške družbe.«
 Medtem, ko se je to vršilo, pa je telefoniral državni pravdnik Mac Coy svoji nevesti, da je pravkar, pred petimi minutami, ujel Cascapola. Evelyn Barclayeva je imela obisk: Alica Montholono-va je bila pri njej.

Cascapol se je napotil proti jugu v predmestje Bronx. Od reke je vel oster veter, ki je neusmiljeno bičal jesensko pokrajino. Sušil in pometal je ceste ter polnil zakotja in zagate predmestja z oglušujočim tuljenjem.
 Cascapol se je zavil tesneje v svoj plašč. Mrazilo ga je.
 Pred neko hišo je mahoma obstal. Bilo je veliko in razmeroma lepo poslopje z neskončno vrsto oken. Uslužno se mu je približala neka ženska.
 Prišlec je stavil vprašanje.
 »Siri Lana?« je ponovila z nasmehom ženska. »Včeraj je odpotovala v Evropo.«
 »Tako, tako. Odpotovala je.«
 »Toda ne sama,« je hitela ženska. »O ne, saj se je vendar omožila. Včeraj zjutraj je bila poroka. Poročila se je s Cliffordom, saj ga poznate, z artistom. Sedaj sta odpotovala skupaj na veliko turnejo.«
 Stisnil ji je v roko zlatnik, zamrmral nekoliko besed zahvale in odšel...
 Medtem so se vršile priprave za svatbo državnega pravdnika Mac Coya z Evelyn Barclayevno.

Vozovi so prihajali in iz njih so izstopale množice gostov.
 Z rokami v žepih je šel Cascapol mirno mimo hiše, koje prabivalci so imeli dovolj važnejšega in nujnejšega posla ter niso utegnili paziti na samotnega sprehajalca. Vedno novi vozovi so prihajali, vrata so se odpirala, vlečke so šumele in pred hišo so odmevale smejoče se in pozdravljajoče besede. V hiši pa se je čul neprestan hrup odpirajočih in zapirajočih se vrat, vmes pa je bilo slišati mrmranje in smeh gostov ter radostne komade godbe. Prihajajoče je obdajalo morje svetlobe in dišav.
 »Ali tega dne res ne bo konec?«
 Šel je naprej — vriskanje otrok, zvonjenje cestne železnice in izklicavanje raznašalcev novin, vse to mu je donelo nekako sovravno in neprijetno. Zdelo se mu je, kakor združen zasmeh vse okolice in vsa sveta.
 Morda so bili temu krivi njegovi živci...? V blodnem tempu teh dni in v blaznem naporu teh noči niso vzdržali in so se pretrgali.
 Medtem ko so znotraj donele napitnice, so ženina Mac Coya za hip poklicali iz dvorane.
 Pričakoval ga je gospod, ki ga je Mac Coy dobro poznal, saj je bil njegov starešina po službi.
 »Dragi moj gospod Mac Coy — zelo mi je žal, da vam moram na najsrečnejši dan vašega življenja javiti žalostno novico. Toda naša služba je že taka, da ne pozna niti porok, niti pogrebov. Morda pa že veste...«
 Mac Coy je odkimal z glavo.
 »Postali ste žrtev rafinirane prevara. Cascapol...«
 Državni pravdnik je stopil korak nazaj in buljil v sobesednika:
 »Kaj ni bil Cascapol?«
 »Pač, on je že bil, toda cela stvar ni bila nič drugega, kakor premetena zvijača in Cascapol je zopet na svobodi. Sedaj se nam smeje — in z njim se krohoče ves New York.

Proovrstna prava

Najboljša kvaliteta! Nizke cene!

Proovrstna kolesa

„Adler“ kolesa

izdelek sloveče tovarne avtomobilov in koles „Adlerwerke“ iz Frankfurta in

„Gritzner“

dobite samo pri trrdki Jos. Petelinc, Ljubljana, ker je ona edini zastopnik navedenih tovarov za Slovenijo

Trgovce
 39 let star, želi poročiti gospodino, vdovo ali ločeno s premoženjem radi ustanovitve trgovine. Samo resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Temeljni kamene.«
 32225-25

Izgubljeno
 Zlata damska ura (okrogla), je bila izgubljena v soboto ob 6.35 — potniški vlak iz Maribora. Proti nagradi jo je oddati na policijski ali na železniškem trgu št. 31. 31554-28

Alasbila
 Kontrabas
 poceni prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31948-26

Tenor - banjo
 ameriškega, ugodno prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32067-26

Harmonium
 trdke Kaufmann, Dunaj, z 10 registri, v dobrem stanju, ugodno prodaja. Lepa prilika za posvetila in pevski društva. Ponudbe na oglasni in reklamni zavod Seklič, Bled, Ljubljanska cesta 86.
 32016-26

Dolg klavir
 poceni prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32120-26

Gramofon
 s 65 novejšimi ploščami, z novo, po nizki ceni napravo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32166-26

Črn klavir
 prvovrsten, z lepim glasom in visok gramofon. His masters voices s 70 ploščami vsled selitve ugodno prodaja v Knapfjevi ulici št. 17, pritrjuje. 32299-26

Koncertni klavir
 kratak, z mel. konstrukcijo, dobro ohranjen, zelo ugodno prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« v Celju. 32290-26

Živali
 Albanske pse brake krasne, čiste pasme, tri mesece stare po nizki ceni prodaja posestnik Anton Cempe, Dolenji Logatec. 31871-27

Mlado kravo
 s telčkom, lepo in zdravo, kupim. Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska c. 83. 32066-7

Jazbecarje
 mlade, plemenite pasme, prodaja Helena Museg, Maribor, Radvanjska c. 7. 31813-27

Pridelki
 Malinovec
 iz aromatičnih gorstkih malin, vkuhan s štim sladkorjem, prodaja stara lekarna »Pri orlu« v Celju. 195-33

Stelja
 pod Rožnikom prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32194-33

Malinovec
 fin, pravi, pristi, ugodno dobite pri Lovru Šebani, kuhanje sadnih sokov — Ljubljana. 32176-33

Obri
 Za orožne vaje
 Vam nudim najugodnejše in formake potrebščine, kakor sablje, opaske, epolete, čepice itd. A. Kassig v Ljubljani, Zidovska ul. 222

Pozor čevljarji začetniki!
 V okolici mesta prodam že vpeljano kompletno čevlarsko obrt za približno 7000 Din. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Živa točka«. 32034-30

Pekarno
 na prometnem kraju, Ljubljana oddam v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Poljubno«. 32182-30

Zdravstvo
 Pljuča
 Zdravniški zavod dr. Pečnika za pljučne bolezni — Sečovo, pošta Rogaska Slatina. — Zabeležite prospekte. 30171-40

Letovišče
 Pension »Germa« na Osojskem jezeru postaja Stiegl Steidor — sprejema odrasle in otroke, vseh konverzacije nemškega jezika. Do 15. leta 5 S, odrasli 6 S. Lepe letne točke. 32117-38

Iščem samotnega kralja
 brez drugih letovišarjev, najraje ob Sori ali drugem gorkem potoku, za kratke počitnice. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Blizu Ljubljane«. 32096-38

Informacije
 Izjava
 Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih napravila Marija Gorjanc koderkoli na moje ime. — Tinko Skubic. 32097-31

Stroje
 Pletilne stroje
 10/80 in 10/100 prodaja Persons, Ljubljana, poštni predal 307. 230-29

Dieslov motor
 na surovo olje, 25 HP, znamke Deutz, ugodno prodaja tovarna testenila »Ekatete«, Ljubljana. 30175-29

Nov mlatilni stroj
 z reto in siti, dobro ohranjen, na konjski ali motorni pogon, prodaja Cerna po dogovoru. Janez Križnar, posestnik v Strazku pri Kranju. 32028-29

Kroj. šivalni stroj
 znamke Singer, malo rabljen, poceni prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31933-29

4 pletilne stroje
 z delom in koncesijo takoj ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 31839-29

Vodno turbino
 ratljeno, dobro ohranjeno, z stojalo osjo in propustom sk. L. 800—1000 volov, kupim. Ponudbe na A. Logar, Cerknica 169. 31197

Vrtalni stroj
 na ročni pogon, rabljen in dobro ohranjen ter 2 dobro ohranjena primela kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31993-12

Pisalni stroj
 rabljen, v brezhibnem stanju prodam za 1000 Din. Ponudbe na upravo hotela »Grade na Bledu. 31870-29

Šivalni stroj
 Singer, dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32033-29

Pisalni stroj
 »Continental« ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31862-29

Razno
 Pisarna
 na najpremetnejšem mestu v Mariboru se nahaja, joča, z velikimi prostori, preveč ma vsakovrstne transakcije: organizacije, razpisiljanje, podružnice itd. Cenj. ponudbe na Poštni predal 4, Maribor. 30984-37

GLASBILA ZA VSE:
 violina . . . od Din 89.—
 gitare . . . od Din 199.—
 trompete . . . od Din 480.—
 harmonike od Din 85.—
 krom. in klavir-harmonike, jazz instrumenti. Zahtevajte brezplačni CENIK
 največje in najcenejše trdke glasbil Jugoslavije
MEINEL & HEROLD
 tovarna glasbil in harmonik
 Pred podr. Maribor br. 181
 Brezplačen pouk v sviranju. Navodila v ceniku

Vrednote
 Srebrne krone
 kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Birska ulica 34, vhod iz Vidovdan-ke ceste, pri gostilni Močila. 70

Vsakovrstno zlato
 kupuje po najvišjih cenah
Cerne — juvelir
 Ljubljana, Wolfova ulica 3. 77

NAZNANILO
 slav. občinstvu in cenj. zavodom, da staro renomirano splošno kleparsko in inštalacijsko trdiko vodijo naprej

Jakob Fligl, dediči
 Poslovalnica in delavnica:
 Rimska cesta 2 in Gregor-čičeva ulica 5
 Telefon 3353

Krajevni šolski odbori in vsi javni uradi
 kupujte domače izdelke! Zatorej nabavite peč med počitnicami pri domači trrdki, katere jamči za delo. 9264/a

GOLOB ALOJZIJ
 izdelovanje emajl. peč in splošno kleparstvo
 LJUBLJANA, Puharjeva ulica št. 3.
 Cene konkurenčne! Cene konkurenčne!

Umrl je naš predobri oče, stari oče, tast, gospod

Matija Jankovič

v 77. letu starosti. Pogreb pokojnika bo v nedeljo 12. t. m. ob pol 5. uri pop. iz hiše žalosti Izanska cesta št. 8. 9265/a

Ljubljana, 11. julija 1931.

Žalujejo rodbine: JANKOVIČ, JAMNIK, NOVAK, BORŠTANR.

V globoki žalosti naznanjam, da je moj ljubljani soprog, brat, stric, svak, gospod

Valentin Kovač

TRGOVEC

danes 11. t. m. mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 17. uri iz mrtvašnice pri sv. Krištofu k sv. Križu.

Globoko žalojoča soproga, mati, brat in sestre ter ostali sorodniki. 9268

Sprejme se prokurist (inia)

samostojna verzirana moč v vseh trgovskih poslih — obsežnega tehničnega podjetja v knjigovodstvu, perfekten bilancist s finim nastopom, energičen in trezen, popolnoma več slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, urni strojepisec in korespondent. Reflektira se edino na prvovrstno moč. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse v samostojnem delovanju pod šifro »Vstopi pozneje lahko tudi kot družabnik.« 9258/a

UPRAVNI ODBOR IN RAVNATELSTVO MESTNEGA POGREBNEGA ZAVODA naznanjata, da je preminul njih dolgoletni zvesti nameščenec, gospod

IVAN BAJDA

I. aranžer mestnega pogrebnega zavoda

dne 10. t. m. po kratki mučni bolezni. Pogreb bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne iz Prečne ulice št. 2. Zvestemu uslužbencu ohranimo trajen in časten spomin.

Ljubljana, dne 11. julija 1931. 9266

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš nadvse ljubljani sinko in bratec

VIKTOR

učenec III. razreda ljudske šole

dne 11. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s tolažili za umirajoče za vedno dokončal svoje mlado življenje.

Pogreb našega ljubljanka bo v ponedeljek, dne 13. julija 1931 ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 52 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. julija 1931. 9267

Žalujejoči starši
Viktor in Josipina Kalan

Pozor

lesna industrija!

fabrikat TEICHERT-LIEGNITZ, 24 cm širok, dobro ohranjen, na ogled se v obratu, ceno na prodaj. Vse informacije pri trrdki

Ing. G. TOENNIES

zastopstvo Kirchner & Co. A.-G. Leipzig, LJUBLJANA, Dvořakova ul. 3/II. 9233

RADIOGRAMOFON
 nadomešča velik orkester

KRASEN GLAS!

»TEHNIK«

JOSIP BANJAI

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Palača Okrožnega urada

VELIKA IZBIRA PLOŠČI

Lepota nog

Nogavice iz gume dajejo nogi vitko in drzestno obliko. Današnja moda zahteva lepo in graciozno obliko noge, a to se doseže samo z nošenjem gumnatih nogavic. Nogavice se ce struja, a obenem so pokrite vse nake, kakor tudi krčne žile (Krampfaden). Nogavice iz čiste ameriške gume brez šiva, tenke, popolnoma prozorne, dajo lepo vitke noge do kolena. Brz šiva, v barvi kože (Fleischfarbe) par 150 Din. Pletene gum. nogavice iz najfinjšega trikotja za krčne žile do kolena par 190 Din; nogavice čez koleno in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

Pleša

in izpadanje las je največja neureča za staro in mlado. V 24 urah z nastopom izpadanja las za vedno, odpravimo vse priljati srčje, brate in nesago s »ESPARCETTE« (Fleischfarbe) par 150 Din. Pletene gum. nogavice iz najfinjšega trikotja za krčne žile do kolena par 190 Din; nogavice čez koleno in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

od dr. Dorraine & Cie., Paris — Lasje bodo ozdraveli in zopet bujni. Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din.

CENTIFOLIA, kozmetični zavod, Zagreb, Jurišičeva 8. Zahtevajte takoj brezplačne ilustrirane cenike!

ZAHVALA

Po nepričakovani smrti mojega moža gosp. Martina Majcen, nadučitelja v pok. sem prešla od podpornega društva

Ljudska samopomoč v Mariboru

pripadajoči podporo takoj izplačano, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to velikopotezno društvo vsakomur v takojšnji pristop ako še ni njega član.

Maribor, dne 8. julija 1931.

ELA MAJECEN.

V palači Ljubljanske kreditne banke se odda s 1. avgustom 1931:

Stanovanje,

obstoječe iz 4 sob z vsemi pritliklinami, moderno opremljeno, s centralno kurjavo in električno razsvetljavo.

2 pisarniška prostora

s centralno kurjavo in električno razsvetljavo. — Pojasnila daje uprava Ljubljanske kreditne banke. 9247

Dokazano je, da je poraba OLLA-gume mnogo večja nego ona od vseh ostalih domačih znamk skupaj, ki se objavljajo. 249/I

OKLIC!

Priče, ki so opazovale karambol med avtomobilom in kolesarjem dne 14. novembra 1930 okoli 18. ure ob vходу garaže »Lojze« se naprošajo, da se zglaste v pisarni g. dr. Kandare Frana, advokata, Kralja Petra trg 2. 9191

OKLIC

Dne 23. julija 1931 ob 10. uri dopoldne se bo na licu mesta pri hotelu »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru prodajalo potom sodne dražbe pet zelo lepih stavbnih parcel v obsegu po 1000 m². Izklicna cena 7 Din za m².

Okrajno sodišče v Radovljici, odd. I.,

dne 9. julija 1931. 9252

Hočemo! SANA čokolado Hočemo!

The GENERAL TIRE

NAJJAČJA AMERIKANSKA GUMA

„KRALJ KILOMETRAŽE“

GENERAL

ZASTOPSTVO ZA DRAV. BANOVINO

S. I. ROŽMAN

št. Vid nad Ljubljano

Telefon št. Vid br. 2 9225

Okretne bencinske črpalke

ter moderne, koristne in praktične

opreme

ZA KOLONIJALNE TRGOVINE

Aparati za petrolej, aparati
za olje, aparati za kavo,
Pult-predali, stekleni

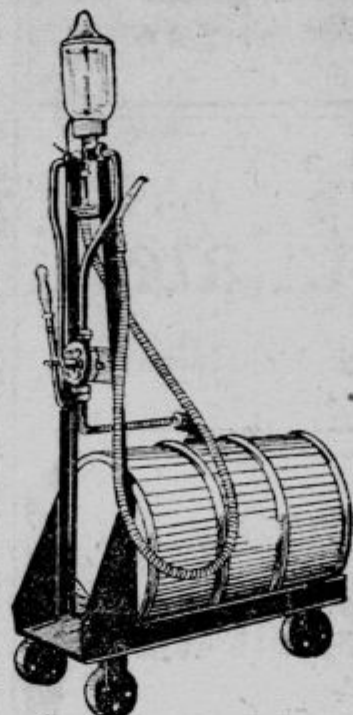
Solidna izdelava iz prvovrstnega materiala. Plačilo
v obrokih brez nikakega povišanja cen. Cenike raz-
pošiljamo brezplačno.

N. M. POPOVIĆ, BEOGRAD

KOLARČEVA ULICA 5

9211

Iščemo uvedene zastopnike.

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Foto- amaterji!

*

Dobre kopije
Dam pripravijo
veselje, uporab-
ljajte zatorej

RAJAR

papierje

CITROËN

JE ORGANIZIRAL KARAVANO AVTOMOBILOV SKOZI EVROPO.

Pomudek v Jugoslaviji od 21. junija do 18. julija.

Karavana pride v Ljubljano 12. julija t. l.

Pokazali bomo modele 1931

C4 F - 4 cilindre

C6 F - 6 cilindrov

Brezplačne poizkusne vožnje

Predvajanje velezanimivih filmov v kinu Ideal 13. julija ob 17., 19. in 21. uri.

Brezplačne vstopnice se dobe pri blagajni proti pozivnici. Razdajanje zračnih balonov. Beogradska, ljubljanska in zagrebška radio-postaja bodo dajale vsak dan obvestila o gibanju karavane.

Maršruta karavane: Kriva Palanka, Skoplje, Niš, Kragujevac, Beograd, Novisad,
Novisad, Beograd, Koviljača, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik,
Cetinje, Dubrovnik, Metković, Split, Šibenik, Plitvice, Su-
šak, Ljubljana, Bled, Ljubljana, Zagreb, Maribor, Spielfeld.

Elektro
instalacije
naprave in
aparate
izvršuje in
popravlja
dipl. tehnik
Tone
Poljšak
Ljubljana
Aleksandrova 5

Ležalne stole

140, po povzetju 160 Din

Spalne fotelje

patent. divane, otomane,

garniture, modroče, postelje,

mošče, zelene slojive

postelje in tapetneke in-
delke tudi najceneje

Rudolf Radovan

tapičnik

Mestni trg št. 13

9240

HALO! HALO!

Samo pri pariz bradikalni
J. BOC, Ljubljana, Kolo-
dvorska ulica št. 6 se vam
zika, očisti, pokrpa in
obrne Vaša obleka! Na
likanje se lahko počaka.
Dopisnica zadostuje, pride-
mo po obleko na dom. —
Istotam je prvovrstni mod-
ni atelje. Blago se lahko
nabavi pri nas po najniž-
jih cenah.

9240

Novosti

Najnovša služinska pa-
tetna železna zelo prak-
tična slojiva postelja s
tapetiranim madracom —
praktična za vsako hišo,
potele, za putujuče oso-
be in nočne službe. Stane
Din 300.— Razpošilj-
jam pošto in železni-
com po povzetju.

Lesena služinska patent-

na zelo praktična sloj-
ljiva postelja s tapetir-
nim madracom. — Stane

Din 200.—

Poljska patentna postelja

slojiva praktična za
turiste, vojske in za
ferijalne kolonije. Stane

Din 350.—

Liegestuhl praktičan za

ležanje in sedenje. Stane
Din 150.—

Po tem imam čisto čo-

hano perje kg po Din
48.— čisto belc goste
kg po Din 130.— in čisti
puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIĆ, ZAGREB

Ilica 62. III.

9240

Lepi beli zobje.

Lepi beli zobje privlačujejo vse poglede.
Rumeni zobje so zoperni drugim, oni so trn
v očesu in odjemljejo ves čar.

Ako želite, da bodo vaši zobje beli, nepo-
kvarjeni po gnitju in da bodo vaše dlesni
bolj čvrste in rdeče, začnite uporabljati
KOLYNOS! Očarani boste nad doseženimi
uspehi. Ni ničesar, kar bi ji nalikovalo.
Samo njena antiseptična pena prodre v
vsako brazdico in razpoklino.

Ona odstrani s površine zopno in rumen-
kasto prevleko, ona nevtralizira kislino in
ubija nevarne klice na ustnih, ki izživljajo
gnitje zob. Uporabljajte KOLYNOS 10 dni,
pa boste to ugotovili in opazili razliko!

Bolezen želodca, slabo prebavo

in nepravilno prežvečenje urejuje
FIGOL. FIGOL odpravlja apetit,
čisti in osvežuje kri, krepi telo.
Priporoča se odraslim in otrokom.
FIGOL se dobiva v vsaki lekarni,
a po pošti ga razpošilja proizva-
jalec: Lekarna dr. Semelič, Du-
brovnik 2/43. Tri steklenice s
poštnino 105 Din, osem steklenic
245 Din, 1 steklenica 40 Din.

Odjemalcem izven Zagreba

Samo kdor v mira

izbira, kupi dobro.

Ako hitite od pro-

dajalne do prodajalne

in si ogledujete bla-

go, se vam lahko pri-

meri, da se v stiski in naglici

za nekaj odločite, za kar vam

bo pozneje žal.

ZATO IZBERITE BLAGO
DOMA!

Tu imate dovolj časa, da si

ogledate komad za komadom in vas pri

tem nikdo ne more nagovarjati za nekaj,

kar vam ni po okusu.

Kastner & Ohler

Zagreb.

Ako se nimate našega glavnega kataloga,
zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate
brezplačno v rokah! 6750

Kaj se zahteva od poletnega obuvala?

Da je trpežno, da v higijskem pogledu odgovarja potrebi, t. j. da ne peče nog, da je elegantno in da so cene vsakomur dostopne.

Zakaj ne bi vi poizkusili ter nosili čevljev z vsemi temi vrlinami?

Še danes kupite platnene čevlje z šivanim gumastim podplatom »LAF«, ker ima obuvalo z šivanim podplatom največjo ventilacijo, a to je v interesu vašega zdravja.

Izdeluje jih: Prva jugoslovenska fabrika guma

„REKORD“

Josifa G. Čuljkovića-Leskovač.

7011

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade, industrijo

ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag, polaga

„MATERIAL“

trg. dr. z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska c. 36/2

TELEFON 27—16. — BRZOJAV: MATERIAL

Prostovoljna sodna dražba!

Na predlog solastnikov se vrši v torek, dne 28. julija t. l. ob 4. uri popoldne na licu mesta v Ljubljani, Lončarska steza št. 2 prostovoljna sodna dražba posestva pod vlož. št. 13 kat. obč. Poljansko predmestje, obstoječega

iz hiše št. 2 in št. 4 v Lončarski stezi, dvorišča, obširnega gospodarskega poslopja s tovarniškimi prostori za izdelovanje peči, vrta in dveh travniških parcel.

Izključna cena znaša 1.000.000 Din. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni podpisanega notarja.

MATE HAFNER

javni notar kot sodni komisar.

9224/a

Najnovejša dvokolesa z motorčkom, 1/4 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški in igračni vozički in posamezni deli najceneje.

Din 4.590.—

Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L.,

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Z Din 100.000

bi se udeležila aktivno v serijoznem podjetju mlajša trgovsko nabavljena moč, akad. Jugosl., uslužbena sedaj kot prokurist in vodja večjega nemškega podjetja v Jugoslaviji, z dokazano znatnimi organizatoričnimi uspehi, z bogatimi izkušnjami v moderni reklamni in pisarni. Kdor more agilnemu gospodu nuditi razvoja zmožen delokrog, naj piše pod »Napredek 100.000« na Aloma Company, Ljubljana.

9236

Prostovoljna javna dražba

Po poroki z dne 5. junija 1931 se bodo prodale na prostovoljni javni dražbi dne 18. julija t. l. ob pol 11. uri v notarski pisarni v Nove meste št. 42, iz zapuščine po Vodnik Ani iz Novega mesta št. 210 spadajoče nepremičnine:

1. enonadstropna hiša št. 210 v Novem mestu z vrtom, to je zemljišče vl. št. 403 k. o. Novo mesto v vrednosti Din 145.020.—;

2. zemljišče vl. št. 569 k. o. Kandija s parc. št. 102/5 in 102/6 njivama s površjem 34 a 05 m² in 32 a 59 m² v vrednosti Din 4.998.—;

3. zemljišče vl. št. 281 k. o. Stranska vas s parc. št. 1630/5 z vrtom s površjem 1 ha 490 m² v vrednosti Din 3.122.70.

Zemljišča so neobremenjena in se ne prodajo pod cenilno vrednostjo. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni Matije Marinčeka, notarja v Novem mestu.

Novo mesto, dne 9. julija 1931.

Matija Marinček

notar, kakor sodni poverjenik.

9227

MANUFAKTURIST,

ki je usposobljen samostojno voditi en gross manufakturno trgovino, s primerno trgovsko predizobrazbo, z daljšo prakso v en gross trgovini, zmožen v govoru in pisavi srbohrvaščine in slovenščine, energičen ter zanesljiv se sprejme v službo s takojšnjim nastopom. Ponudbe pod označbo »Pošten« na upravo lista z označbo zahtevkov.

9189

Električni instalaterji

Proda se zelo poceni razni stari instalacijski material. Pogleda se pri »Domače tvornice predenja i tkanja d. d., Dugaresa.

9208

Praktično

opremljena tiskarna

v manjšem, ličnem mestu Slovenije, s sedežem sreskega načelstva, je pod ugodnimi pogoji **NAPRODAJ**. Tiskarna obratuje že nad 30 let in ima svojo staro klijentelo. Resni reflektanti naj se javijo pod šifro »TISKARNA« na ogl. oddelek »Jutra«.

8757

Luče ob Savinji — Hotel Ojstrica

se priporoča vsem turistom in letoviščarjem. Prvovrstna postrežba. Mrzla in topla jedila vedno na razpolago. Svež gorski zrak in splošno znana prvovrstna studenčna pitna voda. Izprehodi po romantični okolici. Izhod na Sav. Alpe. Dnevna avtobusna zveza Celje-Luče in Šmartno ob Paki-Luče.

Penzija Din 35.—

JOSIP BOLTIN

Oddam v najem bivšo tvornico konzerv na Sušaku

pod zelo ugodnimi pogoji

Poslopje je trinadstropno, moderno preurejeno, povsem suho, svetlo in zračno, z elektriko in vodovodom, prikladno za tvornico perila, testenin, kanditov ali sličnim strokam. Dolžina etaž 30 m, širina 5½ m.

Za podrobne informacije se obrnite na: O. MIKŠIČ, trgovec, Sušak.

8706

OBLAČILNICA

Vse za potovanje, kopanje in šport!

To je v teh vročih dneh geslo po vsem svetu! Radi tega Vam nudimo še posebno bogato izbiro prvovrstnega blaga za obleke, perilo in čevlje. Ostanke poletne sezone za zelo nizke cene! Dolgoročno odplačevanje!

9240

„ILIRIJA“

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Tovarna mesnih izdelkov EVALD POPOVIČ, Ljubljana

modernizirana in na novo opremljena z najnovejšimi stroji, zaposlene najboljše strokovne moči

priporoč

svoje prvovrstne mesne izdelke. Dostavlja se blago po lastnih raznašalcih na dom po vsakokratni dispoziciji, sicer v zgodnjih jutranjih urah. Izven Ljubljane se pošilja blago s prvimi jutranjimi vlaki.

Cene nizke. Blago vsak dan sveže.

Naši raznašalci Vas obiščejo dnevno. Ako vsled prezaposlenosti izostane obisk

telefonirajte

v delovnem času na št. 2127. po delovnem času na št. 2151.

8701

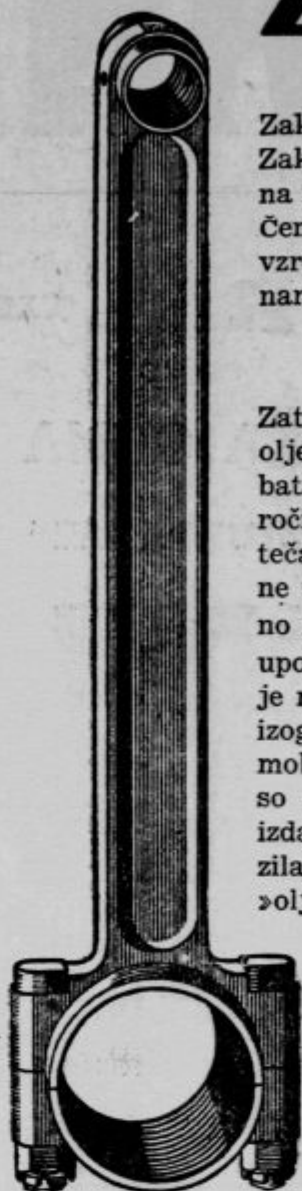
Zakaj?

Zakaj nastopajo težki defekti? Zakaj se dogajajo velike poškodbe na motornih delih?

Čemu so potrebna popravila, ki povzročajo velike zgube časa in denarja?

Zakaj?

Zato, ker se uporablja neprimerno olje. Zato, ker se oljna plast med bati in stenami cilindrov ali med ročično gredjo oziroma ročičnim tečajem in blazinico ležaja, ki štiti, ne upira velikim pritiskom. Pravilno mazanje, torej svrhi primerna uporaba pravilne vrste Mobiloil, je najzanesljivejše sredstvo, da se izognemo težkim defektom. Avtomobilisti, ki uporabljajo Mobiloil, so zavarovani pred nepotrebnimi izdatki in povečavajo trajanje vozila. Mobiloil nosi s pravico ime: »olje svetovne kakovosti«.

Mobiloil

EAŠTIČENI ŽIG

Vsak trgovec Mobiloil-a vzame nazaj prazne, dobro ohranjene dvolitrske ročke Mobiloil-a in plača za ročko 12.— Din.

VACUUM OIL COMPANY D. D. ZAGREB

Pohištvo!

SPALNICA iz črešnje, javora ali bukve, vložki iz afrikanske breze, moderni slog, fina izdelava, obstoječa iz: 2 omar, 2 nočnih omaric, 2 postelj, 1 psyhe z brušenim kristalnim ogledalom, 1 mize in 2 stolov.

KUHINJA fino belo emajlirana ter obstoječa iz: 1 kredence 130 cm široke, 1 mize, 2 štokerlov, 1 zaboja za premog in 1 klopice za vodo.

Cela gornja oprava za skupno ceno Din 8.000, franko postaja Celje.

Tovarna pohištva Franjo Vehovar

CELJE

Za pohištvo prevzamem enoletno jamstvo. — Proti primernemu jamstvu na 12-mesečne obroke. — Izvršujem najlaksuznejše pohištvo po načrtih in vsa stavbena dela.

9161

Klavirji! Pianini!

Največjih evropskih tvornic — HUPFELD — GEBRÜDER ZIMMERMANN, LIPSKO (dokaz edinstvenosti je do sedaj prodanih 260.000 komadov), NEUMAYER, BERLIN, in drugih.

Prvovrstni in precizni izdelki, neprekosljiva lepota glasu, izredna trpežnost, najmodernejše oblike!

Cene od Din 12.500.— dalje, na obroke po Din 300.—.

Pridite in ogledajte si pri

Družbi „MUSICA“, Ljubljana

SV. PETRA CESTA 40.

8066

Solidno postreženi, izrekli ji boste priznanje!

IZPOSOJUJE, POPRAVLJA IN UGLAŠUJE!

Zakaj so vodilna znamka

nove gumi-pete
Rekord?

Prvi poizkus Vam bo dokazal njihovo nenadkriljivo kvaliteto in ceno.